Tampella TÄNÄÄN

N:o 4 1967

Kuntokilpailu alkaa 1. 10. 1967

Harrastuskävelykilpailulla

N:o 1 Varalan portin pohj.puolella, aidan vieressä männyn kyljessä.

N:o 2 Rautaharkon muuntoaseman pohj. puolella kuusen kyljessä

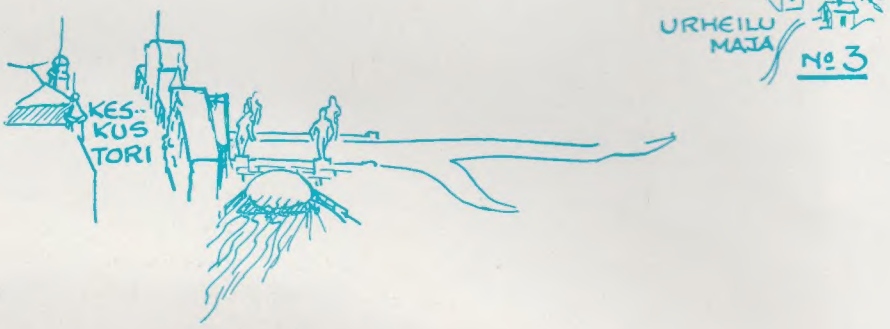

N:o 3 Kaupin urheilumajan saunan lähellä

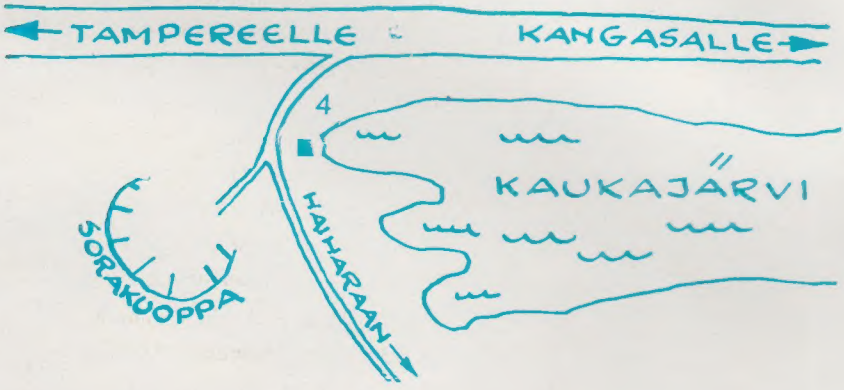

N:o 4 Haiharan tienvarressa koivun kyljessä

N:o 5 Jänislahden pumppuasema

— Jokaisessa pisteessä "postilaatikko", mihin jätettävä päivämäärällä, kävijän nimellä ja osastolla varustettu paperilippu.
— Vain yksi käynti päivässä ja keskimäärin neljä käyntiä viikossa.
— Kävijöiden määrästä riippuen jaetaan runsaasti palkintoja.
— Harrastuskävelystä lasketaan 1 piste suorituksesta Kuntokilpailuun.

TAMPELLAN URHEILULAUTAKUNTA

KANSIKUVA: Rakovalkealla Anterinjoella.

— IRTILEIKATTAVA —

Tampella TÄNÄÄN

N:o 4 JULKAISIJA: Oy TAMPELLA Ab 1967

TOIMITUSKUNTA: Päätoimittaja: fil.maist. A. TIENARI

PÄÄKONTTORI:	PELLAVATEHDAS:	KONEPAJA:	LAPINNIEMI:	PUUNJALOSTUSTEHTAAT:
konttoripäällikkö B. Enderlein	dipl.ins. A. Vikkula työnjoht. O. Heinonen ja neiti Eeva Tarkka	ins. P. Autero, kontt. Helvi Ahonen ja tark. E. Österman	konttoripääll. O. Näsi, ins. E. Pöllänen ja sos.virk. M. Malminen	sos.päällikkö E. Sjöström, Inkeroinen sos.päällikkö O. Linnakko, Heinola konttoripääll. L. Jägerroos, Porvoo

Metsänhoitaja

Aarno Piltz

TALOUDELLISEN TIEDON MUTKAT

Kansalaisen pääparkaa riepotellaan. Joka päivä on nimekästä väkeä lehtien palstoilla, radiossa, televisiossa tai puhetilaisuuksissa kertomassa, miten pitäisi menetellä, jotta leipä tässä maassa levenisi. Kuitenkin kansalainen kouraistuaan taskuaan ihmettelee, ettei se ole entistä täydempi. Kaiken lisäksi hän näkee ja kokee, että rintaäänellä esitetyt, ehdottoman oikeiksi väitetyt mielipiteet käyvät kovin ristiin. Vieläpä häntä ihmetyttää, että puheissa esitetään jyrkästi toisistaan eroavia mielipiteitä, mutta toteutetut talouspoliittiset toimenpiteet eivät kuitenkaan paljon toisistaan poikkea. Mistä tämä mutkikkuus?

Asian ymmärtämiseksi pitäisi kyetä näkemään kaikkien erilaisten puheenvuorojen läpi. Pitäisi osata seuloa irti esimerkiksi talouspoliittisista puheenvuoroista se osa, mikä todella on talouspoliittinen ja jättää omaan leikkikehikkoon kaikki se, mikä ajaa muita tarkoituksia talouspoliittisin sanankäänteín. Itse talouspolitiikkakin on vielä jaettavissa osatekijöihin. Monesti puhutaan kokonaisuuden edusta, vaikka tarkoitetaan puhujan oman ryhmän etua. Kun tiedetään, että taloudessa toisen tulo on aina jonkun toisen meno, ei minkään ryhmän etu välttämättä ole kaikkien muiden edun mukainen.

On olemassa erilaisia taloudellisia aatteita ja talousjärjestelmiä, joiden ajaminen saattaa olla puhujan päätarkoitus. Aatteiden ja järjestelmien ajajille on tyypillistä väittää kaiken maallisen onnen seuraavan, jos he pääsevät valtaan tai saavat valtansa pitää. Usein asiaan kuuluu samalla väittää toisin ajattelevien tarkoituksia epäkelvoiksi, jopa vaarallisiksi — joka tapauksessa vastustettaviksi.

Kaikki edellä sanottu on tiedettävä, jotta ymmärtäisi, miksi luvataan sellaista, jota ei voidakaan täyttää, tai miksi parjataan toimenpiteitä, jotka kansalaisista tuntuvat järkeviltä. Meitä on niin moneksi.

Itse asian ytimeen, siihen mikä sanotusta todella olisi maamme taloudelle eduksi ja mikä ei, ei vielä pääse tajuamalla, että puheissa on useimmiten paljon löysää. Siihen tarvittaisiin tietoa talouselämän tapahtumien syistä ja seurauksista. Perustietoa riippuvaisuus- ja vaikutussuhteista, joita mikään aate ei voi poistaa, vaan jotka on otettava huomioon, kun ratkaisuja tehdään. Tähän tietoon taas ei ole oikotietä, vaan se vaatii rehellistä perehtymistä. Siksi tämän vuoden tunnus on: "kartutamme taloudellista tietoamme"!

Tampellan konepajan edeltäjän – Tampereen rautaruukin perustamisesta 125 v.

Uuskaupunkilainen porvari Henrik Ahlström teki v. 1790 Haverin tilalta Viljakkalan kappelista malmilöydön, jossa rautapitoisuuden sanottiin nousseen 53 %:iin. Raudan nosto jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi ja asia unohtui. Vasta v. 1840 "Hänen hirmuisuutensa "talousjaoston päällikkö salaneuvos Lars Gabriel von Haartmann — saadakseen varmuuden siitä, voisiko rautateollisuutemme tulla toimeen kotimaisin malmivaroin ja kotimaisen kankiraudan turvin — herätti hankkeen uudelleen eloon. Nyt ei asia enää jäänytkään toteuttamista vaille: kaivos alkoi uudelleen toimia ja sen malmin käyttäjäksi perustettiin Tampereen rautaruukki, joka sai toimiluvan elokuun 17 pnä 1842. Siitä on nyt kulunut 125 vuotta.

Tampereen rautaruukin masuuni valmistui v. 1844, ja sen palveluksessa oli vuoden 1849 lopulla konttorihenkilöstön lisäksi kaikkiaan 60 henkeä. Näistä oli 18 malmin nostossa, 17 valimossa, 14 puun kuljetuksessa ja sysimiilussa, 8 Haverin kaivoksella sekä yhteensä kolme henkilöä pajassa ja sorvaamossa. Nämä kolme viimeksimainittua olivat alkuna liiketoiminnalle: heistä sai alkunsa Tampereen konepaja, joka nykyisin tunnetaan nimellä Tampellan konepaja.

Tampereen rautaruukin masuunissa valaminen tapahtui kahdesti viikossa. Tuotteet olivat patoja, paistinpannuja, liesiä, kamiinoita, silitysuuneja, silitysrautoja, uuninluukkuja, hautaristejä, kynttelikköjä, rattaanpyöriä, pumppulaitoksia, punnuksia, vaa'an osia, öljynpuristimia sekä konevalua Finlaysonin puuvillatehtaalle ja Frenckellin konepajalle.

Masuunin nousukausi jatkui 1850-luvulle, jolloin suunta alkoi muuttua laskuun. Lisäksi Krimin sota vaikutti muutenkin huonon menekin tyrehtymiseen. Samalla masuuni vaihtoi omistajaa, kun Seinäjoen ruukin omistaja Gustaf August Wasastjerna sai sen haltuunsa 12 pnä lokakuuta 1856. Arvioitaessa silloin masuunin toiminnan jatkamista kohdistettiin huomio siihen saakka vähäpätöisenä aliosastona toimineeseen konepajaan, joka sai senaatin erioikeudet 1 pnä toukokuuta 1857.

Kaksi kupu-uunia, kaksi tasohöylää, neljä suurta ja useita pienem-

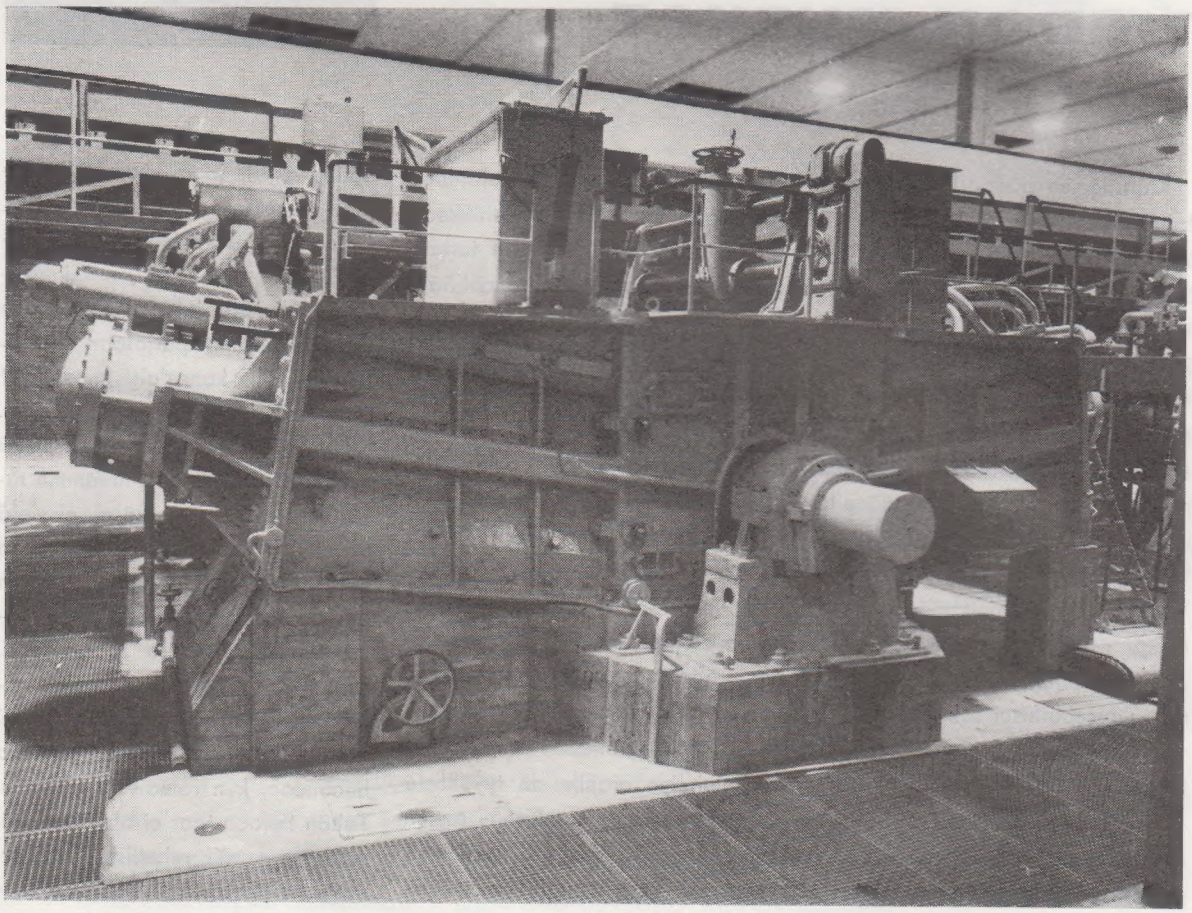

Tampellan valmistamia hiomakoneita toimii ulkomailla mm. Italiassa, Norjassa, Pakistanissa, Ruotsissa, Transvaalissa Etelä-Afrikassa ja Turkissa. Kuvamme tyyppi T-1815 on suurin mitä Tampella valmistaa. Siihen syötettävän puun pituus on 1,5 m.

piä sorveja, poraus- ja leikkuukoneet sekä mallipaja muodostivat toiminnan puitteet. Tilauksia alkoi tulla tyydyttävästi, ja työntekijöitten luku oli vv. 1858—1865 keskimäärin 130. Silloisissa oloissa määrä edusti sangen kunnioitettavaa suuruusluokkaa. 1860-luvun alussa Tampereen konepaja jo oli maan johtavia alallaan. Konepajoja oli maassa kaikkiaan 13 — Tampereen konepajan tuotanto oli 1/3 kokonaistuotannosta.

Tampereen konepaja oli tähän asti toiminut yksin — omana tuotantolaitoksenaan. Yksin oli toiminut myös v. 1856 toimintansa aloittanut Tampereen pellavatehdas, jonka perustaja oli varatuomari Adolf Törngren. V. 1861 — 4 pnä maaliskuuta pidettiin sitten kokous, jossa Tampereen konepaja ja Tampereen pellavatehdas yhtyivät. Uuden yhtiön nimeksi tuli Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus Osake-Yhtiö eli nykyinen Oy Tampella Ab, joksi nimi muutettiin v. 1960.

V. 1842 perustetusta Tampereen rautaruukista kehittyi vähitellen Tampellan konepaja — yhtiön vanhin tuotantolaitos. Konepajan vanhin ja vielä toiminnan kohteena oleva erikoisala on vesiturpiinien valmistus, joka aloitettiin 1850-luvun puolivälissä. Tähän mennessä on toimitettu yli 2000 vesiturpiinia yhteisteholtaan yli 3 milj.hv. Tampellan valmistamia vesiturpiineja on toiminnassa ulkomaillakin — mm. Neuvostoliitossa, Espanjassa, Norjassa, Islannissa, Puolassa ja Ruotsissa, jonne kaksi vesiturpiinia on parhaillaan toimituksen alaisena.

Uuden erikoisosaston perustamista merkitsi 1898 Suomen valtiolta saatu 40 höyryveturin tilaus. Tampella on kaikkiaan valmistanut yli 900 erilaista veturia, mutta on nyttemmin keskittynyt vain rautatiekaluston erikoisosahankintojen, kuten esim. moottoreiden ja telien valmistukseen.

Höyrykattilat tulivat konepajan tuotanto-ohjelmaan 35 vuotta sitten. Varsinkin soodakattilat puunjalostusteollisuutta varten mutta myös voimantuotantoon kuuluvat suurtehokattilat ovat nykyisessä valmistusohjelmassa.

Puunjalostuksen koneitten valmistus on Tampellassa jo lähes 100-vuotias. Ensimmäiset hiomakoneensa Tampella valmisti 1868, mutta varsinaisten paperi- ja kartonkikoneitten valmistus aloitettiin vasta toisen maailmansodan jälkeen.

Myös paineilmakoneet kuuluvat Tampellan konepajan nykyiseen tuotanto-ohjelmaan, ja hyvä alkumenestys on seurannut paineilmakoneosaston viimeksi kehittämien porauslaitteiden mm. rotapuomien valmistuksen aloittamista, ja uusien tuotteiden kehittely jatkuu.

Viimeksi on Tampellan konepajan yhteyteen perustettu atomi- ja prosessiteknillinen osasto, jonka tuotanto-ohjelmaan kuuluvat mm. paineastiat, selluloosateollisuuden kemikalioiden talteenottojärjestelmät, lämmönvaihtimet ja atomivoimalaitoksen osat.

Läheinen yhteistoiminta konepajan ja Tampellan omien paperi- ja kartonkitehtaitten välillä tekee mahdolliseksi suorittaa kokeiluja yhtä hyvin pienessä mittakaavassa kuin todellisissa tehdasolosuhteissa. Näin voi konepaja yhtiön omaan kokemukseen pohjautuen tarjota asiakkailleen palveluksia sekä itse koneistojen että myös tehdassuunnittelun aloilla.

Toimiessaan puunjalostuskoneiden valmistajana Tampellan konepajan on pidettävä silmällä koko maailman investointeja puunjalostusteollisuuteen. Luonnollisesti kuitenkin eräät markkinat ovat kiinteämmän työn kohteina kuin toiset. Mm. Skandinaviassa lähes kaikki nykyaikaiset puuhiomot on varustettu Tampella-hiomakoneilla, mut-

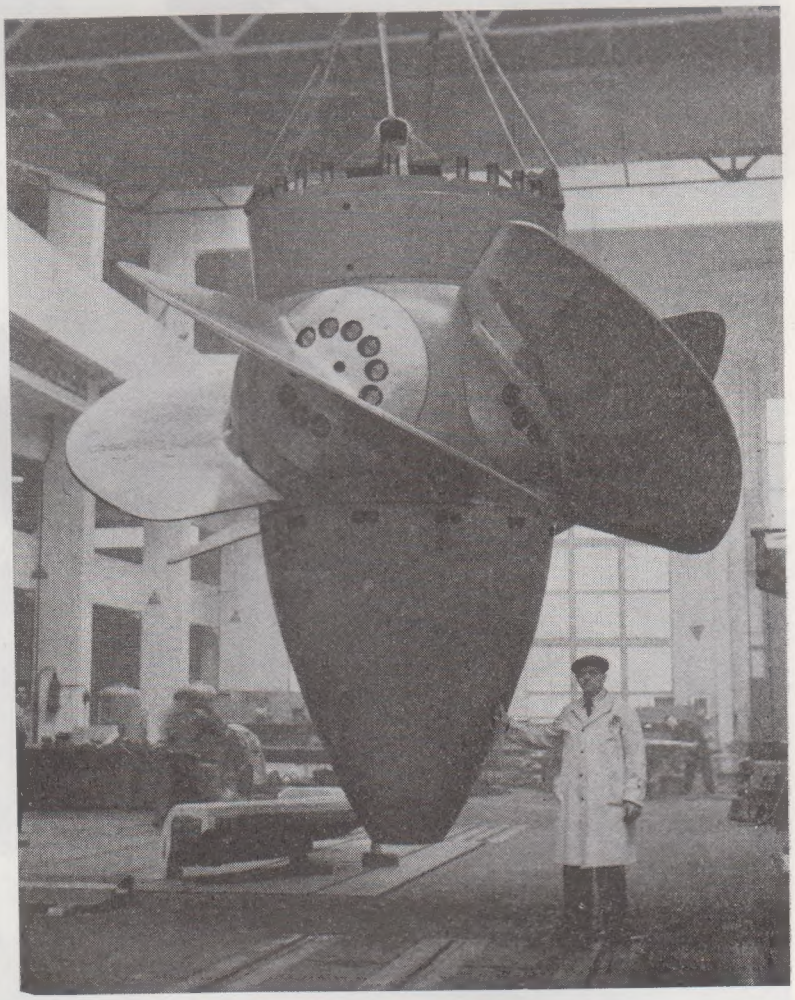

Kuvassamme juoksupyörä, joka kuuluu Tampellan valmistaman Pyhäkosken voimalaitoksen turpiiniin. Turpiineja sisältyi toimitukseen kaikkiaan kolme. Teknilliset arvot: juoksupyörän halkaisija 4560 mm, putouskorkeus 32,0 m, turpiinin teho 51.000 hv ja turpiinin kierrosnopeus 150/min.

ta näitä koneita toimitetaan myös monille muille markkinoille.

Tämän hetken paperikoneitten tilauskannasta mainittakoon:

— Owens-Illinois, Inc. USA — kraftliner-kone viiran leveys 6655 mm — tuotanto vuorokaudessa 816 tonnia

— Pineville Kraft Corporation USA — kraftliner-kone viiran leveys 7160 mm — tuotanto vuorokaudessa 816 tonnia

— Capdevila-Tambar S.A. Espanja kartonkikone viiran leveys 4220 mm — tuotanto vuorokaudessa 100 tonnia

— Savon Sellu Oy Kuopio — fluting-kartonkikone viiran leveys 7150 mm — tuotantokapasiteetti vuorokaudessa 500 tonnia brutto

— Cartiere di Verona — paperikoneen imuviiralieriöt ja perälaatikot.

Kattiloiden tilauskannasta mainittakoon mm. Savon Sellu Oy:lle tuleva kattila sekä kaksi maailman suurimpiin lukeutuvaa soodakattilaa Neuvostoliittoon. Ne toimitetaan vuosina 1968—1970.

Tänä vuonna on siis kulunut 125 vuotta Tampereen rautaruukin perustamisesta. Vähäpätöisestä alusta se on kehittynyt suurkonepajaksi, jonka palveluksessa on 2150 työntekijää — heistä toimihenkilöitä 650.

Tampellan konepaja on valmistanut yli 900 veturia. Tampellan ensimmäinen — ja siis ensimmäinen Suomessa valmistettu veturi — seisoo konepajamme pihalla Tampereella. Kuvamme veturi on Tampellan viimeksi valmistama — tavarajunaveturi TR 1 ja luovutettu tilaajalleen Valtion Rautateille joulukuussa 1957.

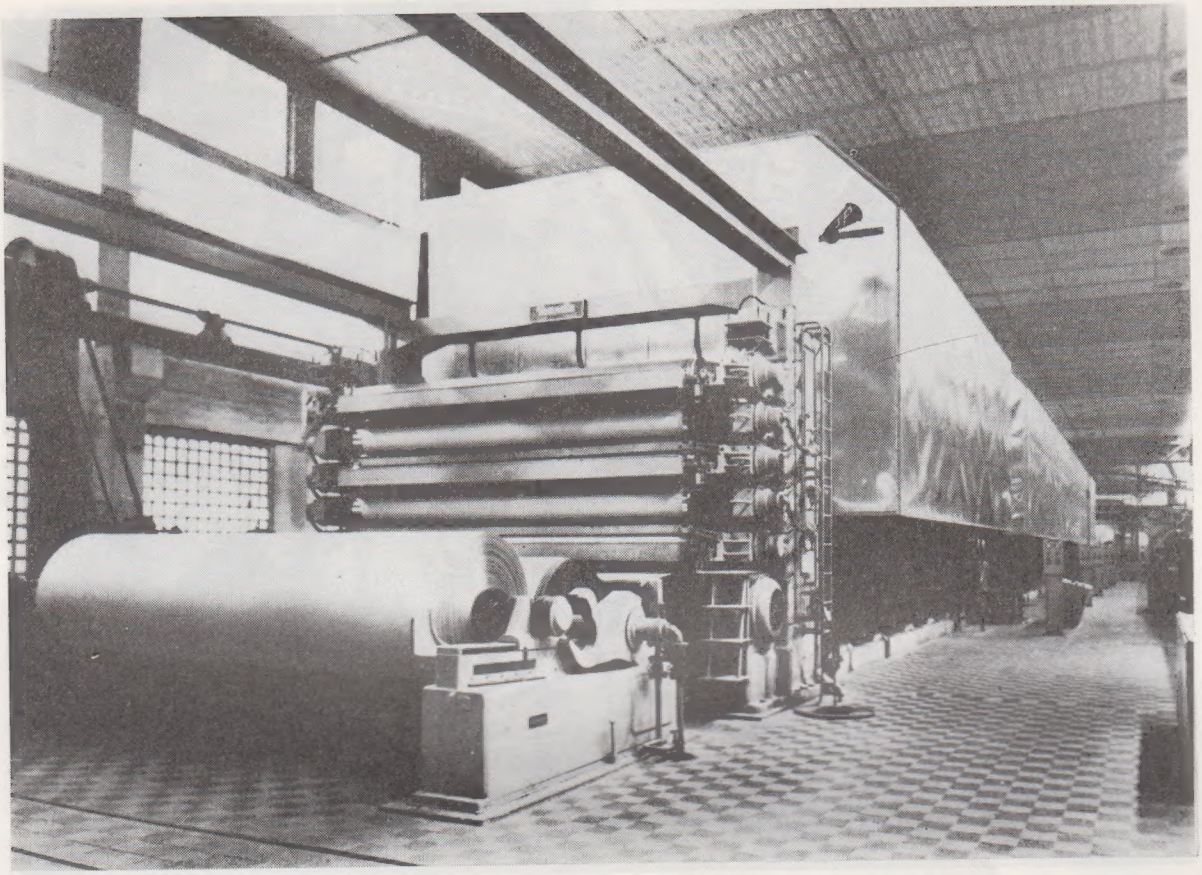

Tampellan konepaja on toimittanut paperikoneita kotimaan lisäksi Bulgariaan, Espanjaan, Italiaan, Neuvostoliittoon, Tshekkoslovakiaan, Turkkiin, Unkariin ja Yhdysvaltoihin. Kuvassa Unkariin Czepelin paperitehtaaseen toimitettu paperikone. Viiran leveys 4400 mm.

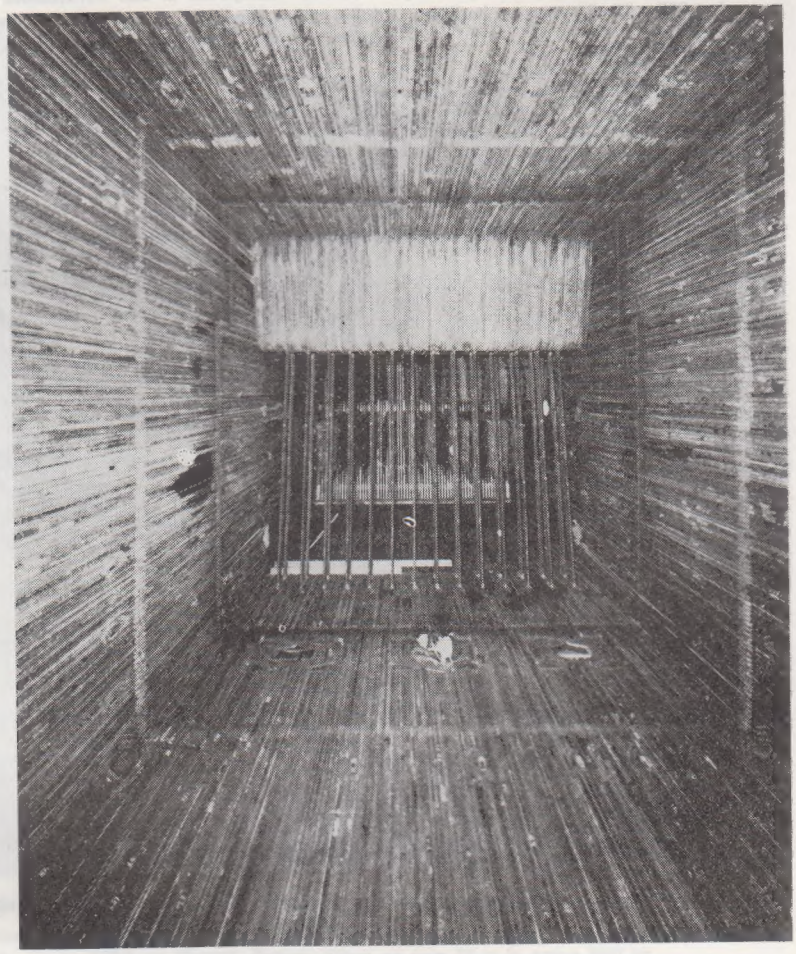

Sisäkuva Tampellan valmistamasta höyrykattilasta. Sen sisäpintaa peittää teräsputkisto. Putken läpimitta on 63 mm ja sitä saattaa olla toistasataa km. Suuren kattilan sisään voitaisiin sijoittaa 100 m²:n suuruisia huoneistoja 8 kappaletta päällekkäin. Kuvamme on otettu kattilan pohjalta kamera suunnattuna ylös kohtisuoraan. Valkoinen piste kuvan keskessä on työntekijän pää.

Paineilmakoneosastollamme kehitetty uusi porauslaite — Rotapuomi RP-625. Kuvassamme kaksi rotapuomia asennettuina runko-ohjatun traktorin päälle. Tämä uutuus on herättänyt erittäin suurta huomiota ja sen osakseen saama mielenkiinto mm. Moskovan kansainvälisessä kaivoskoneiden näyttelyssä oli merkittävä.

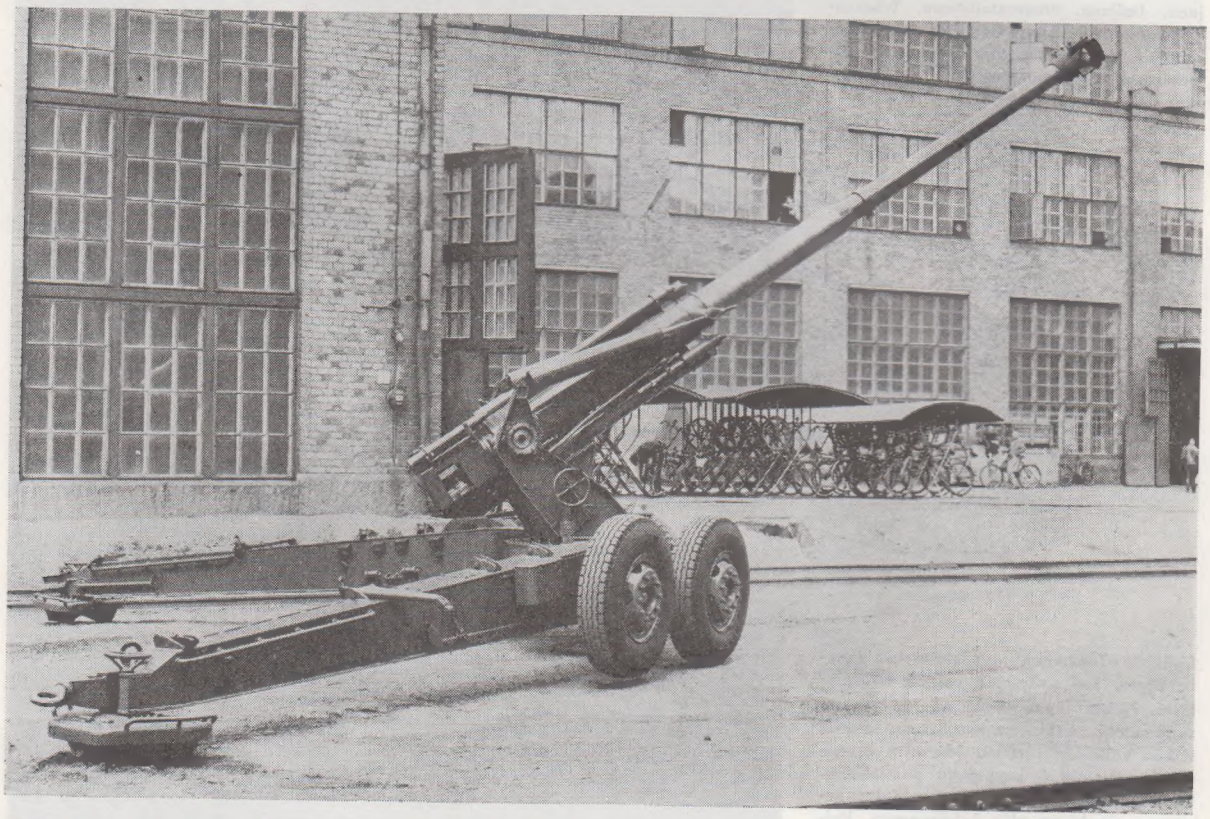

Tampellan aseosastolla on jo vanhat perinteet, joita menestyksellisesti jatkaa kuvamme esittämä suomalainen konttätykki 122 K/60. Se on alusta loppuun kotimaista työtä.

TAMPELLAN HIOMAKONEITA RUOTSIIN

Suuri ruotsalainen yhtiö Stora Kopparbergs Bergslags Ab ja Oy Tampella Ab ovat äskettäin allekirjoittaneet sopimuksen, jonka mukaan Tampella toimittaa em. ruotsalaisen yhtiön omistaman Kvarnsvedens Pappersbruk-nimisen yhtiön käyttöön viisi kappaletta suuria puuhiomakoneita tyyppimerkinnältään T-1815. Tämä tyyppi on suurin mitä Tampella valmistaa, ja siihen syötettävän puun pituus on 1,5 m. Koneesta on kuva tämän numeron sivulla 2.

Koneitten yhteinen tuotantoteho on 400 tonnia puuhioketta vuorokaudessa. Kutakin konetta pyörittää 8000 hv:n moottori. Toimituksen tulee kokonaisuudessaan olla loppuunsuoritetun joulukuun alkuun v. 1968 mennessä.

Hiomo varustetaan Tampellan ja toisen suomalaisen yhtiön Kone Oy:n yhteistyössä kehittämillä automaattisilla puunsyöttölaitteilla, joiden avulla yksi mies voi hoitaa kaikkien hiomakoneitten puunsyötön.

Tampellan kokemus puuhiomakoneitten valmistajana on lähes 100-vuotias, sillä ensimmäisen hiomakoneensa Tampella valmisti jo v. 1868. Tampellan hiomakoneita on viety moniin eri maihin, ja käytännöllisesti katsoen kaikki pohjoismaiden nykyaikaiset puuhiomot toimivat Tampellan valmistamin hiomakonein.

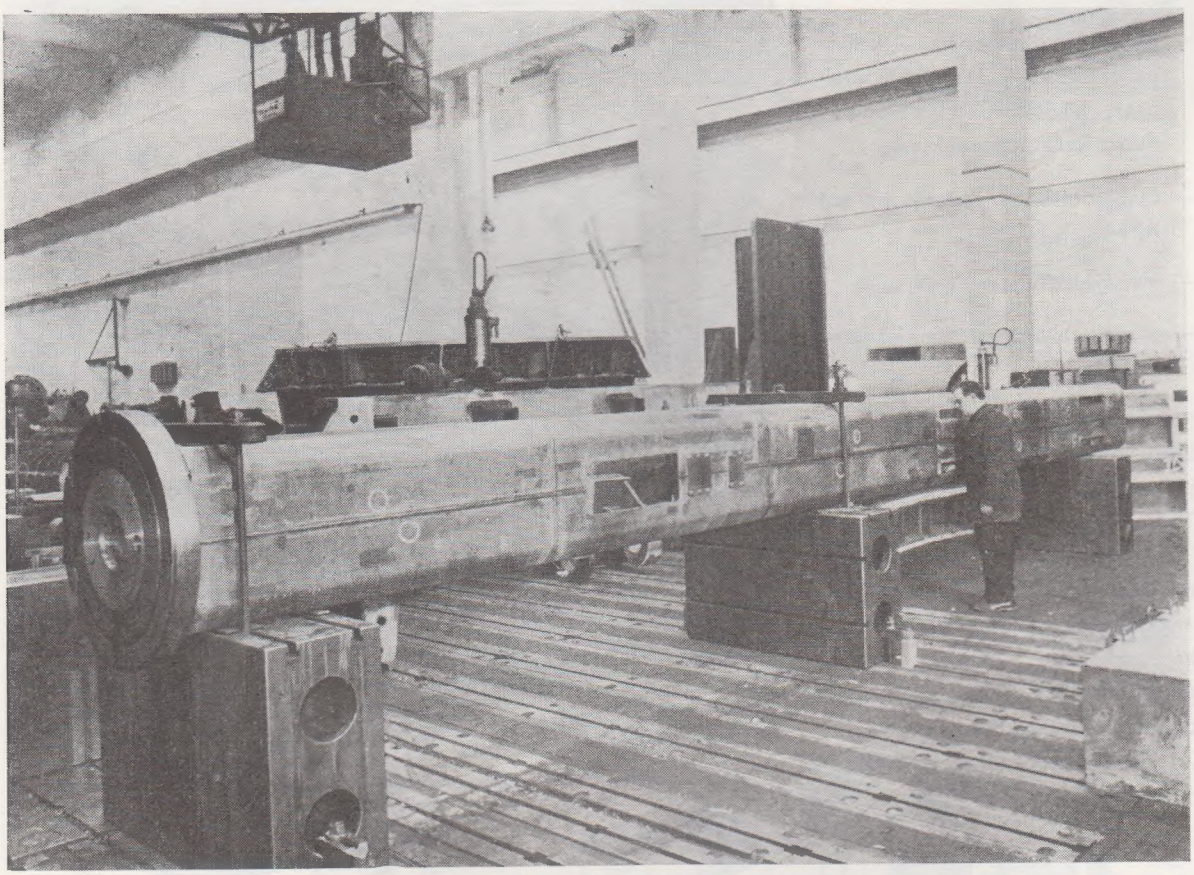

Viimeksi on konepajamme yhteyteen perustettu atomi- ja prosessiteknillinen osasto, jonka tuotteisiin kuuluvat mm. paineastiat, selluloosateollisuuden kemikalioiden talteenottojärjestelmät, lämmönvaihtimet ja atomivoimalaitoksen osat. Kuvassamme konepajan valmistama polttoaineen latauslaitteen runko, jonka ASEA on tilannut. Rungon pituus on noin 10 m ja paino 3000 kg.

Konepajamme tuotteita esillä paineilmakonealan kansainvälisessä näyttelyssä Moskovassa

Oy Tampella Ab:n konepajan paineilmakoneosasto oli mukana omana erillisenä osastonaan Moskovassa ajalla 8. 7.—19. 7. 67 järjestetyssä kansainvälisessä kaivoskoneiden näyttelyssä, joka kantoi nimeä "Intergormash -67". Lajissaan näyttely kuului maailman suurimpiin ja se oli ajoitettu V kansainvälisen kaivoskongressin yhteyteen. Näytteillepanijoita oli 19:stä eri maasta yhteensä puolisentoistasataa. Näyttelyn teemana oli kaivosalan mekanisointi ja automatisointi.

Tampellan konepaja esitteli näyttelyssä:

— Terra-Jumbon, joka oli muuan näyttelyn pisimmälle mekanisoiduista tunnelinporausvaunuista,

— levylouhintatelineen LT-2 kallioporakoneineen ja syöttölaitteineen käytettäväksi mekanisoidussa louhintaporauksessa,

— automaattiset poraustikkaat APT-85,

— yleissyöttölaitteen Y-64 sekä

— paineilmakompressorin Tampella SRM-17.

Asiantuntijana Tampellan puolesta oli paikalla konepajamme paineilmakoneosastolta tekn.lis. Teuvo Grönfors.

Näyttely kokonaisuudessaan oli onnistunut, ja Tampellan osastolle myönnettiin näyttelyn diplomi korkealuokkaisista tuotteista. Useimmat Tampellan näyttelyssä esillä olleista tuotteista tulivat myydyiksi, ja tulevaisuuden näkymät jatkotoimituksille näyttävät hyviltä.

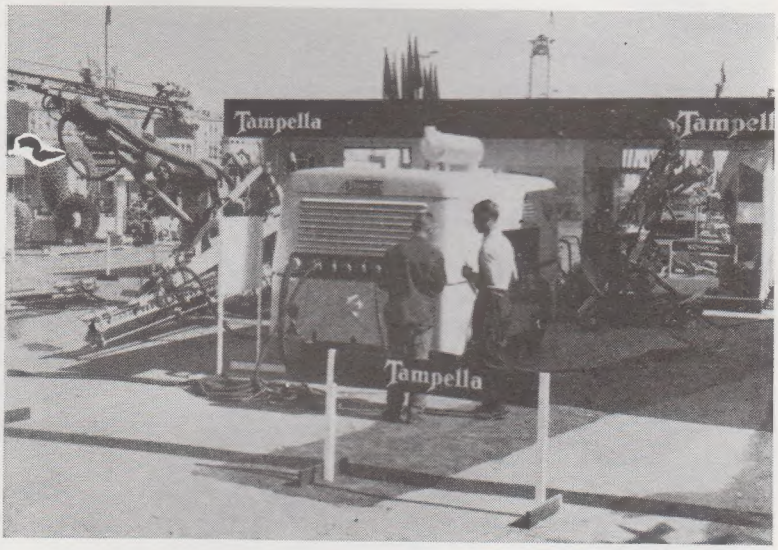

Kuvanäkymät Tampellan osastosta kansainvälisessä paineilmakonealan näyttelyssä Moskovassa.

VEROT JA VEROTUS

Julkinen valta joutuu lukuisten erilaisten tehtäviensä rahoittamiseksi hankkimaan tarvitsemansa varat suurimmaksi osaksi yksityiseltä sektorilta erilaisina veroina ja veronluontoisina maksuina. Verotukseen liittyy aina pakonomaisuus. Periaatetta, jonka mukaan julkisella vallalla on oikeus verottaa kansalaisia, kutsutaankin usein pakkoperiaatteeksi.

Verot voidaan jakaa kahteen pääryhmään, välittömiin ja välillisiin veroihin. Eräs esimerkki välittömistä veroista on palkansaajan tulovero, joka peritään palkkatulosta välittömästi ennen palkan maksamista. Välillinen vero puolestaan liittyy esim. kuluttajan ostamien tuotteiden hintoihin. Tällöin verotuksen pakkoperiaate toteutuu tavallaan "käytännön pakkona", koska veronalaisissa tuotteissa on usein sellaisia, joita ilman ei voida tulla toimeen, kuten esim. elintarvikkeet ja vaatteet. Välillisistä veroista voidaan mainita liikevaihtovero, valmisteverot, tullit, leimavero sekä auto- ja moottoripyörävero.

Verotusoikeus on valtiolla, kunnilla ja seurakunnilla. Eräässä mielessä voidaan myös Kansaneläkelaitosta pitää verottajana, koska sillä on oikeus periä työnantajien maksettavaksi säädetyt kansaneläkemaksut, jotka muodostavat osan niistä määrärahoista, joilla kansaneläkkeet maksetaan.

Kun verotuksen kohde (esim. palkansaajan tulot) kasvaa, niin veroprosentti tavallisesti myös kasvaa. Jos taas verotuksen kohde pienenee, niin veroprosentti myös pienenee. Tällaisessa tapauksessa verotuksen sanotaan olevan progressiivinen. — Meidän verotusjärjestelmässämme palkansaajaa verotetaan seuraavasti:

Valtio

Valtio perii palkansaajalta progressiivista tuloveroa tietyn tuloveroasteikon perusteella. Tuloveroasteikossa verovelvolliset on jaettu elatusvelvollisuutensa, ikänsä ja siviilisäätynsä perusteella kolmeen luokkaan. Yleisesti ottaen ensimmäinen veroluokka on veronmaksajalle raskain ja kolmas veroluokka kevein. Tuloveroprosentti vaihtelee meillä nykyisin voimassa olevan tuloveroasteikon mukaan 0.3:n ja 46:n prosentin välillä mm. verovelvollisen tuloista riippuen.

ERI ELINKEINOT (ml. yritykset, yrittäjät ja palkannauttijat) MAKSOIVAT VÄLITTÖMIÄ VEROJA v. 1963:

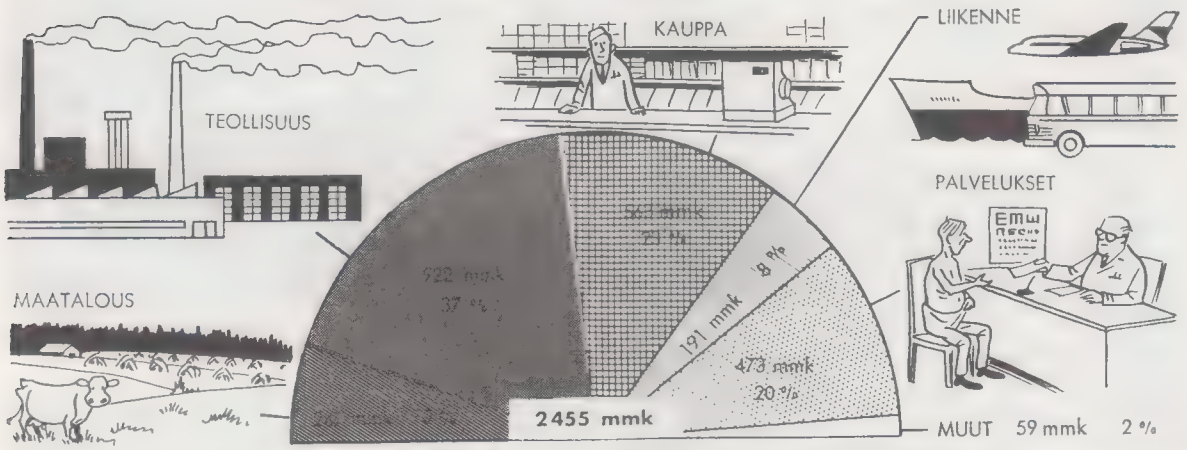

NÄIN KERTYNEET VEROTULOT JAKAUTUIVAT:

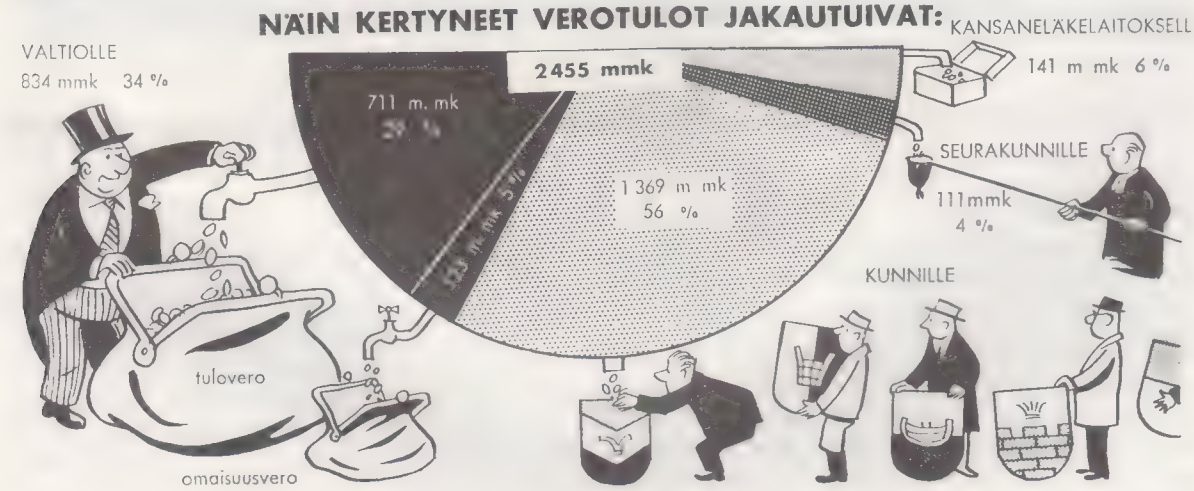

Outokumpu Oy:n porausmestaruuskilpailuissa käytettiin taas vanhaan tapaan Tampellan porakoneita

Pilvipoutaisen sään vallitessa ja navakan tuulen myötäilemänä järjestettiin Outokumpu Oy:n porausmestaruuskilpailut Savon sydämessä Kotalahden kaivoksella. Päivämäärä oli 6. 8. 1967. Kilpailut ovat parhaiden poraajien väliset mittelöt, joissa ratkaistiin sekä henkilökohtainen että joukkuemestaruus. Järjestyksessään nämä kisat olivat 16. Ensimmäiset pidettiin olympiavuonna 1952.

Vuodesta 1959 lähtien ovat kilpailuvälineinä olleet Oy Tampella Ab:n valmistamat poratyökalut. Nykyisin käytetään Tampella S-100 W porakonetta sekä polvisyöttöjalkaa P-64 A.

Kilpailun voitti tänä vuonna Vihannin kaivoksen E. Syväluoma tuloksella 18.04,6. Se vastaa 1,18 m reikää minuutissa. Tähän sisältyvät kilpailun aloitus- ja lopetustyöt sekä poranvaihto. Voittajan vauhti oli todella kova. Hopealle sijoittui R. Vetsonen Outokummusta ja pronssin vei A. Tuomola Kotalahdesta.

Myös joukkuekilpailun voitto meni Vihantiin. Suotta ei kaivoksen johtaja Laatio sikaareitaan tarjonnut! Kyllä kannatti!

Huoltomieskilpailun voitti J. Grönvik Korsnäsin kaivokselta jo kolmantena vuonna peräkkäin.

Tulokset:

Henkilökohtainen kilpailu: 1) E. Syväluoma Vihanti porausaika 18.02,6 sakkoaika 0,02 tulos 18,04,6, 2) R. Jetsonen Outokumpu 18.22,3, —, 18.22,3, 3) A. Tuomola Kotalahti 18.48,5, —, 18.48,5, 4) T. Matkaselkä Vihanti 18.38,8, 0,18, 18.56,8, 5) V. Hänninen Outokumpu 19.03,0, —, 19.03,0, 6) R. Tuomela Kotalahti 19.07,0, —, 19.07,0.

Joukkuetulokset: 1) Vihanti 18.43,8, 2) Outokumpu 19.10,2, 3) Kotalahti 19.30,3, 4) Aijala 19.54,4, 5) Pyhäsalmi 20.53,6, 6) Korsnäs 26.36,9.

Huoltomieskilpailu: 1) J. Grönvik Korsnäs 3.30,0, 2) K. Nissinen Outokumpu 4.44,3, 3) B. Kari Aijala 4.46,0, 4) J. Arhipoff Kotalahti 5.25,5, 5) P. Matero Vihanti 6.27,2, 6) A. Mykkänen Pyhäsalmi 7.18,0.

Oy Tampella Ab:n paineilmakoneosaston johtaja, dipl.ins. Matti Kilpinen oli paikalla ja luovutti Tampellan henkilökohtaisena lahjana jokaiselle kilpailijalle Tampellan pellavaisen saunapyyhkeen, jolle tuli heti käyttöä kilpailun jälkeisessä saunassa.

Kuva Outokumpu Oy:n porausmestaruuskilpailuista, joissa vuodesta 1959 alkaen on käytetty Tampellan paineilmakoneita porausvälineinä.

Pohjoismaiset lukiolaisstipendiaatit vierailulla Tampellassa

Vanhaa tapaa noudattaen järjestää Pohjola-Norden ry joka kesä pohjoismaisten lukiolaisstipendiaattien vierailun Suomessa. Tämä kesän vierailu ajoittui elo-syyskuun vaihteeseen, jona aikana 68 tanskalaista, norjalaista ja ruotsalaista nuorta viipyi maassamme 16 päivän ajan. Ohjelmaan sisältyi tutustumista nähtävyyksiin eri puolilla Suomea, tehdasvierailuja, yhteisiä tilaisuuksia suomalaisten nuorten kanssa jne.

Vierailunsa aikana skandinaaviset nuoret pistäytyivät myös Tampellassa Tampereella elokuun 29 pnä. Heidät otti vastaan pellavatehtaan näyttelyhuoneistossa ins. Einar Nordenswan. Ryhmä jakaantui sitten kahteen osaan, joista ensimmäinen tutustui pellavatehtaaseen ins. G. Lagerbohmin, ekon. P. Jensenin ja ekon. P. Sucksdorfin johdolla. Konepajaa esitteli konepajan tiedotuspäällikkö E. Wuolio. Kiertokäynnin jälkeen vieraille tarjottiin virvokkeita urheilutalossa.

Poznanin kansainväliset messut Puolassa 11-25. 6. 67.

Oy Tampella Ab:n konepaja osallistui Poznanissa Puolassa järjestetyille teollisuusmessuille viime kesäkuussa. Kuvassamme Tampellan näyttelyosasto, jossa vasemmalla näkyy Francis-turpiinin juoksupyörän pienoismalli, keskellä Kaplan-turpiinin juoksupyörän pienoismalli sekä viimeisenä oikealla Seitakorvan voimalaitoksen pienoismalli. Siinä saa turpiinin juoksupyörän pyörimään eri nopeuksilla. Seinällä värikuvasuurennuksia konepajan erilaisista tuotteista.

Johtaja Forss esittää yhtiön kiitokset.

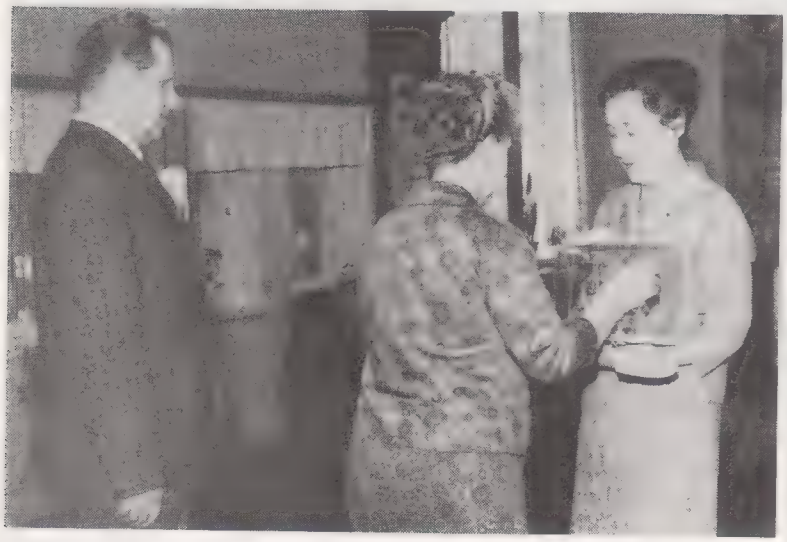

Puheen jälkeen on vuorossa virkailijoiden muistolahja.

Merkkitapauksia Lapinniemellä

Toukokuun 31 päiväksi oli Lapinniemen pääkonttoriin järjestetty kahvitilaisuus, johon yhtiön johto oli kunniavieraaksi kutsunut kirjanpitäjä rouva Helmi Laineen. Rouva Laine, joka oli palvellut Lapinniemellä yli 50 vuotta, siirtyi tällöin eläkkeelle. Johtaja Forss kiitti puheessaan rouva Lainetta hänen pitkäaikaisesta ja uskollisesta työstään toivottaen samalla hyvin ansaittuja ja onnellisia eläkevuosia. Tämän jälkeen konttoripäällikkö Näsi puhui merkkihenkilömme kunnioitettavan pitkän virkailijauran vaiheista, vuosikymmenien ahkeran uurastuksen ajasta, johon on sisältynyt paljonkin mieluisia muistoja. Virkailijoiden lahjan luovutti neiti Elli Toivonen. Tilaisuudessa oli läsnä koko konttorihenkilökunta sekä virkailijatovereita muiltakin osastoilta.

TAMMERKOSKEN PARTAALTA

— **Niukkuus vaatii valintaa**
— **Ulkomaankauppa lisää mahdollisuuksia**
— **Työpaikkademokratia ja yrityksen sisäiset suhteet**
— **Kuntoutus — yhteiskunta — yksilö**
— **Syksyn tullen**

Kaiken taloudellisen toiminnan syynä on se, että ihmisen tarpeet ovat rajattomat, mutta käytettävissä olevat varat ja voimavarat ovat rajoitetut. Meidän tarpeemme ehättävät aina edelle niiden täyttämismahdollisuuksia. Tämä niukkuudeksi sanottu ilmiö esiintyy kaikkialla ja aina, mutta eri tasoilla ja yhteyksissä muodoltaan ja laadultaan vaihdellen.

Niukkuuden oleellinen tekijä on aika. Me voimme jokainen juuri nyt, tätä lukiessamme, toivoa, haaveilla, haluta mitä tahansa, mutta sen saaminen vie aikaa. Jos haluaisimme ruokkia maailman miljoonat nälkää näkevät, se tuskin kävisi päinsä nyt olemassa olevalla viljalla. Jos haluaisimme jokainen auton juuri nyt, niitä ei olisi valmiina. Sitä paitsi ne olisi jollakin maksettava. Koko kansantalouden kannalta katsottuna vientituotteilla. Mutta koska nytkin tuomme tavaraa enemmän kuin viemme, tuo ylimääräinen vientituotteiden määrä olisi ensin valmistettava. Tarpeiden moninaisuudesta johtuen jotakin on jätettävä täyttämättä, jos joitakin toiveitaan toteuttaa.

Voimavarojen rajallisuus näyttäytyy selvästi, jos ajattelemme tilannetta, että koko maailmassa vallitsisi täystyöllisyys ja että silloinkin kaikki, mitä valmistetaan, löytäisi tarvitsijansa. Jos vielä haluttaisiin jotakin muuta, olisi jotakin toista jätettävä tekemättä.

Taloudellinen toiminta pyrkii niukkuuden poistamiseen. Käytettävissä olevia voimavaroja koetetaan käyttää yhä tehokkaammin ja tehokkaammin, jotta mahdollisimman monet tarpeet voitaisiin täyttää. Työnjako, teknillinen kehitys, rationalisointi ja yhteistyö niin kansallisesti kuin yli maiden rajojen ovat niukkuuden vähentämisen keinoja.

Taloudessa on niukkuuden johdosta aina kysymys valinnasta. Yksityinen henkilö valitsee työnsä, työtapansa ja kuljetuskohteensa.

Heinäkuun 7 päivänä kutsuttiin kunniavieraaksi työnjohtaja Eino Hietaniemi 25 virkailijavuoden merkeissä. Tapauksen kunniaksi järjestetyssä tilaisuudessa puhui johtaja Forss luovuttaen yhtiön lahjan työnjohtaja Hietaniemelle. Tilaisuus kului rattoisasti reippaan urheilumiehen kanssa menneitä muisteltaessa, sillä tunnemmehan Hietaniemen paitsi Lapinniemen kehräämön pätevänä työnjohtajana myös hyvinkin huomattaviin tuloksiin nuorempana päässeenä pikamatkojen pinkojana.

Työnjohtaja Hietaniemi saa yhtiön lahjan ja johtaja Forssin onnittelut

Yritys valitsee tuotannonalansa, tuotteensa, uudisrakennus- ja kehittämislinjansa, valtion taloudessa valitaan menokohteet. Aina ja jatkuvasti on tarpeet pantava arvojärjestykseen, niitä on punnittava monilta näkökannoilta ja tehtävä valinta, taloudellinen päätös.

* * *

Ulkomaankaupan alku perustui havaintoon, että toisilla oli sellaista, mitä muilla ei ollut. Oli siis olemassa mahdollisuus vaihtaa tavaroita, jolloin molemmilla oli useammanlaisia kuin ennen.

Vieläkin melkoinen osa ulkomaankaupasta perustuu luonnonvarojen epätasaiseen jakautumiseen maapallolla ja ilmasto-olosuhteiden erilaisuuteen. Öljyä on yhtäällä, kuparia toisaalla. Jossakin kasvaa appelsiineja ja jossakin pitkäkuituista, hyvää havupuuta.

Tekniikan ja teollisen valmistuksen kehityttyä on luonnonvaroihin perustuvan tavarainvaihdon rinnalle noussut muihin tekijöihin perustuvaa ulkomaankauppaa. Osaaminen — niin valmistuksen kuin myynninkin puolella — ja yrittäjähenki ovat vieneet joitakin maita eteenpäin nopeammin kuin toisia, ja nyt niillä on monenlaisia, hyvän maineen saanutta tarjottavaa. Siitä osa on sellaista, jota muiden on ostettava, jos mieli yrittää tavoittaa etumatkaa (investointitavarat) ja osa sellaista, jota on niin mukavan makuista omistaa (kulutustavarat).

Mikäli muista maista jotakin halutaan, se on maksettava. Sen saa maksetuksi ainoastaan saamalla muiden maiden ostajat ostamaan puolestaan meidän tavaroitamme. Muuta keinoa ei suurissa puitteissa ja pitkästi ajatellen ole.

Ulkomaankaupassa kutsutaan ostamista tuonniksi ja myymistä vienniksi. Näin on totuttu sanomaan, kun maiden väliset rajat ovat olleet niin selvästi tuntuvia. Rajoilla on tullit ja muodollisuudet, mailla erilaiset valuutat, ja niitä on laskettava ja sihdattava. Mitenkähän olisi, jos kaikki maat ryhtyisivät käyttämään samaa rahayksikköä ja tullit kaikkine paperisotineen poistettaisiin, poistuisivatkohan maksutasevaikeudetkin?

Niin tuonti kuin vientikin lisäävät mahdollisuuksia monin eri tavoin. Tuonti on välttämätöntä Suomelle, jos täällä mielitään ylläpitää monipuolista teollisuutta ja nousevaa elintasoa. Tuonti siis tekee mahdolliseksi monen sellaisen teollisuuden harjoittamisen, johon täällä ei olisi raaka-aineita eikä koneita. Pystyäkseen valmistamaan yntä hyvistä raaka-aineista yhtä hyvillä koneilla yhtä hyviä tuotteita kuin ulkomaiset tehtaat, meidän teollisuutemme on saatava valita aineet ja koneet maailman parhaista. Siihen antaa mahdollisuuden tulleista ja rajoituksista vapaa ulkomaankauppa.

Tuonti lisää myös kuluttajan mahdollisuuksia. Moni tietää jo kokemuksesta, että Suomesta saa kaikkea, mitä muualtakin. Vapautunut ulkomaankauppa on tuonut kansainväliset valikoimat kotinurkan myymälään.

Vientikin lisää mahdollisuuksia. Meidän selvin esimerkkimme on puunjalostusteollisuus. Kuinka suurelle osalle nykyisestä puunjalostusteollisuuden ja metsien työvoimasta riittäisi työtä, jos sahatavaraa, vaneria ja paperia tehtäisiin vain omaa kulutustamme varten? Viimeksi kuluneina vuosina olemme nähneet myös, miten EFTA on avannut mahdollisuuksia myös monelle uuden viennin alalle. Ulkomaankauppa merkitsee mahdollisten ostajien määrän moninkertaistumista.

* * *

Työpaikkademokratian toteuttaminen edellyttää taloudellisten käsitteiden selvittämistä ja ymmärtämistä. Niinpä meidän olisi aina muistettava, että puhtaasti liiketaloudellisessa mielessä yritystoiminnan päämääränä on taloudellisen voiton hankkiminen. Kaikki eivät liene tästä täysin selvillä. Tuskin kaikki tietänevät sitäkään, että nykyisin myös ns. sosialistisissa maissa, mm. Neuvostoliitossa, on voittoajatus virallisesti hyväksytty. Taloudellisen toiminnan päämääränä on sielläkin voitto, jonka perusteella mitataan yritysten kelpoisuus. Olisi sangen toivottavaa, että sanaan voitto ei tässä sekoitettaisi tunnepitoisia iskusanoja riisto, sorto, rahavalta jne., vaan se otettaisiin puhtaasti liiketaloudellisena käsitteenä. Voinemme siis lähteä siitä ajatuksesta, että yrityksen taloudellinen kelvollisuus voidaan mitata työpaikkademokraattisiakin mittapuita käyttäen vain kannattavuudella. Muut mittapuutkin ovat joskus välttämättömiä, tarpeellisia ja hyväksyttäviä, mutta taloudellisen yritystoiminnan tehokkuus voidaan mitata pätevästi vain voittoajatusta soveltaen.

Kehittyneessä yhteiskunnassa on paljon sellaisiakin toimintoja, jotka on välttämättä hoidettava ilman mitään voitto-ajattelua. Niinpä koululaitoksen, puolustuslaitoksen ja muiden yleistä hyvää palvelevien laitosten toiminnan ei yleensä edellytetä olevan taloudellisesti kannattavaa. Ei myöskään työllisyyden hoitamiseen sijoitettujen pääomien edellytetä tuottavan sijoittajalleen, valtiolle tai kunnalle, voittoa. Silti yleishyödylliset laitokset ja toiminta osoittavat ilman epäilystä kaikissa maissa elinkelpoisuutensa ja tarpeellisuutensa täyttäessään pätevästi yhteiskunnalta saamansa tehtävät. Tämän vuoksi yhteiskunta on velvollinen veronmaksajien varoilla tahi yhteiskunnan muilla tuloilla rahoittamaan tuosta toiminnasta aiheutuvat kulut. Me hyvinvointivaltion kansalaiset haluaisimme kuitenkin aivan liian herkästi säilyttää kaikki kustannukset elintasomme nostamisesta valtion hartioille muistamatta, että tuo epämääräinen ja vaikeasti tajuttava valtio mittaamattomine rahavaroineen olemme me itse, me veronmaksajat. Kun siis puhutaan yritystoiminnan demokratisoimisesta, niin ei pitäisi unohtaa, että olipa yritys valtion tahi yksityisen omistuksessa, sen on toimittava terveellä taloudellisella pohjalla, ts. sen on kannatettava, on tuotettava voittoa. Ellei yrityksellä ole tähän mitään mahdollisuuksia, on se taloudellisessa mielessä elinkelvoton, vaikkakaan sen ei tarvitse sitä olla sosiaalisessa mielessä.

Ruotsissa on työväenkin asenne yritysdemokratian soveltamisessa ja yritysten kannattavuuskysymyksessä huomattavasti meillä vallitsevaa ajattelutapaa realistisempi. Sikäläinen meidän SAK:tamme vastaava ammattijärjestö LO on esittänyt talousohjelman, jossa täysin harkitusti ja asiallisin perustein vaaditaan kannattamattomien yritysten lakkauttamista. Vaatimusta perustellaan sillä, että noiden yritysten keinotekoinen toiminnassa pitäminen vaarantaa maan taloudellista kilpailukykyä ja heikentää elintason parantamispyrkimyksiä

yhteiskunnassa. Tuottavuuden kohottaminen rationalisoinnin, koulutuksen ja kustannusten alentamistoimenpiteiden kautta yleensä on ainoa tie hyvinvointiin. — Tuo ajatus on Ruotsissa saanut työväestönkin varauksettoman kannatuksen. Entäpä meillä?

Kun Kemi Oy ilmoitti viime syksynä jo viisi vuotta tappiollisena toimineen sulfiittitehtaansa osittaisesta pysäyttämisestä, nousi siitä lehdistössä koko maata kuohuttava vastalausemyrsky. Kemi Oy:n tapauksessa olisi taloudellisin perustein voitu esittää vakavia syytöksiä siitä, että kannattamatonta tehdasta on pidetty liian kauan käynnissä. Syytökset tehtaan pysäyttämisestä osoittavat sen sijaan heikkoa taloudellista asiantuntemusta. Suuren yrityksen kohdalla on yleinen ajattelu taloudellisen toiminnan ja yritysdemokratian päämääriin nähden pahasti ristiriitaista, jopa harhautunutta. Taloudellisen yrityksen päämäärät halutaan suunnata vaarallisen yksipuolisesti vain yleishyödylliselle ja sosiaaliselle linjalle. Tällöin unohdetaan kokonaan se mihin joudutaan, jos yritykset eivät aseta tavoitteekseen kannattavuutta, vaan pääasiassa esim. työllisyyden ylläpitämisen. Kuka lopulta silloin suorittaa ja millä rahoilla elintasomme ja hyvinvointimme kohottamisen?

Taloudellisten tosiasioiden vääristelyä ei kannattane kukaan vastuuntuntoinen ihminen, sillä mitä heikommin yrittäjätoiminta taloudellisessa mielessä hoidetaan, sitä kalliimman hinnan me kaikki joudumme maksamaan hyvinvointimme kohentamisesta ja sitä kauemmin saamme myös Lapissa odottaa sitä aikaa, jolloin kaikilla maakunnan asukkailla on jatkuvasti turvattu toimeentulo.

Poliittinen lehdistö syyttää työnantajia usein työntekijäin riistosta ja yrittäjän saamista kohtuuttomista voitoista sekä kirjanpidollisista silmänkääntötempuista, joilla suuret voitot salataan. Mutta vaikka lehdistö on kriittistä, eivät työntekijät uskalla esittää kritiikkiä monessakaan tapauksessa työnantajalleen oman yrityksen piirissä. Tämä on paha epäkohta, sillä kritiikin salliminen on monessa mielessä hyödyllistä ja se on työpaikkademokratian mukaista. Arvostelua ei pidä pelätä. Sitä olisi suorastaan pyydettävä henkilöpolitiikan, työsuhdeasioiden hoitamisen, tiedotustoiminnan ja suhdetoiminnan osalta, eihän muutoin voida tietää edes pahimpia ihmissuhteiden epäkohtia yrityksessä. Ei pitäisi vaatia eikä hyväksyä vain ns. rakentavaa kritiikkiä, sillä vaikka se onkin myötäkarvaan silittävää ja niin ollen miellyttävää kuulla, on se valitettavan usein täysin terätöntä ja jättää kaikki epäkohdat entiselleen. Yrityksen johdon tulisi käyttää useammin tervettä järkeään ja kykyjään asettua työntekijän asemaan yritykseen kohdistuvaa kritiikkiä arvioidessaan.

* * *

Kuntoutustoiminnassa on maassamme päästy siirtymään kapeasta sosiaalihuollollisesta ajattelutavasta laajempaan sosiaalipoliittiseen katsomukseen. Tämä johtunee oleellisesti siitä, että kansalaisten sosiaaliturva on 60-luvulla laajentunut ja samalla sen aiheuttamat kustannukset yhteiskunnalle kasvaneet. Työkyvyn ja ansiotason alentuminen pyritään kompensoimaan mahdollisimman hyvin. Jos sosiaaliturvajärjestelmä toimisi huoltoapuperiaatteen varassa, yhteiskunnan taloudellinen kantokyky olisi ilmeisen uhattuna. Sen tähden sosiaaliturvaan katsotaan kuuluvaksi myös kuntoutustoiminta. Tämä toiminta on siis nähtävä yhä selvemmin yhteiskunnallisena liikeyrityksenä, jonka tarkoituksena on palauttaa mahdollisimman moni vajaakuntoinen takaisin tuottavaan työhön. Samalla kun se merkitsee valtiolle välillisesti tuloa, se lisää asianomaisen yksilön hyvinvointia. Tämän tapaiseen ajatteluun perustunee se, että sosiaalivakuutuksen piirissä on otettu vakuutusetuutena mukaan mahdollisuus kuntoutuksen avulla tapahtuvaan työ- ja toimintakyvyn palauttamiseen.

Toisaalta mahdollisuus päästä osalliseksi kuntoutusetuuksista on katsottava kansalaisoikeudeksi, joka takaa vajaakuntoiselle henkilölle mahdollisuuden saada tukea pyrkiessään edellytystensä puitteissa aktiiviseen osaan yhteiskunnassa ja samalla henkilökohtaiseen hyvinvointiin. Asian toinen puoli on se, että oikeuteen liittyy myös velvollisuus. Ei riitä, että yhteiskunta järjestää hyvän toimintaorganisaation. Myönteiseen lopputulokseen pääsemiseksi tarvitaan ennen kaikkea kuntoutettavan yksilön oma aktiivinen panos. Kauniina esimerkkinä tästä yhteistyöhengestä ja yrittämishalusta on ollut sotainvalidiemme kuntoutus. Toiminnan mielekkyyden kokeminen sekä oman edun että yhteisen parhaan kannalta on ollut voimakas kannustin yrityksissä kohti mahdollisimman suurta omatoimisuutta. Samaan tapaan voidaan katsoa, että yleinen kuntoutustoiminta ja siinä yksilöllisten päämäärien saavuttaminen on oleellisesti riippuvainen kuntoutettavan asennoitumisesta siihen. Tähän on nykytilanteessa syytä kiinnittää erityistä huomiota, koska kuntoutusaloite lähtee ensisijaisesti jonkin viranomaisen taholta eikä niinkään asianomaisen omasta aloitteesta. Toisaalta myös yleisön asennoitumisessa on toivomisen varaa. Realistisen valistustyön merkitystä tässä suhteessa ei yliarvioida.

Kun kuntoutusetuudet tätä nykyä koskevat lähes kaikkia vajaakuntoisia on kuntoutustarve räjähdysmäisesti lisääntynyt. Yhteiskuntamme ei ole läheskään valmis selviytymään siitä haasteesta, jonka tämä ongelma sille asettaa. Realistisen kuvan kuntoutustarpeesta ja puutteista nykytilanteessa antaa Valtion kuntouttamiskomitean mietintö. Samalla kuva on surullinen. Vaikka hyvään alkuun toiminnassa on päästy, osottavat monet ongelmat vielä ratkaisuaan. Erikoisesti vaikeavammaisten ja yleensä vaikeimmin kuntoutettavien kohdalla tarvittaisiin pikaisia toimenpiteitä. Suojatyötoiminnan kehittäminen ei ole näistä vähäisin. Kuntouttamiskomitea on tehnyt ongelmien kartoittamisessa ja toiminnan suunnittelussa perustavan työn. Kun kuntoutus edustaa kuitenkin melkoista investointia, on kaikki syy jatkaa siihen kohdistuvaa perustutkimusta ja suunnittelutyötä. Samalla on toivottavaa, että välimatka suunnittelun ja toteuttamisen välillä olisi mahdollisimman lyhyt.

* * *

Kauniin kesän jälkeen, jolloin saimme täysin siemauksin nauttia ihanteellisista ilmastollisista olosuhteista vuosilomaa viettäessämme, edessä on jälleen syksy ja talvi sekä uuden kevään odotus. Olemme jo päässeet uudelleen kiinni vanhaan hyvään työntahtiim-

Konepajan yli-insinööri, dipl.insinööri K B Nordman eläkkeelle

Oy Tampella Ab:n konepajan tiedotuksessa n:o 36/67 sanotaan näin: Henkilövaihdokset Tampellan konepajakoulun johtokunnassa: Konepajakoulun johtokunnan puheenjohtaja yli-insinööri, dipl.ins. K. B. Nordman siirtyy eläkkeelle 1. 7. 1967 ja johtokunnan uudeksi puheenjohtajaksi on määrätty mainitusta päivästä lähtien tähänastinen varapuheenjohtaja yli-insinööri dipl.ins. Helge Bäckström. Samalla on uuden johtokunnan jäseneksi määrätty dipl.ins. Yrjö Arola.

Konepajan konttorirakennuksen ensimmäisen kerroksen neuvotteluhuoneeseen oli 6. 7. 67 kerääntynyt yli-ins. Nordmanin kunniaksi järjestettyyn kahvitilaisuuteen 20 työtoveria, jotka edustivat konepajamme eri osastoja ja työntekijöitä. Ensiksi nautittiin kuppi kahvia ja senjälkeen konepajan johtaja dipl.ins. Nils Björklund piti yli-ins. Nordmanille puheen, jossa hän mainitsi mm. seuraavaa:

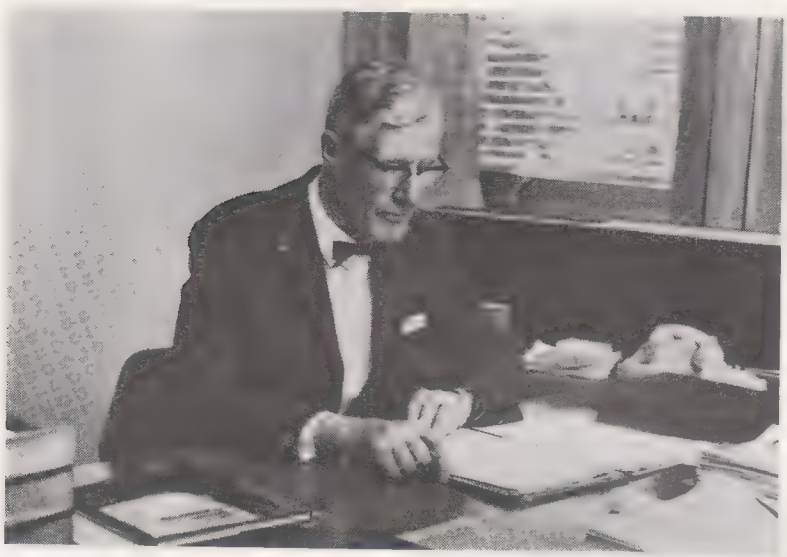

Yli-insinööri, dipl.insinööri K. B. Nordman kuvassamme viimeistä päivää työpöytänsä ääressä.

"Olemme kokoontuneet tähän tilaisuuteen osoittamaan kunnioitustamme miehelle, joka pitkän päivätyön jälkeen siirtyy syrjään konepajan aktiivisesta palveluksesta. Emme voi välttyä tuntemasta surumielisyyttä siitä, että näin käy. Yli-ins. Nordman on ehtinyt merkkipaalulle, joka saattaa meidät hieman etäämmäs toisistamme kuin tähän asti. Tässä taitekohdassa onkin nyt paikallaan lyhyesti palata niihin lähtökohtiin, jotka merkittävästi liittyvät yli-ins. Nordmanin henkilökuvaan työn parissa.

Omalta kohdaltani muistuu mieleeni tilaisuus, jolloin ensimmäisen kerran tapasin yli-ins. Nordmanin. Oli vuosi 1945 ja minä muitten opiskelutovereitteni kanssa tutustumassa tamperelaiseen konepajateollisuuteen teollisuuslaitoksessa, jonka teknillisenä johtajana yli-ins. Nordman silloin toimi. Jo silloin yli-ins. Nordman oli oloissamme merkittävä konepajamies, joka edusti insinöörin perustyyppiä sen parhaimmassa merkityksessä. Hänen arvovaltansa oli jo silloin kiistaton. Myöhemmin eri yhteyksissä olen joutunut omakohtaisesti toteamaan ja virkistynein voimin jatkamme työvelvollisuutemme täyttämistä.

Mutta päivätyön päätyttyä jää meille runsaasti vielä vapaa-aikaa, jonka käyttöä meidän itsekunkin kannattaa myös harkita ja kenties vähän suunnitellakin. Arvokkain tapa tietysti on kehittää itseään opiskelemalla ja näin saada lisäoppia niin ammattitaidossa kuin muunkin tietämisen avartamisessa. Mutta myös voi itseään kehittää tai henkistä ja fyysistä kuntoaan ylläpitää monella muullakin tavoin. Voi ottaa osaa kuoro- tai orkesteritoimintaan. Unohtaa ei saa myöskään erilaista urheilutoimintaa, joka säännöllisesti harrastettuna on omiaan säilyttämään meidät terveinä ja työkuntoisina. Myös Tampella lukuisine harrastuspiireineen tarjoaa näihin harrastuksiin monia mahdollisuuksia. Toivotamme kaikille tampellalaisille harrastusrikasta syys- ja talvikautta.

Koskenlaskija

maan edellämainitsemani oikeutuksen.

Yli-ins. Nordman valmistui insinööriksi 1923 noudattaen siten perinteitä edellisestä polvesta. Taalintehtaan, Högforsin ja Lokomon kautta hänen tiensä johti Tampellaan, jossa hän varsinaisesti loi uransa lähinnä Sotevan toimituksissa. Silloin luotiin pohja Tampellan konepajan menestykselliselle toiminnalle, jonka näemme tämän päivän Tampellassa ja jonka luomisessa yli-ins. Nordmanin antama työpanos on erittäin merkittävä. Hänen kättensä jäljet näkyvät niin koneistuksessa kuin rakennelmissa, ja hän voi olla varma siitä, että hänen työtoverinsa yhtyvät näihin sanoihini.

Yli-ins. Nordman voi tyytyväisenä mittavan päivätyön tehtyään siirtyä nauttimaan hyvin ansaituista ilta-auringon päivistä. On kuitenkin sovittu siitä, että tämä siirtyminen ei tapahdu äkkinäisesti, sillä yli-ins. Nordman tulee vielä erikoistehtävissä antamaan arvokkaita palveluksiaan Tampellalle.

Oy Tampella Ab:n puolesta esitän Teille kiitoksemme suuriarvoisesta työstänne."

Samalla joht. Björklund luovutti eläkekirjan sekä Tampellan valmistaman tykin 122 K/60 pienoismallin, joka on tehty konepajakoulussa oppilastyönä.

Konepajan henkilökunnan lahjan luovutti konepajan apulaisjohtaja dipl.ins. K. Koivisto kohdistaen sanansa kunnioitetulle ja pidetylle esimiehelle, jolla on suuri määrä ystäviä konepajan henkilökunnan piirissä. Yli-ins. Nordmanin toiminta on ollut erinomaisena esimerkkinä siitä, miten jokaisen tulisi meille uskotut tehtävämme suorittaa. Ojentaessaan henkilökunnan ensimmäistä lahjaa, rannekelloa, apulaisjoht. Koivisto toivoi sen kauan palvelevan sen saajaa aikaa mittaamassa. 11 metrin mittaista lasikuitulipputankoa ei ollut voitu toimittaa läksiäistilaisuuteen, mutta sitä symbolisoivat Suomen lippu ja isännän viiri, jotka yli-ins. Nordmanille ojennettiin. Samalla apulaisjoht. Koivisto mainitsi, että liputangon kuljetus ja pystytys kesähuvilalle Turun saariston Hiittisten saareen kuuluvat lahjaan.

Vielä puhui tilaisuudessa konepajan pääluottamusmies Olavi Auvinen työhuonekunnan ja työntekijöiden edustajana. Hän totesi yhteistyönsä yli-ins. Nordmanin kanssa alkaneen lähinnä tuotantokomitean kokouksissa, joissa hän oli oppinut tuntemaan yli-ins. Nordmanin suorasukaisena ja lupaustensa mukaisena miehenä. "Mittaamme asioita kukin omasta näkökulmastamme — sehän on ymmärrettävää ja inhimillistä. Sovittu sana on aina pitänyt, pahaa jälkimakua ei ole syntynyt, ja molemminpuolinen arvonanto on ollut leimaa-antavana piirteenä koko ajan. Liitän tähän samalla mukaan omat henkilökohtaiset kiitokseni ja toivotan valoisia vastaisia päiviä."

Yli-ins. Nordmanin kiitospuhe oli lyhyt ja vaikuttava: "Miten voisin teitä kaikkia kiittää niistä kauniista sanoista, joita olen saanut kuul-

Oy Tampella Ab:n lahjaa luovuttamassa parhaillaan konepajan johtaja N. Björklund.

Yli-ins. Nordman kiittää konepajan apul.-johtaja K. Koivistoa saamastaan henkilökunnan lahjasta.

la, ja niistä lahjoista, jotka olen saanut vastaanottaa? Haikeata on jättää työ, mutta vielä haikeammaksi te sen teette osoittamalla minulle näin suurenmoista huomiota, jota en katso ansainneeni. Jos kehitystä on tapahtunut — ja niinhän tietysti on asian laita — on sen perustana ollut hyvä yhteistyö, hyvät työntekijät ja hyvät esimiehet — myös jo riveistämme poistuneet työtoverimme. Kiitän teitä kaikkia."

Tampella tänään -lehden toimitus yhtyy sydämestään edellä esitettyihin toivotuksiin ja samalla julkituo kiitoksensa yli-ins. Nordmanille hänen Tampella tänään -lehden hyväksi suorittamastaan työstä.

Yli-ins. Nordman ja konepajan pääluottamusmies O. Auvinen kättelevät pääluottamusmiehen puheen jälkeen.

Yli-ins. Nordman esittämässä kiitoksiaan. Kuvassa vas. nti A. Nyström, konepajan henkilökunnanpäällikkö M. Ranta, konepajan pääluottamusmies O. Auvinen, konepajan teknillinen johtaja dipl.ins. R. Piispanen, konepajan johtaja N. Björklund ja konepajan käyttöpäällikkö dipl.ins. T. Sakari.

Fil.maisteri Artturi Tienari 60 vuotta

Lokakuun 31 pnä täyttää yhtiömme sosiaalipäällikkö, fil.maist. Artturi Tienari 60 vuotta. Hän on syntynyt Kurussa. Tultuaan ylioppilaaksi Tampereen lyseosta hän opiskeli Helsingin Yliopistossa ja sai fil.maisterin arvon v. 1935.

Hän toimi sitten puolustusvoimien palveluksessa vuoteen 1944 saakka hoitaen samalla Pohjois-Hämeen Vartio-lehden päätoimittajan tehtäviä. Viime sotiin hän osallistui yksikön päällikkönä ja ylennettiin kapteeniksi v. 1941.

Maist. Tienari tuli Tampellan palvelukseen v. 1945, mistä lähtien hän on toiminut Tampellan sosiaalipäällikkönä, henkilökunnan huoltokonttorin esimiehenä ja Tampella Tänään-lehden päätoimittajana.

Hänen toimintansa Tampellan piirissä on koko ajan käsittänyt sosiaalitoiminnan kaikki sektorit merkittävimmän painopisteen ollessa laajamittaisen ja elintärkeän asuntotuotannon alkuunpanossa ja toteutuksessa. Näistä mainittakoon mm. Tampellan maansaantiinoikeutettujen kerrostalo Kalevanlinna, 3 suurta kerrostaloa käsittävä Sammonkartano sekä parhaillaan meneillään oleva, jo puoliksi toteutettu Saukonmäen suuri, kaikkiaan 8 asunto-osakeyhtiötä käsittävä rakennushanke. Maist. Tienari on ollut myös sodan jälkeen perustetun Pellavan Omakotiyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja. Omakotisarallakin on hänen virikkeistään ja tuellaan Tampereelle ja lähiympäristöön noussut yli 900 omakotitaloa.

Tampellan Huolto r.y:n johdossa maist. Tienari on ollut vuodesta 1948 lähtien. Yhdistyksen suurimerkityksellisen toiminnan tuntevat tampellalaiset varsin läheisesti. Eittämättä tärkeimpiin on kaiken aikaa kuulunut myös sairauskassatoiminta. Maist. Tienari on ollut jo vuodesta 1951 lähtien puheenjohtajana Pellavatehtaan sairauskassassa, joka sairausvakuutuslain voimaantultua v. 1964 laajennettiin Tampellan tekstiilitehtaitten sairauskassaksi. Tähän toimintaan liittyvät hänellä läheisesti puheenjohtajan tehtävät Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:ssä ja Tampereen Kuntouttamislaitoksessa sekä toiminta Tampereen Keskussairaalan kuntouttamistoimikunnassa, Avustuskassojen Yhdistyksen valtuuskunnassa, Lounais-Suomen sairausvakuutusalueen sairausvakuutuslautakunnassa ja Suomen Syöpäyhdistyksen Tampereen osastossa.

Tampellan piirissä maist. Tienari lisäksi toimii puheenjohtajana mm. Tampellan urheilulautakunnassa, urheilutalon johtokunnassa, Tampellan koulutus- ja työturvallisuusasiain neuvottelukunnassa, Tampellan moottorikerhossa, Tampellan upseeri- ja aliupseeriosastossa sekä työkeskus Saukkolan kannatusyhdistyksessä.

Tampellan ulkopuolella on maist. Tienarin kansalaistoiminta niinikään ollut varsin laajaa ja monitahoista. Vain tärkeimmät mainiten hän on ollut kansanedustajana vv. 1954—58; samoin hän on Tampereen kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä sosiaalilautakunnan pitkäaikainen jäsen sekä jäsenenä monissa kunnan ja valtion komiteoissa. Puoluetoimintaan hän on aktiivisesti osallistunut pitkät ajat.

Kirjallista toimintaa maist. Tienari on myös harrastanut runsaasti. Tärkeimpiin kuuluvat Tampereen lyseon 50-vuotismatrikkeli, maanpuolustushistoriaa käsittelevä "Pirkan perintö", Tampereen Pyrinnön 50-vuotishistoria sekä hiljattain ilmestynyt "Tekojen aseveljeyttä". Lisäksi tulee ennenkaikkea Tampella Tänään-lehti, joka parikymmentä vuotta on ollut juuri hänen ansiostaan tampellalaisten tiedon ja virkistyksen lähde.

Edelläoleva on suppea tiivistelmä maist. Tienarin laajasta toiminnasta. Luetteloa yhdistyksistä, komiteoista, toimikunnista, valtuuskunnista ym. voisi jatkaa vielä pitkälti.

Maist. Tienari oli nuorempana varsin monipuolinen urheilija, joka saavutti etenkin pikajuoksussa useita akateemisia mestaruuksia samoin kuin myös eräitä ampumamestaruuksia. Jokapäiväinen kuntourheilu, kalastus ja ampumaurheilu kuuluvat edelleenkin hänen ensisijaisiin harrastuskohteisiinsa.

Merkkipäivänä yhtyy kiitollisiin onnittelijoihin koko Tampellan henkilökunta.

Tampellan konepajakoulussa jaettiin päästötodistukset

Tampellan konepajakoulun todistusten jakotilaisuus pidettiin heinäkuun 6. pnä. Juhlataloon oli kokoontunut oppilaitten ja opettajien lisäksi konepajakoulun johtokunnan puheenjohtaja yli-ins. H. Bäckström, konepajan teknillinen johtaja dipl. ins. R. Piispanen, yhtiön sosiaalipäällikkö A. Tienari, konepajan henkilökunnan päällikkö M. Ranta sekä koulun entinen rehtori insinöörieverstiluutnantti K. Oksanen ja nykyinen rehtori insinööri Aimo Mäkinen.

Aluksi laulettiin Suvivirsi Saukkolan soittokunnan johdolla, minkä jälkeen rehtori Mäkinen piti puheen. Siinä hän kiitti todistuksen saaneita oppilaita hyvästä yhteishengestä ja kiitettävästä opinhalusta. Hän kohdisti sanansa myös koulun johtokunnalle ja opettajille toivottaen lopuksi hyvää kesää.

Konepajakoulun johtokunnan puheenjohtaja, yli-ins. Helge Bäckström luovuttaa stipendin 4. luokan primukselle, opp. Tapio Särkälle.

Todistusten jaon suorittivat ins. Mäkinen ja työnopettaja Frondelius.

Päästötodistuksen saivat:

Koneistajat

Airue Erkki
Aittokallio Matti
Koskinen Esko
Kulju Aimo
Lehto Jukka
Lehtonen Kauko
Makkonen Arto
Oravuori Esko
Särkkä Tapio
Talonen Rauno
Tulonen Markku
Viitala Timo

Viilaajat

Aalto Sauli
Ahola Pauli
Aro Tuure
Kilpinen Olli-Pekka
Lehtinen Hannu
Nevala Heikki
Peltola Seppo
Rovakko Jorma
Savikko Pertti
Verälä Heikki

Levyseppä-hitsaajat

Formulahti Matti
Haapalainen Markku
Heikkinen Reijo
Särkkä Antti
Vuori Antti
Ylinen Mikko
Humalamäki Timo

Stipendit ja kehotuspalkinnot jakoi yli-ins. Bäckström ja niitä saivat seuraavat:

Stipendit:

Tapio Särkkä
Sauli Aalto
Aimo Kulju
Pauli Ahola
Antti Vuori

Kehotuspalkinnot:

Leo Hynönen
Kai Perälä
Esa Vuohtoniemi.

Puheenvuoron käytti myös konepajakoulun entinen rehtori insinöörieverstiluutnantti K. Oksanen lausuen oppilaille kehotuksen ja tunnustuksen sanoja. Hän kohdisti kiitoksensa myös siihen, että ensimmäisen kerran torvisoittokunta esiintyi tällaisessa tilaisuudessa kajauttaen reippaita säveliä.

Kahvitarjoilukin kuului tilaisuuden ohjelmaan, ja sen päätökseksi yhteisesti laulettiin "Hämäläisten laulu".

Rehtori Aimo Mäkinen onnittelee 3. luokan parasta, opp. Esa Vuohtoniemeä.

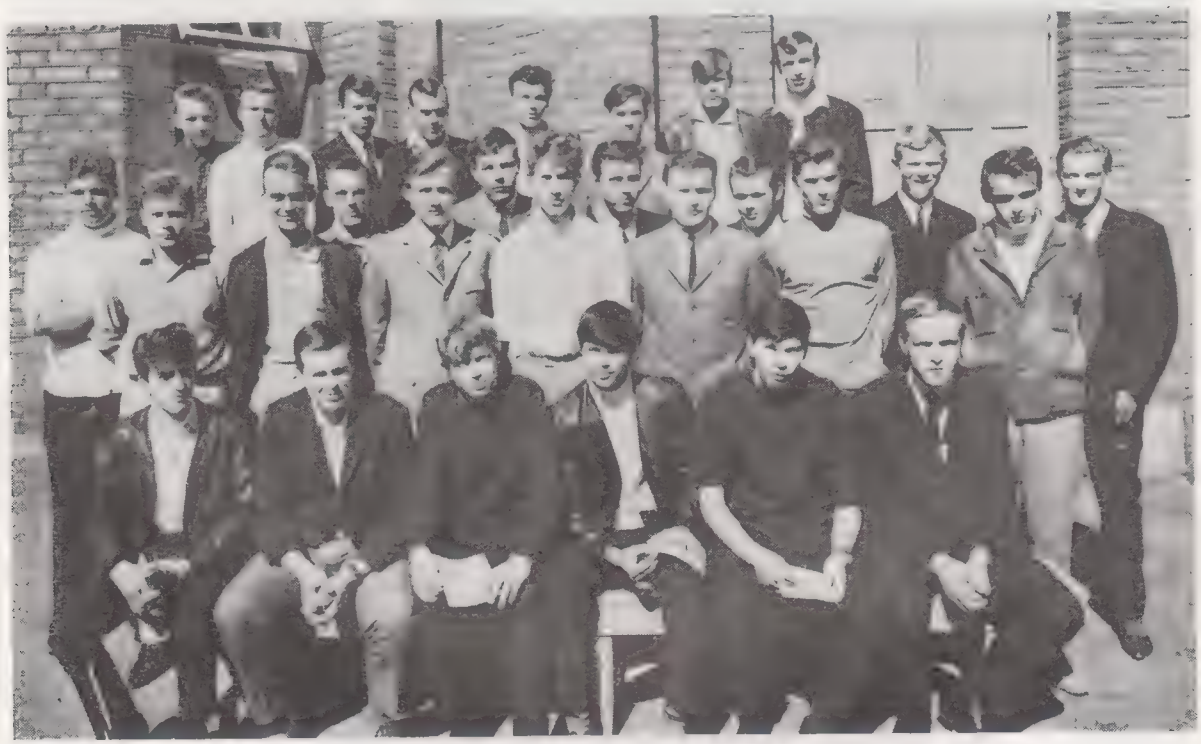

Tampellan Konepajakoulusta v. 1967 valmistuneet uudet ammattimiehet.

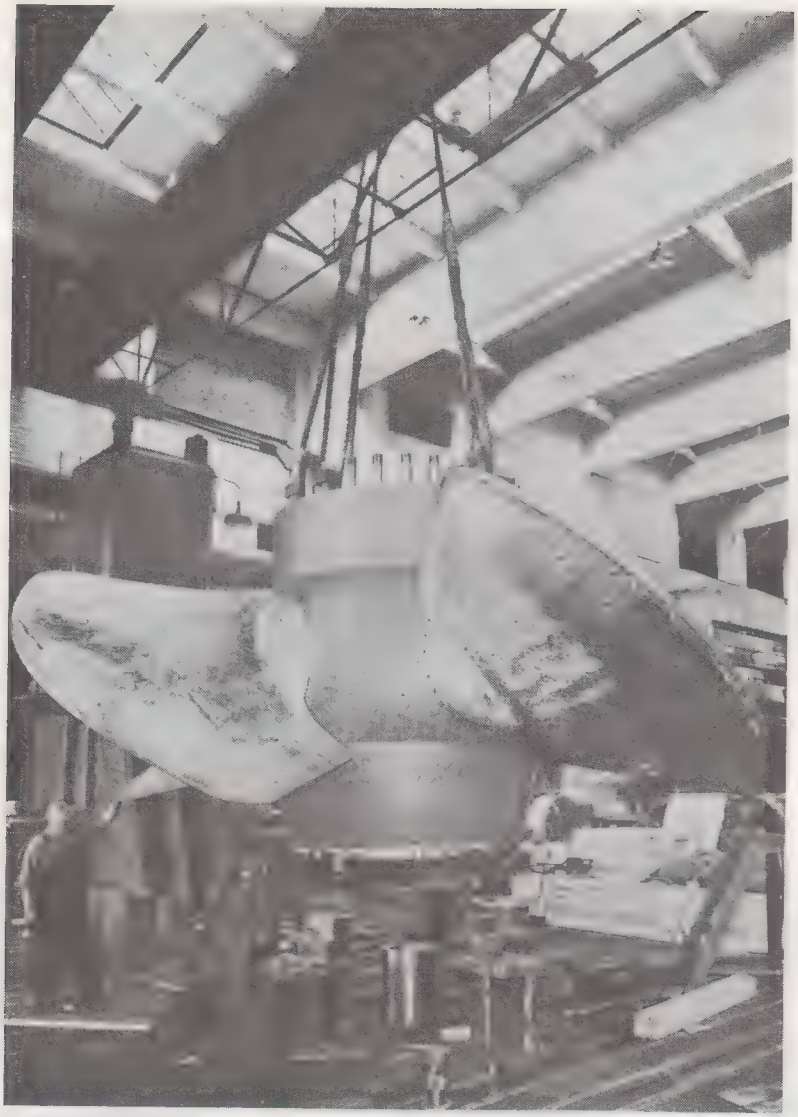

Kuvassamme Öjeforsenin voimalaitokseen Ruotsiin tulevan turpiinin juoksupyörä. Turpiinin putouskorkeus on 16,0 m, teho 38.500 hv ja juoksupyörän halkaisija 5300 mm. Genastorpin turpiinista tulee samantyyppinen kuin kuvassamme.

Tampellan vesiturpiini Ruotsiin

Sydsvenska Kraftaktiebolaget, lyhennettynä Sydkraft, Malmösta, on tilannut Oy Tampella Ab:lta vesiturpiinin Genastorpin voimalaitosta varten. Laitos sijaitsee Helgeåssa Etelä-Ruotsissa lähellä Osbyn kauppalaa Kristianstadin läänissä.

Turpiini on tyypiltään hydraulisesti säädettävillä juoksusiivillä varustettu potkuriturpiini. Sen koneisto tulee aina toimimaan suuren verkon yhteydessä, jonka vuoksi turpiinia ei varusteta kierrosluvunsäädöllä. Putouskorkeus on 16,0 m ja turpiinin teho 8700 hv. Genastorpin turpiini asennetaan ja otetaan käyttöön vuoden 1969 aikana. Parhaillaan on käynnissä Tampellan Ruotsiin toimittaman toisen turpiinin asennus Öjeforsenin voimalaitoksella. Tämä turpiini on teholtaan 38500 hv. Öjeforsenin voimalaitokselle Tampella toimittaa myös osan luukuista. Laitos valmistuu kuluvan vuoden lopulla.

Muutamia avainlukuja Pohjolan markkinoista

		Tanska	Norja	Ruotsi	Suomi	Yht.
Talouksia	1.000:issa	4.756	3.738	7.773	4.626	20.893
Yhteenlaskettu asukasmäärä	„	1.585	1.209	2.680	1.412	6.886
Henkilöautoja	1.000 asukasta kohden	157	123	234	98	167
Televisiovastaanottimia	„	217	131	271	158	209
Radiokojeita	„	325	287	384	333	342
Puhelimia	„	275	243	459	181	317
Bruttokansantuote	miljardia $	10.83	7.78	20.77	8.59	47.97
Yksityinen kulutus	„	6.23	3.95	10.89	4.69	25.76
Tuonti	„	2.81	2.21	4.41	1.69	11.12
Vienti	„	2.28	1.44	4.12	1.55	9.39
Tukkukaupan myyntivolyymi	„	3.30	2.84	4.65	4.09	14.88
Vähittäiskaupan myyntivolyymi	„	2.77	2.42	5.56	2.91	13.66
Vähittäiskauppoja	1.000:issa	61.500	38.400	73.300	40.000	213.200

Kaikki luvut ovat vuodelta 1965.

(Tiedot: SBC-Suomi/Topi Törmä/Helsinki

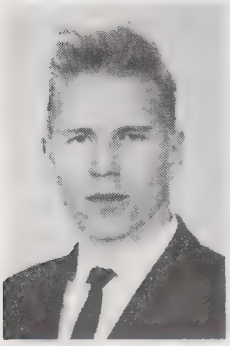

Pankinjohtaja J. Sipi

Kodin taloudenhoito vaatii suunnittelua ja harkintaa

Kodin menojen käytöstä riippuu suuresti, miten tarpeet tulevat tyydytetyiksi. Kansantulo Suomessa on noin 20 miljardia markkaa ja siitä lähes 17 miljardia eli 85 % tulee perheille. Tämä on niin suuri rahamäärä, että sen käyttötapa ratkaisee viime kädessä kansalaisten elintason korkeuden. Kotitalouksien tulosta menee kulutukseen yli 15 miljardia markkaa ja säästöön noin 2 miljardia eli 12 %, kertoi pankinjohtaja Jaakko Sipi Yhdyspankin Inkeroisten konttorista.

Tutkimuksissa on lisäksi havaittu perheiden kokonaismenoista kuluvan noin 40 % ruokaan, 15 % vaatetukseen, 15 % asuntoon ja 30 % muihin kohteisiin. Ruokamenot ovat siten hallitsevassa asemassa.

On todella tärkeää, että perheen varat jaetaan edullisimmalla tavalla eri kohteiden välillä, toisin sanoen kotitalouksien tulisi pyrkiä tulojensa optimaaliseen käyttöön, jolloin mahdollisimman pienellä rahasummalla saadaan suurin hyöty. Pieninkin liikeyritys joutuu arvioimaan tulonsa ja kustannuksensa etukäteen ja suunnittelemaan toimintansa taloudellisten laskelmien mukaan. Kodin taloutta kuitenkin hoidetaan valitettavan usein sen periaatteen mukaan, että rahan annetaan mennä niin kauan kuin palkka riittää. Nykyaikaiseltakin perheenäidiltä puuttuu usein kodin raha-asioiden ollessa kysymyksessä tuo "ammattimainen ote", jolla asiat saadaan sujumaan ja liittymään kitkattomasti toimivaksi kokonaisuudeksi. Raha-asiat tahtovat olla ikäviä, mutta ne käyvät vähemmän ikäviksi, jos niihin opitaan käymään käsiksi oikealla tavalla.

Kodin talouden hoidossa on tietenkin omat vaikeutensa, sillä mm. perheenemäntä joutuu jatkuvasti tekemään vertailuja ja rahan käyttöä koskevia päätöksiä. Moni on varmaan kuullut kertomuksen naisesta, joka hermoromahduksen partaalla meni lääkärin luo syyttäen huonosta tilastaan työntekoa. Lääkäri halusi kuulla, millaista tämä työ oli. "Lajittelen perunoita", kertoi nainen. "Ne tulevat kourua myöten alas kolmeen laatikkoon, joista yhteen pistän pienet, toiseen keskikokoiset ja kolmanteen suuret". Lääkäri: "Mutta tuohan kuulostaa peräti helpolta." Nainen: "Mutta tohtori, ratkaisuja, ratkaisuja, joudun koko päivän tekemään ratkaisuja."

Rahan käyttäjällä ei kuitenkaan ole muuta mahdollisuutta, mikäli hän pyrkii "optimaaliseen tulokseen", kuin jatkuvasti vertailla tavaroiden hintoja, tinkiä vähemmän tärkeistä menoista ja ratkaista myös, miten suuren osan hän tulostaan säästää. Nimenomaan vähittäismaksukauppa saattaa muodostua erääksi rasitukseksi, mikäli tätä mahdollisuutta ei käytetä harkiten. Vähittäismaksulla tarjotaan ostettavaksi melkein mitä tahansa, mutta tosiasiaksi jää, että käteisellä ostaminen on aina rahallisesti edullisempaa. Vähittäismaksukauppaan sisältyy sitä paitsi riski: jos maksuerää ei saakaan joskus määräajaksi kokoon, on myyjällä oikeus ottaa esine tai sen arvo takaisin ja ostaja voi siten joutua menettämään maksetutkin erät. Laki on siinä suhteessa ankara. Amerikkalaisten tutkimusten mukaan vähittäismaksuista muodostuu yleensä liian suuri rasitus, mikäli niiden osuus perheen nettotuloista ylittää 5—7 %.

Pankkisäästäminen lisää mahdollisuuksia ostaa aina ilman varsinaista vähittäismaksua. Pysyvän asiakassuhteen solmiminen tapahtuu tavallisimmin siten, että pankissa avataan talletus- tai shekkitili.

Talletustiliä avattaessa voidaan nykyään valita neljän tilimuodon välillä. Kaksi näistä, nimittäin A-indeksitili ja korkeakorkoinen talletustili on tarkoitettu pitkällä tähtäimellä tapahtuvaa säästämistä varten. Varat sidotaan niille 12 kuukaudeksi kerrallaan. Jokapäiväisiin käyttötarkoituksiin soveltuvia tilejä ovat karttuva talletustili ja käyttötili, jolloin nosto-oikeus on kalenterikuukausittain 3000 mk ja 4000 mk ja tilejä voi käyttää esim. siirtomääräysten kirjoittamiseen laskuja maksettaessa. Käyttökelpoinen kodin tili on myös säästötili, joka eroaa edellämainituista siinä, että tililtä saa kuka tahansa nostaa rahaa esittämällä vastakirjan.

Kun talous organisoidaan oikealla tavalla, talletuskassaan alkaa kuukausittain jäädä yhä suurempi "ylijäämä". Tällaisen ylijäämän kertymistä auttaa palkan maksaminen suoraan pankkitilille, jolloin moni turha ostos "tilipäivän kunniaksi" jää suorittamatta.

Vielä korostan sitä, että pysyvän asiakassuhteen edut ilmenevät perheen tarvitessa luottoa. Pankki asettaa luottoanomuksia käsitellessään etusijalle sellaiset lainan tarvitsijat, jotka omilla talletuksillaan ko. pankkiin ovat lisänneet sen mahdollisuuksia luotonantoon. On aina muistettava, että pitkäjännitteisen säästämisen avulla perhe voi ajanmittaan toteuttaa suunnitelmiaan hyvinkin pitkälle. Varojen käyttö on vain suunniteltava tarkoin eikä jokaista miellyttävän näköistä esinettä pidä heti ostaa.

Inkeroisten seurakunnan syysnäkymiä

Anton Purtilo rakentamaansa Inkeroisten kirkon pienoismallia esittelemässä.

Kaunis kesä alkaa olla muistojen joukossa. Tämä merkitsee syysaikataulun voimaan astumista myös seurakuntatyön saralla. Kesällä oli pääpaino vapaassa seurakuntatyössä erilaisilla leireillä kuten tyttö-, poika-, nuoriso- ja äitileireillä, joita pidettiin Saaramaan leirisaaressa. Viimeisellä äitileirillä elokuun puolivälissä oli ennätysmäärä osanottajia eli 37 äitiä.

Kun illat alkavat pidentyä syksyn mukana, jää enemmän aikaa sananharjoitukselle yhteisissä tilaisuuksissa. Jumalanpalvelusten, erilaisten seurojen ja lasten kerhojen lisäksi haluaisin tässä mainita joistakin erikoistilaisuuksista, joita on suunniteltu syksyä varten. Syyskuun 10 päivänä vietetään seurakunnassamme vanhusten kirkkopyhää. Toivotaan, että jokainen vanhus, joka pystyy kirkkomatkan suorittamaan, voisi sen tehdä. Seurakunta avustaa kuljetuksissa ja monessa kodissa on auto, jolla nuoret voivat viedä vanhuksen kirkkoon. Ennen hevoset ja kirkkoveneet tekivät "parannusta", nyt pitäisi autojen lähteä kirkkotielle. Tämän vanhusten kirkkopyhän jälkeen alkaa kerhotoiminta. Näissä joka toinen viikko kokoontuvissa kerhoissa on kahvitarjoilun ohella myös vanhusten omaa ohjelmaa ja vierailuja lähi seurakuntiin.

Tulkoon tässä yhteydessä mainittua, että Tampellan "oma poika" eläkkeellä oleva kirvesmies Anton Purtilo on näperrellyt talven kuluessa Inkeroisten kirkon pienoismallin ja lahjoittanut sen seurakunnalle. Pienoismalli on tarkka jäljennös kirkosta ja se on asetettu kirkon pääeteiseen. Sen yhteydessä on lipas, jonka tulot koituvat avun tarpeessa oleville lähimmäisille. Pienoismalli on todistus ammattimiehen taidosta ja samalla myös alttiista mielestä.

Erityistilaisuutena on myös mainittava lähetysnäyttely, joka avataan Inkeroisten seurakuntatalossa sunnuntaina 17. 9. jumalanpalveluksen jälkeen, jossa saarnaa rovasti Eino Pennanen. Afrikasta peräisin olevaa materiaalia, joka kuvaa lähetystyötä ja afrikkalaista elämää, on runsaasti nähtävänä. Kun Afrikka on päivän puheenaihe muutenkin, toivomme, että seurakuntalaiset runsain määrin käyttävät tilaisuutta hyväksensä ja tukevat samalla lähetystyötä. Ihmisenä oleminen ei ole enää nykyään mikään yksityisasia kenellekään meistä. Tulevaisuuden profetia sisältyy sanoihin: "Jokainen, jolla on ihmisen kasvot, on minun veljeni".

Diakonian hyväksi on tarkoitus jo alkusyksystä järjestää seurakuntalounas seurakuntataloon. Viime syksynä yritettiin ensimmäisen kerran. Osanottajia oli salin täydeltä ja tampellalaisia oli runsaasti mukana. Silloin lausuttiin toivomus, että tilaisuus ei jäisi viimeiseksi. Lounas tuotti kauniin summan diakoniarahastoon. Olemme saaneet jälleen kesän sadon korjatuksi pelloilta ja puutarhoista, siksi pieni kiitollisuuden lahja on paikallaan. Tänä juhlavuonna meiltä kysytään kiitollisuutta Jumalaa kohtaan ja ystävyyttä kanssaihmisiin. Tämä vuosi on 50-vuotisen itsenäisyytemme juhlavuosi ja samalla on kulunut 450 vuotta siitä, kun Luther naulasi 31. 10. 1517 teesinsä Wittenbergin linnankirkon ovelle ja alkoi uskonpuhdistuksen. Olemme saaneet paljon henkistä, hengellistä ja aineellista hyvää vaikeuksien keskellä. Syksyn satoa korjattaessa tulee palauttaa mieliin myös eräs kolmas merkkitapaus. 100 vuotta sitten eli 1867 tuli täydellinen kato. Kesän tulo oli kuukauden myöhässä ja syksyn hallat alkoivat jo elokuun lopussa. Edessä oli hirvittävä nälkätalvi, jolloin ihmiset suurin joukoin taivalsivat pohjoisesta etelään ja sortuivat nälkään ja tauteihin. Näin voi olla meidän kohtalomme, jos muut kansat eivät tule apuun. Olemme toisistamme riippuvaisia myös kansainvälisessä mielessä.

Näistä ajoista kirjoitti aikoinaan Agathon Meurman m.m.: "Sopinee kysyä: Miksi lähtivät nämä joukot liikkeelle koti-paikkakunniltaan, kun hätä oli melkein yhtä suuri kaikkialla? Toinen kysymys, mihin ihmisjärki turhaan etsii vastausta on se: Millä tuo liikkuva väestö vihdoin saatiin hengissä pysymään. — Suomen kansan kunniaksi olkoon julkilausuttuna, että näinä aikoina täydellisesti ja yleisesti nähtiin, miten viimeinen leipä taitettiin nälkäiselle veljelle. Kovassa koulussa kasvatettuna osaa Suomen kansa tarpeen tullessa armeliaisuutta harjoittaa jalommin kuin kukaan muu." — Onkohan tuo sana totta myös hyvinä päivinä meistä?

rovasti **Heino Toikka**

TYÖTURVALLISUUS-PALSTA

Dipl.ins. Jorma Mäkelä
Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutus
Tapaturmavakuutus
Suojeluteknillinen osasto

Asiakkaidemme, vieraidemme teollisuusyrityksestämme saama kuva on useimmiten värittynyt sen mukaan millainen on ollut siisteyden ja järjestyksen taso asianomaisen käydessä tehtaillamme. Siisti, hyvässä järjestyksessä oleva tehdas antaa kuvan vireästä, eteenpäin pyrkivästä ja toimituskykyisestä laitoksesta.

Hyvä siisteys ja järjestys on myös ensiarvoisen tuotannollinen toimenpide. Puuttuva järjestys ja siisteys aiheuttaa ylimääräistä työtä — hukkatyötä; estää löytämästä tarvittavia tavaroita ajoissa — seuraus viivästymisiä, materiaalin hukkaa, tarpeettomia hankintoja; — tavaran pilaantumista eli pääomahukkaa; ylimääräistä tilan tarvetta eli tilanhukkaa — ja työntekijöille mielialan laskua eli hukkaa työtehoa ja estää työntekijää suoriutumasta työstään nopeasti — mikä hukkaa sekä työntekijän että työnantajan hyvän tuulen.

Yrityksen henkilökunta kokee työpaikan hyvän siisteyden ja järjestyksen työpäivän mittaan elähdyttävänä myönteisenä kokemuksena, jossa työn suoritus on ja tuntuu keveämmältä eikä järjestyksen puute aiheuta vaaraa ja väsyttävää painetta.

Mikä on yleisin tapaturman syy teollisuudessa? Tilastot osoittavat, että yli puolet teollisuuden tapaturmista johtuu kaatumisista, kompastumisista, liukastumisista, törmäilyistä esineisiin ja puristumisista esineiden väliin. Ei terve henkilö kuitenkaan yleensä kaadu tai kompastu aivan syyttä. Tavallisesti aiheena on jokin lattialle jäänyt esine, kävelytason huono kunto, kuluneet portaat, öljyn, jään, kemikaalien tai roskan aiheuttama liukkaus, pölyn ja lian aiheuttama rajoittunut näkyvyys, hämäryys tai tuotteiden huono, huolimaton varastointi — lyhyesti sanottuna huono siisteys ja järjestys työpaikalla. Työturvallisuuden ylläpitämisessä hyvä siisteys ja järjestys on tuloksellisen työn perusedellytys.

Toteamme, että vaatimus hyvän siisteyden ja järjestyksen ylläpitämisestä on tärkeä asia, se edistää yritystä toimimaan taloudellisesti ja auttaa työntekijää viihtymään ja onnistumaan työssään ja säilyttämään työkuntonsa.

Siisteyden ja järjestyksen ylläpitäminen on niinmuodoin jokaisen asia. — Se on johdon asia, koska johdon asiana on johtaa yritystä toimimaan tehokkaasti ja koettaa luoda työntekijöille miellyttävät työolosuhteet — se on työnjohdon asia koska vain hyvän järjestyksen vallitessa työtä voi suorittaa tehokkaasti, turvallisesti ja miellyttävän ilmapiirin vallitessa — ja se on työntekijäin asia koska siisteys ja järjestys on aikaan saatavissa vain kaikkien yhteisin ponnistuksin — ja koska työntekijäin hyväksi siisteyttä ja järjestystä ylläpidetään — sitä ihminen kaipaa ja tarvitsee.

Olkoon tunnuksena:

"Parempi siisteys ja järjestys
parempi päivä."

Talkoita, talkoita . . .

Inkeroisten Ilmailukerhon jäsenten toimeliaisuus on monipuolista ja kehittävää. Kerhon hyväksi tehdään paljon vapaaehtoista työtä. Kuvassa kerhon jäseniä purkamassa vanhaa rakennusta, josta mahdollisesti saadaan aineksia uuden luomiseen palvelemaan kerhon toiminnassa esille kumpuavia moninaisia tarpeita.

Inkeroisten nopeusrajoituskysymys

Liikenneturvallisuus ja sen tehostaminen on aina aktuelli ja paljon keskusteltu aihe. Teiden ja ajoneuvojen parantuminen on tehnyt tiellä liikennöimisen entistä helpommaksi. Mutta hyvinvointivaltion kansalaisilla on myös entistä enemmän varaa hankkia itselleen nopea ajoneuvo. Aikamme tunnus on kiire, minkä hyvin huomaa varsinkin liikenteessä. Rajut liikenneonnettomuudet vähenisivät, jos tiellä liikkuvilla olisi enemmän malttia, enemmän taitoa ja varovaisuutta.

Inkeroisista on kasvanut vilkas asutuskeskus, mikä on myös vilkastuttanut paikkakunnan liikennettä.

Vuoden alussa tehtiin Sippolan kunnanhallitukselle esitys nopeusrajoituksen aikaansaamiseksi Keskustielle Tampellan omakotialueelle johtavan tien ja Liikkalan tienristeyksen väliselle alueelle. Esitys lähetettiin lausuntoa varten Sippolan liikennelautakunnalle. Lautakunta ehdotti Inkeroisiin 50 km:n aluerajoitusta ja Keskustielle 70 km:n nopeusrajoitusta.

Perhelehti on haastatellut asian johdosta muutamia Tampellan Inkeroisten tehtaitten palveluksessa olevia henkilöitä. Tarkoituksena on ollut tutkia suhtautumista syksyllä mahdollisesti voimaan astuvaan nopeusrajoitukseen.

Esitimme haastateltavillemme seuraavat kysymykset:

1. Onko mielestänne nopeusrajoituksen aikaansaaminen tarpeellinen vai ei?
2. Miksi rajoitus on mielestänne tarpeellinen?
3. Onko Sippolan liikennelautakunnan Keskustielle ehdottama 70 km:n nopeusrajoitus riittävä, vai pitäisikö se osittain rajoittaa 50 km:ksi?
4. Miten Teidän mielestänne liikenneturvallisuutta voitaisiin tehostaa?
5. Arvioikaa mikä seuraavista ryhmistä on vaarallisin liikenteelle, mikä toiseksi vaarallisin jne.?
   — autoilijat
   — mopoilijat
   — polkupyöräilijät
   — jalankulkijat

Ensimmäinen haastateltavamme korjausmies Aarne Levander edustaa jalankulkijoita. Hänen mielestään olisi varsin tarpeellista nopeusrajoituksen aikaansaaminen Inkeroisiin, rajoitus olisi omiaan vähentämään onnettomuustilastoa. Keskustien nopeusrajoitusta haastateltavamme ei pitänyt riittävänä. Hänen mielestään se olisi tarkoituksenmukaisempaa osittain rajoittaa 50 km:ksi. Vaarallisin tiellä liikennöivistä ryhmistä oli hänen mielestään autoilijat.

Aarne Levander

Neiti Taimi Hämäläinen edustaa pyöräilijöitä. Hänen mielestään nopeusrajoitus ei ole ollenkaan tarpeellinen. Hän kaipaisi vain enemmän varovaisuutta tiellä liikkuvilta, ennen kaikkea mopoilijoilta ja autoilijoilta.

Autoilijoita edustaa teknikko Martti Tikkanen, joka pitää nopeusrajoitusta tarpeellisena. Teknikko Tikkanen perustelee näkökantansa sillä, että uusien kerrostalojen rakentaminen on keskittänyt asutusta Inkeroisiin, mikä liikenteen kasvun ohella tekee nopeusrajoituksen tarpeelliseksi. Haastateltavamme kaipasi perusteellista liikennevalistusta kouluihin. Ystävällisen poliisisedän pitämät pari oppituntia ja liikennekilpailut eivät riitä. Koulutelevisio saattaisi olla tässä tarkoituksessa tehokas tiedoitusväline. Tikkasen mielestä vaarallisimmat tiellä liikkuvista ovat jalankulkijat ja polkupyöräilijät.

Rouva Salme Pässilä käyttää työmatkallaan pääasiallisesti polkupyörää. Nopeusrajoitusta hän piti tarpeellisena varsinkin lasten turvallisuutta silmällä pitäen. Autoilijoilta haastateltavamme kai-

Salme Pässilä

pasi ennen kaikkea malttia. Kouluihin liikennevalistusta, viranomaisten tehostettua valvontaa ja tiedotusvälineiden entistä tehokkaampaa käyttöä hän myös toivoi. Autoilijat ja mopoilijat haastateltavamme luokitteli vaarallisimmiksi liikenteelle.

Yleisluottamusmies, muurari Heimo Einola kulkee työmatkansa pääasiassa mopedilla tai polkupyörällä. Einolan mielestä rajoitus olisi varsin tarpeellinen, koska se tekisi liikennöimisen turvallisemmaksi asutuskeskuksessa. Haastateltavamme mielestä Keskustielle olisi paikallaan saada osittainen 50 km:n nopeusrajoitus. Omakotialueen tienhaarasta Metsäkulman tienristeykseen 70 km:n rajoitus olisi riittävä. Liikenneturvallisuuden tehostamiseksi Einola esitti yleisten liikennevalistustilaisuuksien järjestämistä, ohjeita ja valvontaa, joka ei olisi sakkojen muodossa vaan ystävällistä neuvontaa. Julkisessa sanassa haastateltavamme kaipaisi enemmän asiantuntijoiden lausuntoja. Työpaikoilla voitaisiin jakaa liikenneturvallisuusesitteitä. Inkeroisiin olisi paikallaan saada kulkuteille eri kaistat jalankulkijoita ja pyöräilijöitä varten. Kaikille niille sivuteille, joilta on huono näkyvyys, pitäisi määrätä pakollinen pysähtyminen ennen valtatielle tuloa.

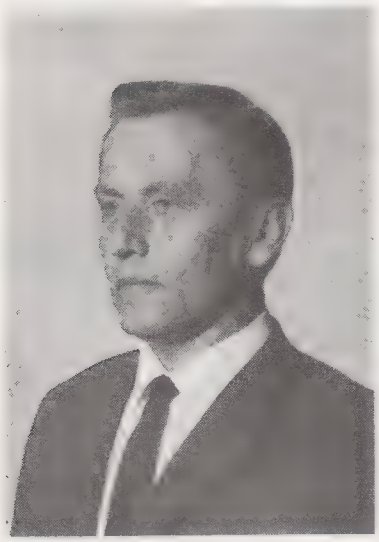

Heimo Einola

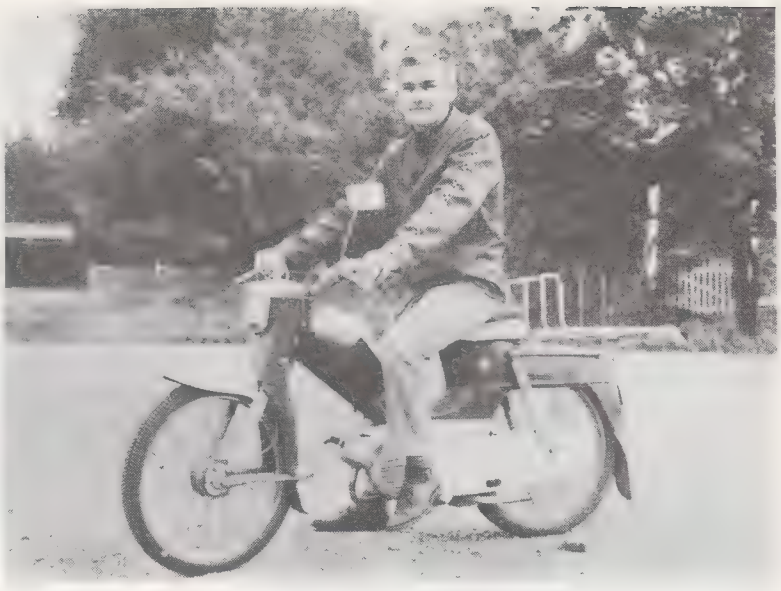

Asiapoika Kai Siven.

Haastateltavamme totesi diplomaattisesti, ettei hän halua luokitella, mikä liikennöivistä ryhmistä on vaarallisin, sillä kaikki ryhmät "törttöilevät" vuorollaan. On helpompaa huomata toisten kuin omat virheet.

Asiapoika Kai Siven käyttää päivittäin runsaasti työssään mopedia. Hän totesi nopeusrajoituksen tarpeelliseksi turvallisuuden tehostamiseksi. Haastateltavamme toivoi liikenneoppia jo kansakoulun alaluokille. Vaarallisimpana liikenneryhmistä hän piti mopoilijoita ja pyöräilijöitä.

Kuljetusosastolta rouva Terttu Ansas totesi mm., että nopeusrajoitus on tarpeellinen lasten turvallisuutta silmällä pitäen. Haastateltavamme mielestä jokaisen tulisi tuntea vastuunsa liikenteessä. Vanhempien pitäisi riittävästi valistaa lapsiaan liikenteen vaaroista. Mopoilijat ja autoilijat ovat vaarallisia.

Yhteenvetona todettakoon, koska Inkeroisista on kasvanut vilkas asutuskeskus, kaivattaisiin tänne nopeusrajoitusta, joka olisi omiaan tehostamaan liikenneturvallisuutta. Yksimielisesti haastateltavamme toivoivat myös enemmän liikennevalistusta jo kouluihin ja myös julkisen sanan palstoille ja malttia sekä varovaisuutta kaikilta tiellä liikkuvilta ryhmiltä niin autoilijoilta kuin jalankulkijoiltakin.

Terttu Ansas

Tuotantokomitea retkeili

Oy Tampella Ab:n Inkeroisten tehtaitten tuotantokomitea retkeili 4. 8. 67 Kaakkois-Suomessa. Aamuvarhaisella alkaneen matkan ensimmäisenä kohteena oli Oy Vuoksenniska Ab:n Imatran Rautatehdas, jolla on jo yli viiden vuosikymmenen perinteet raudanjalostajana. Erinomaisten olosuhteitten vallitessa tutustuivat komitean jäsenet tehtaan sosiaalipäällikkö Veikko Kapasen johdolla tähän täysin ajanmukaiseen sähköterästehtaaseen, joka vastaa noin 2/3 osasta koko Suomen terästuotannosta. Tehtaan valmistusohjelmassa on monipuolinen valikoima teräslaatuja kauppateräksistä niukkaja runsasseosteisiin laatuteräksiin saakka.

Tehdasta esitelleen erinomaisen värifilmin jälkeen kiertelivät vieraat isäntineen tehtaan eri osastoilla. Hyvin tuntuivat vieraskypärät kaikille sopivan. Yleinen piirre kaikkialla oli valtaisa kuumuus. Oppaan kertomana pantiin merkille, että tehtaan tuotantoa on jouduttu viime aikoina supistamaan n. 20 %:lla, mikä johtuu maailmanmarkkinoilla tapahtuneista muutoksista. Tehtaan käyttämästä raakaaineesta on merkittävä osa romua, jota tuodaan mm. Neuvostoliiton puolelta. Tuotantokomitean puheenjohtajan E. Kivimäen kiitosten jälkeen siirtyivät tuotantokomitean jäsenet ihailemaan Suomen suurinta vesivoimalaitosta, joka sijaitsi pari kilometriä pohjoiseen rautatehtaasta.

Vesivoimalaitoksella otti vieraat vastaan voimalaitoksen päällikkö, dipl.ins. Unto Laurila. Vesivoimalaitosta esitellessään hän totesi, että sen vuotuinen energiantuotanto on 1000 milj. kilowattituntia, veden putouskorkeus 24 m ja laitos edustaa tälläkin hetkellä yli 10 % maamme vesienergian tuotannosta. Vesivoimalaitoksen ensimmäinen vaihe valmistui 1929 ja järjestyksessä seitsemäs koneisto, joka on varustettu Tampellan valmistamalla turpiinilla otettiin käyttöön v. 1952.

Inkeroisten tehtaitten tuotantokomitea tutustumassa Imatran vesivoimalaitokseen.

Vesivoimalaitokselta jatkoivat tuotantokomitean jäsenet päivän ohjelmaa ja vuorossa oli maukas lounas v. 1903 valmistuneessa Imatran Valtionhotellissa. Lounaan jälkeen suuntautui retki Lieviskään, jossa komitean sihteerin Sulo Silfors'in upo uusi kesämökki sijaitsee Saimaan vehmailla rannoilla. Kauniin aurinkoisen sään kaikki edut tulivat nyt täysin oikealla tavalla käytettyä. Kirkas aurinkoinen sää, miellyttävän lämmin Saimaan vesi, kuuma sauna, savustettuja kaloja ja emännän rouva Silfors'in maukkaat kahvit ja pullat olivat kaikki edesauttamassa rattoisaa yhdessäoloa ja mieluisten muistojen syntymistä. Unohtaa ei myöskään sovi veneretkiä ja tikanheittokilpailua, jossa vakaakätinen seppä Kuuluvainen vei ansaitusti mestaruuden nimiinsä. Oman lukunsa ansaitsisivat myös innokkaat onkimiehet, mutta riittänee, kun todetaan, että varmuudella nousi pintaan ainakin yksi ahven. Kuka ahvenen sai, jääköot arvailujen varaan. Onnistunut kesäretki, josta parhaimmat kiitokset myös Tampellan johdolle.

Opintoavustuksista

Koulujen alettua on jälleen tullut ajankohtaiseksi kysymys, mistä saada varat lasten ja nuorten koulunkäyntiä varten. Vähävaraisten nuorten opiskelua on yhteiskunta pyrkinyt tukemaan erityisavustuksilla.

1. Ammattiopintojen avustaminen

— Apuraha. V. 1944 annetun ammattiopintojen avustuslain mukaan voi avustusta saada alle 24-vuotias vähävarainen Suomen kansalainen. Kysymykseen tulee opiskelu valtion omistamassa tai avustamassa maa- tai metsätaloudellisessa, teknillisessä, ammatti-, kauppa-, merenkulkuoppilaitoksessa, kotiteollisuus- tai kotitalousoppilaitoksissa, opettajaseminaarissa ja terveydenhoito-opistossa, samoin opiskelu edellisiin johtavissa muissa oppilaitoksissa. Apurahan suuruus on 340—480 mk lukuvuotta kohti, se myönnetään enintään kahdeksi vuodeksi. Apurahaa on haettava 30 päivän kuluessa opintojen alkamisesta asuin- tai oleskelukunnan sosiaalilautakunnalta.

— Opintolaina. Ammattitutkintoa opiskelevan on mahdollista saada myös sosiaaliministeriön työhuoltotoimiston myöntämää korotonta lainaa, jonka enimmäismäärä on yksinäisillä 900 mk ja perheellisillä 30 % suurempi.

— Myös monet kunnat myöntävät niissä kirjoilla oleville opiskelijoille apurahoja, tarkempia tietoja saa sosiaalilautakunnilta.

2. Oppikouluopintojen avustaminen

Kouluhallitus myöntää oppikoulun käyntiä varten apurahoja lahjakkaille, vähävaraisille ja ahkerille lukion ja poikkeustapauksessa myös keskikoulun kahden ylimmän asteen oppilaille. Apurahan suuruus on 180—360 mk lukuvuodessa. Hakemus toimitetaan keväällä ao. koulun johtajalle.

3. Korkeakouluopintojen avustaminen

Korkeakouluopiskelijat voivat hakea valtion korkeakoulustipendejä. Niiden saamisen yleisenä edellytyksenä on lahjakkuus, ahkeruus ja vähävaraisuus. Kokostipendin suuruus on 890 mk, puolistipendi on 570 mk ja opiskeluvälinestipendi 170 mk. Stipendihakemukset on jätettävä korkeakoulun stipendilautakunnalle maaliskuun kuluessa.

Opiskelija voi hakea opintolainalleen myös valtion takausta vuosittain joulukuun kuluessa opintotakauslautakunnalta. Mikäli opiskelija on osoittanut erityistä menestystä suorittaessaan kandidaatin tai vastaavan tutkinnon, voidaan laina maksaa valtion varoista joko osittain tai kokonaan.

ELÄKELÄISET RETKEILIVÄT

Entistä perinnettä noudattaen järjesti Oy Tampella Ab:n Inkeroisten tehtaat eläkeläisilleen ja näiden puolisoille kesäretken 8. 8. 67. Matka suuntautui tällä kertaa Savon kauniiseen puistokaupunkiin Mikkeliin.

Matkalle lähdettiin aamuvarhaisella neljällä komealla linja-autolla, jotka täyttyivät 125 pirteästä vanhuksesta, mukana oli lisäksi kolme matkanjohtajaa.

Menomatkalla ei paljon ehditty ihailla kauniita järvimaisemia, koska laulettiin täysin palkein, niin ensimmäiset sopraanot kuin bassotkin. Mikkeli otti hyvin vastaan matkalaiset. Oli auringonpaistetta, oli pätevät oppaat ja oli maukas ruoka. Kaupungista saatiin miellyttävä pikakuva tunnin kiertoajelulla. Ihailtiin läänin hallintokaupungin virastorakennuksia, kirkkoja sekä liikelaitoksia. Tutustuttiin pikipäin myös Mikkelin kahteen symboliin: kivisakastiin ja Naisvuoreen, jonka kukkulalta saatiin hyvä yleiskuva kaupungista. Varsinkin miehistä oli mukavaa tutustua kalanviljelylaitokseen. Lohien katseleminen kasvatti ruokahalua, niinpä ateria maistuikin hyvin kiertoajelun jälkeen.

Kahvi maistuu matkanteon lomassa.

Paluumatkalla poikettiin Heinolan Rautsalossa, jossa yhtiömme Heinolan tehtaat olivat ystävällisesti järjestäneet kahvitarjoilun. Tutustuimme myös kaupungin tyylikkääseen omakotialueeseen.

Vierumäen urheiluopistolla vietimme pienen lepotauon. Uskalsipa joku rohkea uimaankin uimalan piristävään veteen.

Inkeroisten alkaessa häämöttää illan suussa, totesivat väsyneet, mutta tyytyväiset retkeilijät, että oli mukava matka. Eläkeläisten puolesta esitti kiitokset yhtiölle eläkeläinen Lauri Helminen.

Eläkeläiset isäntineen ja matkanjohtajineen yhtiön Heinolan tehtailla.

JUHLAMIETTEITÄ

Kapteeni evp A. V. Widenojan jäädessä eläkkeelle yhtiön Inkeroisten tehtaitten sosiaalipäällikön tehtävistä muistui hänen mieleensä eräs sisältörikas ja ajatuksia herättävä runo, jonka hän vuosia aikaisemmin oli tehnyt. Perhelehti sai juhlamietteet käyttöönsä, josta parhaimmat kiitokset sen sepittäjälle.

Juhlamietelmä

On juhlinnan aihetta monta
suurta ja verratonta.
Ken jaksaa vuosia täyttää
ja yhä nuorekkaalta näyttää.
Ken ristin rintaansa saa,
kelle satoa antaa maa.
Siinä juhlinnan aihe on juuri
häly ja touhu kovin suuri.

Kun pappi nimen antaa,
jota ihminen sitten kantaa,
sekin juhlinnan aihe on,
aivan suuri ja verraton.
On valtava peijaisten luku,
joiden hyväksi ihmissuku
näkee paljon huolta ja vaivaa,
sekä rahamassejaan kaivaa.

Mikä juhlan juhlaksi luo,
elon arkeen kauneutta tuo?
Se on juhlan aihepiiri,
aate, tunnus ja viiri,
jonka ääreltä ihmismieli,
kuin helisevä harpun kieli,
elon kauneusarvoista soi
ja sielu onnesta karkeloi.

Juhla, ihmisen elämäntyön,
monet murheet päivän ja yön.
Työ uskollinen aamusta iltaan
usein omankin terveyden hintaan
monta kymmentä pitkää vuotta,
silloin juhlaa ei vietetä suotta.
Tään juhlan kruunaa työn aateluus
ja sen tunnus on uskollisuus.

Kun surut ja murheet sydäntä syö
silloin uskollinen elämäntyö
parasta lohtua antaa
ja kohti unhoitusten rantaa
elon ristiaallokoista vie
vain työn ja toimen tie.
Elon onni ompi sillä myötä
ken osaa ja voi tehdä työtä.

A. V. W.

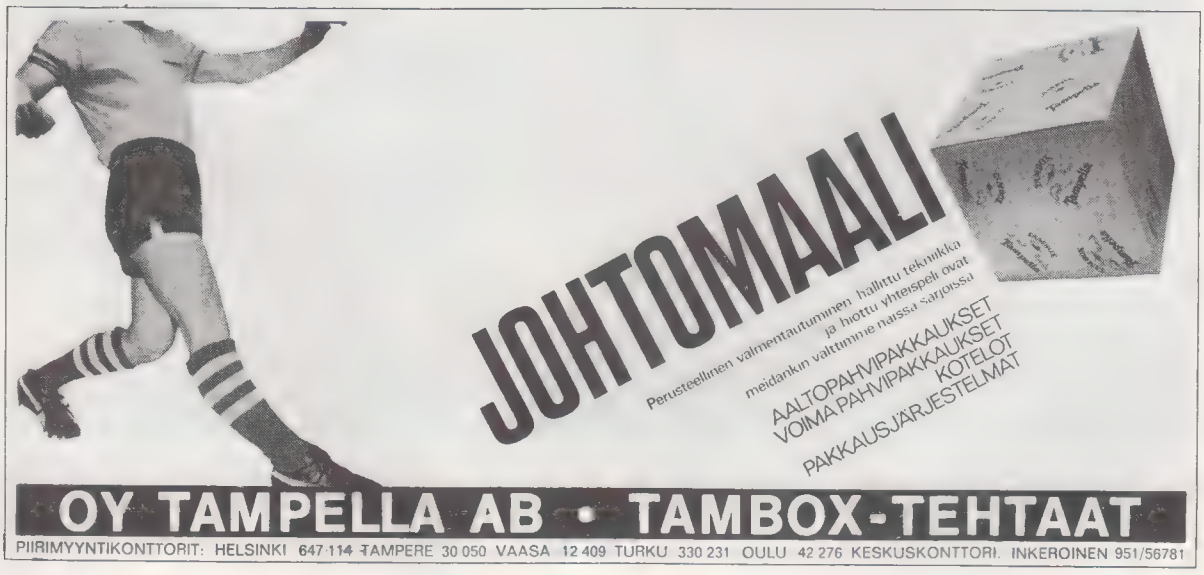

Tähdenvälejä Inkeroisista

MERKITTÄVÄ VIERAILU

Kaakkois-Suomen Sotilaslääninkomentaja, kenraalimajuri Matti Hannila vieraili seurueineen kesäkuun alkupuolella Tampellan Inkeroisten tehtailla. Ohjelmaan kuuluivat kiertokäynnit paperi- ja kartonkitehtailla sekä lyhyet esitykset yhtiön toiminnasta. Yhtiön puolesta toivotti vieraat tervetulleiksi dipl.-ekon. Bertel A. Engblom.

OPINTOPÄIVÄ

Inkeroisten tehtailla työskenteli päättyneen kesäkauden aikana kymmeniä opiskelijoita ja harjoittelijoita. Aikaisempien vuosien käytäntöä noudattaen järjestettiin nuorille opintotilaisuus, jossa heille kerrottiin yhtiön toiminnasta. Kiertokäynti Anjalan Paperitehtaassa päätti opintopäivän.

TAVIN VUOSIKOKOUS

Tampellan Virkailijakeilaajien vuosikokous oli 7. 8. 1967 Tampellan klubilla. Kokouksen merkittävimpänä asiana oli kokoukselle tehty sääntöjen muutosesitys, jossa yhteydessä myös keilakerhon nimi muutettiin.

Kokouksen avasi TaVin puheenjohtaja O. Forsström. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin E. Kling ja sihteeriksi V. M. Ruotjoki. Toiminta- ja tilikertomusten käsittelyn jälkeen hyväksyttiin yksimielisesti varsinaiselle kokoukselle tehty ehdotus TaVin sääntöjen muuttamiseksi. Uusien sääntöjen edellyttämäksi nimeksi hyväksyttiin Tampellan Toimihenkilökeilaajat TAMKE. Tamken puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti O. Forsström ja muiksi johtokunnan jäseniksi T. Hasu, E. Kling, U. Puonti, P. Ropponen ja A. Taipale. Kerhon edustajiksi Myllykosken keilaliiton johtokuntaan tuli O. Forsström ja kilpailutoimikuntaan P. Ruuskanen. Kerhon varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin V. Niemelä ja N. Sinisalo ja varalle Th. Smolander ja V-M. Ruotjoki.

Virallisten asioitten jälkeen keskusteltiin vilkkaasti uuden kerhon keilailuasusta sekä tulevista toimintatapahtumista, joihin palaamme myöhemmin.

Opiskelijoitten ja harjoittelijoitten joukkoa kartuttamassa tietojaan Tampellasta.

OSASTOJEN VÄLINEN JALKAPALLOSARJA

Osastojen välinen jalkapallosarja tarjosi jälleen tämänkin kesän aikana monia yllätyksiä palloilun ystäville. Alkusarjan parhaiksi selviytyivät Tambox'in, KiSaKun ja Paperin yhdistelmät.

Loppusarjan sarjataulukko muodostui seuraavaksi:

Tambox	2	0	0	9—3	4
KiSaKu	1	0	1	9—6	2
Paperi	0	0	2	4—13	0

TaVin vuosikokous oli elokuussa. Kerhon entinen ja TAMKEn uusi puheenjohtaja ostopäällikkö O. Forsström toinen vasemmalta.

Dipl.ekon. Bertel A. Engblom jakamassa palkintoja Tambox'in mestaruuden voittaneelle joukkueelle. Hänestä oikealle teknikko M. Tikkanen ja dipl.ekon. H. Nordenswan.

Perhelehti yhtyy voittajien onnitteluihin. Todettakoon, että kiertopalkinnon voittaneelle joukkueelle luovutti yhtiön johdon edustajana dipl.ekon. Bertel A. Engblom.

KALAKILPAILU

Kuljetusosaston ja IK-korjauspajan miehet mittelivät paremmuudesta kalastuksen taitamisessa elokuun 16. päivänä. Tälläkin kertaa oli tässä osastojen välisessä vuotuisessa onkikilpailussa useita kymmeniä osanottajia. PYP:n lahjoittaman uuden kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa kuljetusosasto kymmenen parhaan kalastajan yhteistuloksen ollessa 9440 g korjauspajan tuloksen ollessa 8823 g. Kokonaiskilpailun kymmenen parasta olivat:

1.	R. Hassell	3100 g
2.	P. Myllylä	1630 g
3.	A. Lähteenaro	1600 g
4.	T. Jaakkola	1320 g
5.	K. Peltola	1237 g
6.	R. Hilska	1180 g
7.	J. Nieminen	970 g
8.	J. Rantanen	930 g
9.	E. Tallinen	780 g
10.	O. Leskinen	768 g

Leikinohjaaja Pirkko Toikander "lapsineen" Terveystalon leikkikentällä.

Omakotialueen ja Hyppyrimäen leikkikenttien lapsia yhdessä ohjaajiensa Tuula Anttilan ja Helena Peltosen kanssa.

SUUNNISTUSMESTARUUS

Inkeroisten tehtaitten suunnistusmestaruuskilpailut järjestettiin 21. 8. Anjalassa Kurensuon maastossa. Kilpailurata oli 6,5 km ja sen oli suunnitellut Heikki Matula. Kilpailu käytiin kolmessa sarjassa ja tulokset muodostuivat seuraaviksi:

M		
	1. L. Juura	1.20,31
	2. H. Anttila	1.24,59
	3. U. Sorjonen	1.38,30
	4. V. Jokimies	1.45,22
M-35		
	1. L. Bergqvist	1.28,10
	2. S. Mänttäri	1.34,45
M-43		
	1. K. Anttila	1.41,10

LASTEN LEIKKIKENTÄT

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Inkeroisten osasto r.y. järjesti 15. 6. —15. 8. 1967 edellisten kesien tapaan ohjattua leikkikenttätoimintaa Hyppyrimäen, Terveystalon ja Omakotialueen kentillä. Kesän alussa lapsia ilmoittautui kaikkiaan 109 lasta, joista päivittäin osallistui leikkikenttätoimintaan keskimäärin 52 lasta. Hoitopäiviä kertyi 2008. Leikinohjaajina toimivat Pirkko Toikander, Helena Peltonen ja Tuula Anttila.

Leikkien lomassa lapset tekivät yhteisen uimaretken Korijärvelle, vierailivat Terveystalon kentällä sekä tekivät pienempiä marjamatkoja.

Osasto kiittää lasten vanhempia sekä lastensuojelutyön ystäviä sen toimintaa kohtaan osoitetusta kiinnostuksesta sekä luottamuksesta.

KUMMIKUNTATOIMINTAA

Kesän kuukausina on kummikuntatoiminta ollut kiitettävän vilkasta. Kesäkuun alkupäivinä lähtivät sippolalaiset nuoret kohti Värmlantia, jossa he kuuden viikon ajan työskentelivät ja opiskelivat ruotsinkieltä. Matkakokemukset olivat poikkeuksetta myönteisiä, joten toivoa sopii, että tätä toimintaa voidaan vastaisuudessakin jatkaa.

Heinäkuun lopulla vieraili Rottneros IK:n jalkapallojoukkue useamman päivän Sippolassa. Otteluitten lisäksi oli poikien ohjelmassa mm. tutustumiskäyntejä paikallisiin teollisuuslaitoksiin. Ruotsalaiset voittivat molemmat ottelunsa, joten kalavelkojen maksuun todettiin aikanaan olevan tosimielessä aihetta.

Sippolan Suomen—Ruotsin Kummikuntatoimikunnan keväällä järjestämän oppikoulun yläluokille tarkoitetun ainekirjoituskilpailun voittaneet aineet ovat niinikään tulleet julkaistuiksi. Toivoa sopii, että teinien aktiivisuus tässä heille hyvin soveltuvassa toiminnassa jatkuvasti kasvaisi.

Tennismestaruudet ratkottiin

Oy Tampella Ab:n tennismestaruuksista käytiin 12.—13. 8. 67 tasainen kilpa Inkeroisissa. Osastojen välisessä nelinpelissä korjasi voiton Konepaja II pari P. Autero & Pyörtänö, joka voitti loppuottelussa vastustajansa Konepaja I. Tässä loppuottelussa oli ensimmäinen erä jännittävä ja sen voiton korjasi niukasti mestaruuden vienyt pari. Toinen erä oli selvemmin Konepaja II hallinnassa. Miesten kaksinpelin mestaruuden vei nimiinsä Tampereen Saari, joka voitti loppuottelussa Hannisen puhtaasti 6—3, 6—3. Naisten kaksinpelin mestariksi tuli M. Zimmer lyötyään A-L. Puonnin 1—6, 6—3, 6—4. Sekanelinpelin voiton korjasi A-L. Puonti & Hangasluoma ja ikämiesten kaksinpelissä meni mestaruus K. Bouchtille.

Tuloksia:

Naisten kaksinpeli: M. Zimmer T — A-L. Puonti I 1—6, 6—3, 6—4.

Sekanelinpeli: Puonti & Hangasluoma I — Zimmer & Hanninen T 6—4, 6—3.

Ikämiesten kaksinpeli: P. Autero T — P. Pyörtänö T 6—1, 6—1, K. Boucht T — M. Kauppila T 6—2, 6—2. Loppuottelussa sai Boucht luovutusvoiton Auterosta.

Miesten kaksinpeli: Niittynen T — Koivunen T 7—5, 7—5, Lahikainen I — Pyörtänö T 6—0, 7—5, Autero T — Kauppila T 6—0, 6—0, Boucht T — M. Autero T 3—6, 6—3, 6—4, Saari T — Laine T 6—3, 6—3, Hanninen T — Riiheläinen T 6—2, 6—2, Lahikainen I — Niittynen T 6—4, 7—5, Boucht T — P. Autero T 6—4, 6—4, Saari T — Hangasluoma H 4—6, 6—3, 6—1, Hanninen T — Lahikainen I 6—2, 6—3, Saari T — Boucht 6—2, 6—3 ja loppuottelu: Saari T — Hanninen T 6—3, 6—3.

Osastojen välinen nelinpeli: Konepaja I T (Saari & Laine) — Konepaja III T (M. Autero & Koivunen) 6—0, 6—2, Inkeroinen I (Nyström & Lahikainen) — Inkeroinen II (Nevalainen & Mänty) 6—2, 6—0, Konepaja II T (P. Autero & Pyörtänö) — Pääkonttori II T (Kauppila & Riiheläinen) 6—1, 6—1, Konepaja II — Pääkonttori I T (Boucht & Hanninen) 6—4, 6—4 ja loppuottelu: Konepaja II — Konepaja I 10—8, 6—2.

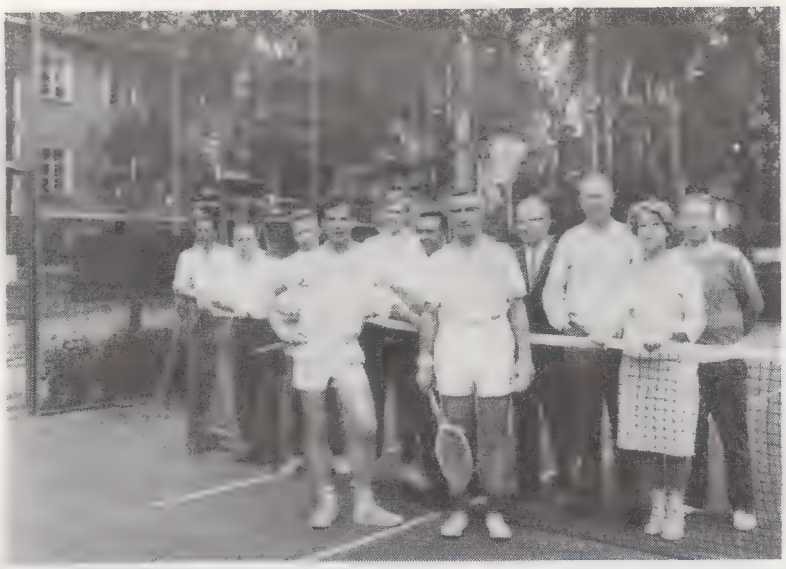

Ulkokenttien tennismestaruuskilpailut olivat elokuussa Inkeroisissa. Kuvassa kisojen osanottajia yhteisessä valokuvassa.

TENNISKESÄ

Tenniskerhon ulkokenttäkausi aloitettiin junioreille järjestetyllä valmennuskurssilla. Osanottajia oli lähes kolmekymmentä. Kurssin ohjaajina olivat Helga Huusari ja Vesa Pukkila.

Vapaat viikonloput ja kesälomat ovat aiheuttaneet käytännöllisiä järjestelyvaikeuksia kesän kilpailutoiminnalle. Kevättasoituskilpailut olivat vielä elokuussa loppuottelua vailla. Mainittuun otteluun selviytyivät: V. Pukkila, K. Leskinen ja T. Kapanen.

Heinäkuun alussa järjesti kerho SVUL:n Kymen piirin juniorimestaruuskilpailut. Inkeroisten tenniskerhon jäsenet menestyivät kilpailussa hyvin. Mestaruudet tulivat poikien alle 16 v. kaksin- ja nelinpelissä sekä poikien alle 18 v. nelinpelissä. Mestarien nimet ovat Arto Perkka ja Kimmo Leskinen.

Heinäkuun lopulla voitti Enso Gutzeitin Kotkan tehtaitten joukkue kerhon luvuin 3—2.

Kerhon sisäiset mestaruuskilpailut ja koko yhtymän ulkokenttäkilpailut ovat antaneet myös kovasti puuhaa kerholle. Voitot menivät Tampereelle ja Heinolaan, mutta miesten kaksinpelissä sijoittui III tilalle Aarre Lahikainen samoin kuin osastojen välisessä nelinpelissä saivat A. Lahikainen ja T. Nyström kolmannen tilan.

Sekanelinpelissä saivat Anna-Liisa Puonti, Ink. ja Simo Hangasluoma, He, mestaruuden nimiinsä. Mestaruuskilpailuista tarkemmin toisaalla lehdessämme.

Tenniskerhon kilpailutoiminta jatkuu vielä syyskuun puolella, sillä jäljellä on useita tärkeitä koitoksia. Kerhon toimihenkilöt vetoavat tenniksen ystäviin ja harrastajiin, että he kaikki yhä ahkerammin harjoittelisivat ja siten kohentaisivat omaa kuntoaan ja toisivat innostusta ja tehostuvaa aktiivisuutta paikkakunnan tenniselämään.

Aloitekilpailu Inkeroisissa!

Yhtiön Inkeroisissa olevalla uudella kartonkitehtaalla järjestetään aloitekilpailu, joka on tarkoitettu Inkeroisten tehtaitten koko henkilökunnalle osastopäälliköitä ja vastaavia lukuunottamatta.

Kilpailu on kaksitahoinen ja siihen osallistuvien aloitteiden tulisi koskea joko:

1. Palettipakkauksen käärehtimisen helpottamista tai
2. Jälkikäsittelyn hylkymäärän vähentämistä, sekä jälkikäsittelyyn liittyvien työvaiheitten yksinkertaistamista.

Kilpailussa käytetään numeroituja aloitekaavakkeita tarpeelliseksi katsottavine lisäselvityksineen. Kilpailualoitteet jätetään joko aloitelaatikoihin tai suoraan sosiaaliosastolle.

Kilpailua koskevat yksityiskohtaiset ohjeet jaetaan työosastoille. Kilpailussa jaetaan rahapalkintoja, jotka vaihtelevat 200—50 mk:n välillä.

Kilpailun ajankohdaksi on alustavasti sovittu syyskausi, mutta tästäkin tiedotetaan tarkemmin paikallisesti.

Vieraat tutustumassa laatikoiden valmistukseen Tambox ulkopakkausosastolla. Kuvassa vasemmalta V. A. Malinin, johtaja V/O Exportles J. Kari, vientipäällikkö Tambox M. Harrela, johtaja Suomen Paperin- ja Kartonginjalostajain Yhdistys. Johtaja Harrela kokeilemassa voilaatikon kestävyyttä. P. Ropponen, teknikko Tambox. L. Lahikainen, tuotesuunnitteluosaston päällikkö Tambox.

Neuvostoliittolaisen V/O Exportlesin johtaja V. A. Malinin tutustumassa Tambox-tehtaisiin.

OY TAMPELLA AB:N INKEROISTEN TEHTAITTEN

HENKILÖKUNNAN JA PERHEENJÄSENTEN

harrastuskävely

joka jatkuu talvella

harrastushiihtona

ALKAA 1. 10. 1967

Käytössä ovat seuraavat reitit:

			kävellen edestakaisin
Tehtaan	kirkko	— Ampumamaja	6,1 km
„		— Samola	12,6 „
„		— Keltakangas	14,5 „
„		— Junkkari	9,4 „
„		— Korvenkangas	17,9 „
„		— Kaukasuo	23,6 „
„		— Katinhäntä I	9,0 „
„		— Katinhäntä II	13,1 „
„		— Rapajärvi	15,0 „
Keskustan	taxiasema	— Ampumamaja	4,8 „
„		— Rapajärvi	11,9 „
„		— Samola	11,3 „
„		— Junkkari	13,0 „
„		— Korvenkangas	21,4 „
„		— Kaukasuo	28,4 „
„		— Katinhäntä I	9,2 „
„		— Katinhäntä II	13,3 „
„		— Keltakangas	16,5 „
„		— Juurikorpi (Marinkylän pysäkiltä)	25,0 „
Anjalan	kirkko	— Katinhäntä I	4,7 „
„		— Katinhäntä II	8,9 „
„		— Junkkari	8,4 „
„		— Korvenkangas	17,0 „
„		— Kaukasuo	24,0 „
„		— Ampumamaja	8,9 „
„		— Samola	15,8 „
„		— Rapajärvi	16,4 „
„		— Keltakangas	18,7 „

Päätepisteissä ovat merkintäkirjat sekä monistetut reittiselosteet.

Hiihtokauden alettua otetaan käytäntöön kaikki entiset hiihtoladut.

Ulos KÄVELLEN: Päämääräksi terveys, Lapin matkat ja lukuisat erikoispalkinnot. Kävelykortit noudettava Sosiaaliosastolta.

Oy TAMPELLA Ab

Sosiaaliosasto
Inkeroinen

Metsänhoitaja GUNNAR SIMELL eläkkeelle

Metsäosastolta siirtyi 1. 6. 1967 täysin palvelleena eläkkeelle metsänhoitaja Gunnar Simell. Metsänhoitaja Simell tuli yhtiön palvelukseen 1. 1. 1930, joten hän palveli yhtiötä yli 37 vuotta. Tänä aikana hän toimi ensisijassa yhtiön omien metsien hoitoon liittyvissä tehtävissä aluksi Inkeroisissa ja myöhemmin vuodesta 1943 alkaen piirimetsänhoitajana Jyväskylässä.

Oheisessa kuvassa metsäpäällikkö Leskinen luovuttaa eläkekirjan metsänhoitaja Simell'ille.

Metsäpäällikkö Sakari Leskinen luovuttamassa eläkekirjaa metsänhoitaja Gunnar Simell'ille.

HEINOLASTA

Kiinnostus omien asuntojen hankintaan jatkuu Heinolassa

Kesät ovat tunnetusti kiireistä rakentamisen aikaa. Sitä on kulunutkin kesä ollut jälleen myös Heinolan tampellalaisille. V. 1963 alkanut omien asuntojen hankinta on vuodesta vuoteen jatkunut vilkkaana, eikä ole tänäkään vuonna osoittanut laimenemisen merkkejä. Kun tämä vuosi on lopullaan on jo 115 tampellalaista voinut hankkia oman asunnon, joko omakotitalon tai osakehuoneiston Heinolasta tai Heinolan maalaiskunnasta. Heistä on kaksikymmentä ollut tänä kesänä hankkimassa omaa asuntoaan.

Kävimme eräänä heinäkuisena hellepäivänä tutustumassa Heinolan kirkonkylässä sijaitsevaan omakotialueeseen, jossa melkein kaikki rakentajat ovat Tampellan miehiä. Viljo Virolainen, Albi Brandt ja Antero Peltonen olivat saaneet talonsa valmiiksi jo viime vuonna. Jorma Jokinen, Matti Karvonen, Veikko Soininen, Erik Turkia ja Väinö Hämäläinen olivat parhaillaan talojensa rakennuspuuhissa. Eräät tampellalaiset, jotka omistavat tontin tällä alueella ryhtynevät rakentamaan ensi vuonna. Tämä omakotialue sijaitsee vanhan ja uuden maantien välisellä alueella Heinolasta tultaessa ennen kirkonkylää. Alue on aurinkoinen entinen peltomaa johon viemäröinti on järjestetty maalaiskunnan toimesta. Erikoista tälle omakotialueelle on se, että kaikki talot ovat jokseenkin samantyyppisiä, puukehikkoisia tiilivuorauksella varustettuja taloja. Niitä valmistetaan ikäänkuin sarjatyönä rakennusmiesten siirtyessä työvaiheiden muuttuessa talolta talolle. Jokainen omakotirakentaja perheineen tekee siinä sivussa sen minkä ehtii ja osaa. Perustukset on laskettu vuorotellen talkootyönä. Tampella on omalta osaltaan ollut auttamassa yrittäjiä tavanmukaisella lainasummalla. Kun vuosi on kulunut loppuun on jälleen osa meistä saanut oman asunnon, entistä vuokra-asuntoa miellyttävämmän oman kodin, jossa itse voi olla joka suhteessa "oma herransa" niinkuin sanonta kuuluu.

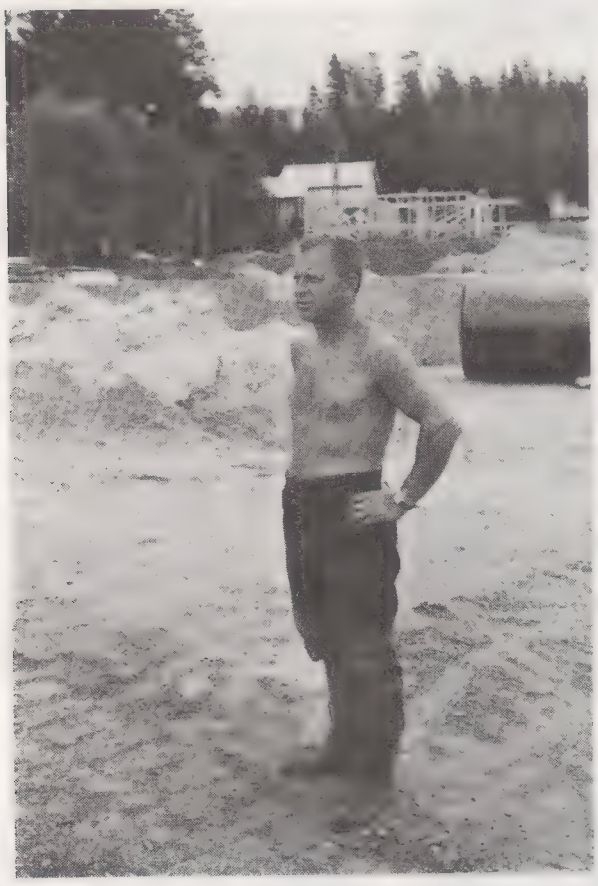

Lujasti omalla maallaan seisovat työnjoht. Väinö Hämäläinen ja konemest. Erik Turkia talojensa sokkelivalujen aikana.

Tampellalaiset rakentavat Heinolan kirkonkylässä

Betonimyllyn vierellä on talkoissa aina kiireisintä ja hikisintä. Talkoomiehet vasemmalta teknikko Eero Pietilä, massamies Vesa Raita, teknikko Pentti Laakkonen, kuorija Niilo Nyman ja rakennusmies Timo Pitkänen.

Talkoilla tehtiin myös työnjohtaja Väinö Hämäläisen talon perustukset. Talkoomiehet vasemmalta sähköasentaja Matti Karvonen, työnjohtaja Eino Kauppinen ja konemestari Erik Turkia.

Varamies Jorma Jokinen (oikealla) rakennusmiehineen talonsa ulkoseinien muurauksessa.

Sähköasentaja Matti Karvonen mietteissään taloonsa tulevan olohuoneen ikkunalaudalla.

Turbiininhoitaja Veikko Soininen omakotitalonsa "luurangon" vieressä. Omat ja tulevan naapurin lapset ovat rakennustyössä ainakin hengessä mukana.

Fil. maist. ANTTI TAMMINEN:

Kunto ja mielenterveys

Mitä oikeastaan ovat "kunto" ja "epäkunto", terveys yleensä ja mielenterveys erikseen?

Hyvä työkunto tai urheilijan huippukunto ovat tyypillisiä esimerkkejä seuraavanlaisesta vastauksesta:

> Fyysinen kunto on kykyä ponnistusta vaativan tehtävän suorittamiseen tehokkaasti, pahemmin väsymättä, samalla kun elintoiminnot nopeasti palautuvat normaaleiksi ponnistuksen jälkeen.

Näin selittää fysiologi, joka toteaa asiassa seuraavat neljä osatekijää: **voima, nopeus, kestävyys ja taito.** Varsinkin viimeksimainittu seikka viittaa siihen tosiasiaan, että fyysisiin tekijöihin liittyy läheisesti myös psyykkisiä: luonne- ja lahjakkuustekijöistä riippuu, kuinka ihminen saa ohjailluksi elinvoimaansa, lihastensa je elintensä yhteistoiminnot otollisimmalla tavalla päämäärän saavuttamiseksi.

Kunto näyttää siis olevan kytketty ihmisen kokonaisolemukseen, tällaisena läpikäyvänä piirteenä taikka "peruslatinkina", jota kyllä voidaan tarkastella eri näkökulmista, fyysiseltä tai psyykkiseltä puoleltaan, mutta m o l e m m a t o v a t a i n a pelissä mukana.

Samanlaista kokonaisvaltaista näkemistapaa heijastaa Maailman Terveysjärjestön laatima tunnettu terveyden määritelmä:

> Terveys on täydellistä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia eikä ainoastaan sairauden tai vammaisuuden puuttumista.

Hyvinvointi, tasapaino näillä kolmella suunnalla merkitsee käytännössä suunnilleen seuraavaa:

— fyysisesti pystymme tulemaan toimeen ainakin jokapäiväisen elämän välttämättömissä askareissa. Nimenomaan pystyminen työntekoon on aikuisen ihmisen kohdalla tärkeä terveyden tuntomerkki. Mutta voimia jää ylitse, tuhlattavaksikin: liikuntaan, urheiluun, vapaa-ajan muihin harrastuksiin;

— henkinen, sielullinen tasapaino on sopusointua oman minän alueella ja toisten ihmisten kanssa;

— yhteiskunnallisesti katsotaan terveyteen kuuluvaksi, että ihmisellä on sellainen asema sosiaalisessa yhteisössä, ettei ainakaan suhde perheeseen, työyhteisöön ja yleensä toisiin ihmisiin ole jatkuvasti häiriintynyt.

Kysymyksessä ei kuitenkaan ole lahjana saatu valmis olotila, vaan tämän tasapainotilan saavuttaminen ja ylläpitäminen vaatii jatkuvaa toimintaa, jopa ponnistuksia. "Otsansa hiessä" — kuten ihmisen osa luonnehditaan — joutuu jokainen jo aineellisenkin toimeentulonsa hankkimaan. Jos kaikki sujuu, hyvänolontunne täyttää mielen, itseluottamus vahvistuu, tulevaisuus näyttää turvatulta; elämä maistuu mukavalta.

Sairaus on näin ollen vähiten toivottu vieras. Se häiritsee ihmisen psykofyysistä kokonaisuutta, järkyttää hänen edellä kuvattua tasapainotilaansa. Seurauksena saattaa olla työ- ja toimintakyvyn menetys lyhyeksi tai pitemmäksi aikaa. Se saattaa palautua ennalleen, tai siihen voi jäädä myös lievempiä tai vakavampia rajoituksia.

Varsinkin äkillinen sairastuminen tai loukkaantuminen ja sairaalaan joutuminen koetaan dramaattisena, hyvinkin järkyttävänä. Kipu, voimattomuus, avuttomuus, kuumehoureet, ajantajun häiriintyminen vievät jatkuessaan tiettyihin seurausilmiöihin: ajattelu- ja tuntemistapa taantuvat lapsenomaiselle tasolle, itsekeskeisyys ja tunneherkkyys valtaavat alaa, itseluottamus laskee nollaan, hyljätyksi joutumisen tunne ja tulevaisuudenpelko täyttävät mielen. Sekä fyysisen että psyykkisen kuntouttamisen tiellä on nyt pahoja esteitä. Koko ihminen on todella epäkunnossa sekä kehon että mielen puolesta.

Kuinka tästä laaksonpohjasta sitten päästään nousemaan?

Miten ihminen kuntoutuu?

Lääkinnällinen hoito on alkuvaiheessa tarvittavan ensiavun antamista, monesti suorastaan hengenpelastustoimenpide. Olettakaamme, että ensi säikähdykset ovat ohi, tilanne on päässyt vakiintumaan. Aikuisen ihmisen on potilaaksi jouduttuaan pakko luopua tähänastisesta aikuisen kansalaisen roolistaan: ratkaisuvalta omissa asioissa on toistaiseksi pitänyt luovuttaa lääkärille ja muille kuntouttajille. Vallitsee riippuvaisuus, epäitsenäisyys, asiat koetaan edellä kuvattuun tapaan lapsenomaisesti. Moni vajoaa aivan aiheettoman syvään avuttomuuteen: edes niin sanotut päivittäiset toiminnat — tavanomaiset pukeutumis-, siistiytymis- ja ruokailupuuhat ym. eivät aluksi suju ilman hellän valkoisen sisaren auttavaa äitihahmoa. Hänelle on samalla turvallista puhua kivuistaan, peloistaan, ahdingostaan. Painolasti kevenee ymmärtäväisen, asiantuntevan kuuntelijan seurassa.

Mutta taitava kuntouttaja ei jätä asioita tähän. Vuoteessa passiivisena makaava potilas on mahdollisimman pian saatava jalkeille — ensin henkisesti. Itsesäälistä, omaan surkeuteen tuijottamisesta, menetysten hautomisesta täytyy päästä irti.

Tehokkain keino on elvyttää potilaan omaa aktiivisuutta asteettain hänen yksilöllisen tilanteensa antamin edellytyksin, hänelle sopivin välitavoittein. Ensin pientä raajojen liikuttelua, verryttelyä, jopa voimistelua — vaikkapa vain vuoteen omana. Tähän liittyy päivittäisten askareitten omatoimista yrittämistä, istumisen ja seisomisen, sitten liikkumisen uudestaan opettelua. Ja kas, sitä mukaa kun toipilaamme toteaa **itse** omin avuin pystyvänsä yhä uusiin suorituksiin, sitä mukaa myös itseluottamus kohentuu. Kaikki ei olekaan menetetty, vielä on toiminnan mahdollisuuksia jäljellä, ponnistellen ja harjoitellen kannattaa pyrkiä kohti terveyttä. Toipilas on nyt päässyt henkisesti jaloilleen, omaksunut **myönteisen asenteen** itseensä ja tulevaisuuteensa.

Toimintaterapia ja työkokeilu ovat nykyisen kuntoutusjärjestelmän olennaisia menetelmiä sillan rakentamisessa sairaalasta terveiden pariin, työhön ja yhteiskuntaan. Niiden soveltaminen merkitsee fyysisen ja psyykkisen kunnan **samanaikaista** kohentamista. Nehän ovat saman asian, toimintakykyisyyden, kaksi eri puolta. Kun kunto on moitteeton, siihen sisältyy henkinenkin panos: mielen tasapaino ja hyvinvointi, aktiivinen ja myönteinen asenne, jonka varassa yksilö käyttää älyllisiä ja muita sielunkykyjään yhteiskuntaa hyödyttävällä ja omaa minää rakentavalla tavalla.

Fyysiseen epäkuntoon joutumisen totesimme edellä johtavan psyykkiseenkin pahoinvointiin, jopa häiriötilaan. Viitattakoon lyhyesti vielä siihen tosiasiaan, että henkinen liikarasitus taikka vastoinkäymisten aiheuttama mielipaha ovat omiaan häiritsemään fyysisen puolen tasapainoa. Tunnetaan eräitä syntyhistoriansa ja olemuksensa puolesta ns. psykomaattisia sairauksia.

Kunnon ja mielenterveyden keskinäisen suhteen pohtiminen on vienyt ehkä liiaksikin sairauden ja kuntoutumisen kysymyksiin. Mutta tosiasia lienee, että liian monesti tajuamme terveyden, hyvän kunnon arvon vasta sen menetettyämme. Se on miljoonaomaisuus, jota on osattava hoitaa, sillä huolenpito

Tampellan Heinolan tehtaitten henkilökunnan harrastuskävely- ja hiihtokilpailu

ALKAA SUNNUNTAINA 1. 10. 1967 JATKUEN 30. 3. 1968 SAAKKA

HARRASTUSKILPAILUN SÄÄNNÖT:

1. Kilpailuun on osanotto-oikeus kaikilla Oy Tampella Ab:n Heinolan tehtaitten palveluksessa olevilla, sekä niillä perheenjäsenillä, jotka eivät ole muiden palveluksessa. Alle 15 v. lapset kilpailevat omassa sarjassaan.
2. **Kilpailureitti ja -ladut:**
   Reitti 1. (6 km) Rautsalo—Reumasairaala. Päätepiste polulla 100 m tien oikealla puolella.
   Latu 2. Rautsalon latu (5 km) lähtöpaikka tuotevaraston luona.
   Latu 3. Rautsalon latu (10 km) lähtöpaikka tuotevaraston luona.
   Reitti 4. Heinolan urheilukenttä—Syvälahden tienhaara (10 km).
   Reitti 5. Rautsalo—Syvälahden tienhaara (13 km).
   Ladut 6 ja 7. Heinolan Iskun 5 km:n ja 10 km:n ladut.
   Latu ja reitti 8. Ilvespolkua rautatiesillalta Salijärven läheisyyteen (10 km).
   Latu ja reitti 9. Vierumäen latu rautatiesillalta urheiluopistolle (25 km).
   Latu ja reitti 10. Heinolan urheilukentältä—Komostenkylään (8 km).
   Latu 11. Kaivannon maastoon merkitty (5 km) latu.
   Reitti 12. Asunnolta Rautsaloon.
   Myös huomioidaan joko matka työpaikalle tai paluu sieltä.
3. Matkaksi saa laskea myös edestakaisen suoran matkan asunnolta reittien lähtöpaikoille. Jos vastaavasti matka kotoa ei täytä merkittyä matkaa, tulee merkitä todellinen suoritettu matka.
4. Kilpailussa otetaan huomioon ainoastaan yksi suoritus vuorokautta kohti.
5. Käynnit merkitään latujen ja reittien varsilla tai niiden päätepisteissä oleviin kirjoihin sekä lisäksi henkilökohtaiseen tarkastuskorttiin, joita on saatavana tehdasosastoilta ja sosiaalitoimistosta.
6. Vierumäellä hiihdettäessä ei saa merkitä nimeä Myllyojan ladun varrella olevaan kirjaan.

PALKINNOT

1. Kilpailussa arvotaan yhtiön palveluksessa olevien yli 200 km hiihtäneiden miesten kesken kaksi ja yli 150 km hiihtäneiden naisten kesken yksi 10 päivää kestävä lomamatka Lappiin Yllästunturille. Edellisenä vuonna lomamatkan saaneet eivät osallistu arvontaan.
2. Vähintään 50 km hiihtäneiden henkilökuntaan kuuluvien sekä 15 vuotta täyttäneiden perheenjäsenten kesken arvotaan 3 kpl rannekelloja, 15 paria suksia ja 15 paria suksisauvoja.
3. Alle 15 vuotisten lasten sarjassa arvotaan 40 esinepalkintoa, joista 15 paria suksia ja 15 paria suksisauvoja ja 10 kpl lusikoita. Jokaisesta hiihdetystä 50 km:n taipaleesta saa yhden arvan (esim. 300 km = 6 arpaa). Kukin kilpailuun osallistunut voi arvonnassa saada vain yhden palkinnon.

Oy TAMPELLA Ab
Heinolan Tehtaat

siitä on ennaltaehkäisemistä. Se taas on moninverroin halvempaa kuin hoito ja ennalleenkuntoutus.

Pohjakunto ylläpidetään parhaiten liikunnalla ja säännöllisillä elämäntavoilla. Työ ei nykypäivinä — onneksi — vaadi yhtä raskasta ruumiillista raadantaa kuin ennen, mutta jokaisen on hyvä hankkia itselleen varavoimia: niiden turvin jaksaa nauttia vapaa-ajan toiminnoista, pystyy tarvittaessa antamaan apua hätätilanteissa ja saa aimo annoksen lisää itseluottamusta, kun toteaa pystyvänsä ja jaksavansa. Tätä taustaa vastaan voimme myös ymmärtää niitä eri puolia ja näkökohtia, jotka asiantuntija on ottanut mukaan mielenterveyden määritelmään:

"Mieleltään terve henkilö kykenee mukautumaan ympäristönsä olosuhteisiin ja hyväksymään itsensä sekä samalla työskentelemään tehokkaasti, tuntemaan tyydytystä ja pitämään yhtä muiden ihmisten kanssa."

Liikuntaharrastus Heinolan tehtaitten henkilökunnan suosiossa

Tampellan puunjalostusteollisuudessa on henkilökunnan liikuntaharrastustoiminnalla jo kolmenkymmenenviiden vuoden takaiset perinteet. Suuria hiihtokilpailuja järjestettiin vuosittain Inkeroisissa, samaan tapaan kuin muillakin Kymenlaakson teollisuuspaikkakunnilla. Puulaakihiihdoiksi nimitetyt hiihtokisat saivat sadoittain hiihtäjiä ladulle. Ajan hengen mukaisesti kilpailtiin monissa ikäsarjoissa mahdollisimman hyvä sijoitus jokaisella päämääränä. Täysin harjoittelemattomana lähti tällöin moni kilpailija ladulle. "Henkeen ja vereen" kilpaileminen ei ollut jokaiselle terveydenhoidon kannalta suositeltavaa.

Sotien jälkeen kun kilpaurheilu teollisuuslaitosten henkilökunnan keskuudessa laantui, kehittyi harrastusurheilu — jokaiselle sopiva liikuntamuoto — vastaavasti. Tällainen kilpaurheilun rinnalla oleva liikuntaharrastus onkin vähitellen muodostunut todelliseksi joukkoliikkeeksi. Tehtaitten henkilökunnan ohella on tavallisesti myös perheenjäsenillä mahdollisuus osallistua.

Kilpaurheilu on entisestään monipuolistunut ja se on saanut mukaan monia tehtaiden henkilökunnasta, etupäässä nuoria.

Heinolan tehtailla on henkilökunnan kilpailu- sekä harrastusurheilua harrastettu kuusi vuotta. Se on järjestetty Tampellassa omaksutun tavan mukaisesti paikkakunnalla aikaisemmin vakiintuneeseen "puulaakiurheiluun" niveltäen.

Periaatteena on ollut, että järjestetyn liikuntatoiminnan tulee olla jokaiselle täysin vapaaehtoista. Sen on oltava myös monipuolista, jotta henkilökunnasta mahdollisimman moni voisi löytää sen piiristä sen liikuntamuodon joka hänelle parhaiten sopii. Sen harrastamiseen tulee olla mahdollisuus jokaisena vuodenaikana. On lähdetty hoitamaan ja tukemaan niitä liikuntamuotoja joita henkilökunta jo omaaloitteisesti on ryhtynyt harrastamaan.

Tampellan Heinolan tehtaitten henkilökunnan vapaa-ajan harrasteena on urheilutoiminta, liikuntaharrastus, saavuttanut huomattavan aseman. Tehtaitten henkilökunta on suhteellisen nuorta ja monipuolisesti urheiluun kiinnostunutta.

Henkilökunnan liikuntaharrastusta tapahtuu neljässä eri tasossa
— Tampellan eri teollisuuspaikkakuntien väliset kilpailut (Tampere, Inkeroinen, Heinola)
— puulaakiurheilua URHA:n puitteissa Heinolan muiden teollisuus- ja liikelaitosten kanssa,
— tehtaan eri osastojen väliset kilpailut,
— henkilökohtainen harrastusurheilutoiminta.

Tampellan eri teollisuuspaikkakuntien kesken on vuosittain järjestetty yhtiön mestaruuskilpailut jalkapallossa, suunnistuksessa sekä tenniksessä, jossa on kilpailtu sekä ulkokenttä- että sisäkenttämestaruuksista. Onpa yhtiön toimitusjohtaja Johan Nykopp nähty mukana näissä kilpailuissa. Suunnistus ja jalkapallo-ottelut ovat aina olleet tasaväkiset voittajien vaihdellessa.

URHA on käyttölyhennys juhlavasta nimestä Heinolan Urheiluharrastajat r.y. Se ei ole mikään urheiluseura eikä sen piirissä ole kysymys suurta yleisöä kiinnostavista ennätyksistä, eikä sarjapaikoista. URHAa ei liikuta urheiluliitot, ei myöskään jäsenmaksut. URHA:n jäsen on jokainen joka on työssä Heinolassa ja joka lähtee mukaan sen järjestämään urheilutilaisuuteen edustamaan työpaikkaansa. Tuon nimityksen takana on Heinolan kaikki teollisuus- ja liikelaitosten puulaakiurheilutoimikunta jolla Heinolassa on vanhat perinteet ja joka nykyisin, kun teollisuusväki on paikkakunnalla lisääntynyt, toimii ripeästi. Sen piirissä järjestetään vuosittain jalkapallo-, pesäpallo- ja lentopallosarjat, yhdet yleisurheilukilpailut ja hiihtokilpailut. Tampellasta on ollut mukana jalkapallossa 2 joukkuetta, pesäpallossa 5 joukkuetta, lentopallossa 2 joukkuetta. Yleisurheilussa on osanottajia ollut vähän, mutta hiihtokilpailuissa 80—100 osanottajaa. Pallopelisarjoissa ovat loppuottelut melko korkeatasoisia, joita satamääräinen yleisö mielenkiinnolla seuraa.

Tehtaan eri osastojen välisiä mielenkiintoisia kilpailuja on suoritettu pesä-, jalka- ja lentopallossa sekä hiihdossa. Viime kesänä haastoi eräs osasto toiset viestijuoksuun. Usein näitä kilpailuja edeltää perinteelliset haasteet.

Jokaisen myös perheenjäsenten jatkuvan liikuntatarpeen tyydyttämiseksi on vuosittain lokakuun alusta maaliskuun loppuun jatkuvana järjestetty harrastuskävely ja -hiihtokilpailu.

Kilpailun suoritusta varten on maastoon merkitty 12 eri reittiä, tai latua. Päivittäin huomioidaan yksi suoritus. Palkinnot jotka arvotaan ovat melko hyviä. Kolme harrastusurheiluun osallistunutta pääsee vuosittain talvilomalle Lappiin. Lisäksi on palkintoina suksia, kelloja ja suksisauvoja. Alle 15 vuotisten lasten sarjassa on 40 esinepalkintoa. V. 1966 taivallettiin tässä kilpailussa jo 85.000 km, ja viime talvena ylitettiin ensi kerran 100.000 km:n raja.

Tampellan Heinolan tehtaitten henkilökunnan keskuudessa on havaittu, että arkipäiväisen työn lomassa kaivataan leikkiä ja leikki lienee parhaimmillaan kilpailuvietin tyydyttämistä. Työpaikan ja tehtaan erilaisella urheilutoiminnalla on monia myönteisiä piirteitä. Jos oman laitoksen joukkue voittaa "puulaakisarjassa" iloitsee voitosta jokainen henkilökunnan jäsen, tunnetaan oikeaa me-henkeä. Se on myös tuloksellista viihdetoimintaa, myös katselijana niille jotka eivät itse osallistu. Laitoksen sisäistä suhdetoimintaa se on myöskin, etenkin silloin kun osastoinsinööri, pari osaston työnjohtajaa ja osa osaston työntekijöistä muodostavat joukkueen.

Ainakaan työpaikkaurheilusta ei koidu kenellekään vahinkoa ja luohan liikunta terveyttä, jonka seikan kaikki tiedämme.

Lomailupaikka Paperiteollisuuden Työntekijäin liiton Heinolan osastolla

Heinolan paperimiehet ovat usean vuoden ajan puuhanneet oman lomailupaikan rakentamisessa. Tampella Tänään -lehti on tuntenut mielenkiintoa osaston yritystä kohtaan, mutta aina ovat osaston johtomiehet sanoneet, ettei siitä voi vielä kirjoittaa, se on niin keskeneräinen. Nyt on rakennustyöt saatu siihen vaiheeseen, että osaston lomakeskuksesta voidaan kertoa julkisestikin.

Osaston entinen puheenjohtaja ja pääluottamusmies Onni Martikainen kertoi lomanviettopaikan synnystä: Ajatus osaston oman lomanviettopaikan saamisesta tuli esille elokuussa v. 1961 jolloin Inkeroisiin tehdyn retken aikana saatiin käydä Inkeroisten osaston lomanviettopaikassa Vehkalahden Valkjärvellä.

Pikaisesti ryhdyttiin osaston piirissä toimenpiteisiin. Jo 17. 9. 1961 tehtiin osaston kokouksessa päätös, että maanviljelijä Paavo Hanjoen omistamasta Muikkuniemi-nimisestä tilasta Heinolan maalaiskunnan Marjoniemestä ostetaan tontti joka sijaitsee Ruotsalainen -nimisen järven rannalla. Kokouksessa valittiin myös talkootoimikunta. Seuraavan talven aikana kypsyteltiin asiaa ja kun onnistuttiin ostamaan n.s. Kolsterin niemessä oleva vanha hirsihuvila, tehtiin päätös jonka mukaan tästä hirsihuvilasta saatua puutavaraa tullaan käyttämään rakennusmateriaalina. Huvila purettiin talkoilla ja se kuljetettiin proomulla Kurenniemeen, joksi paikkaa kutsuttiin. Talkoilla ryhdyttiin Kurenniemeä rakentamaan, ja majan harjakaiset voitiin pitää lokakuussa 1962. Elokuussa 1963, kaksi vuotta Inkeroisissa käynnin jälkeen, voitiin Inkeroisten osasto kutsua vieraaksi Kurenniemeen. Jo syyskuussa 1962 pidettiin ensimmäinen illanvietto saunarahaston hyväksi, sillä saunan puute Kurenniemestä oli kaikkien tuntema epäkohta. Tästä päivästä lähtien olikin saunan aikaansaaminen tontille keskeisin aluetta koskenut puheenaihe. Majan rakentamisen ohella oli n. 2 km tien kunnostaminen toisten tieosakkaiden kanssa osastolta paljon vaatinut työ.

Yhteisissä yrityksissä on aina nousun ja laskun aikoja, eivätkä osaston jäsenet jaksa aina olla yhtä talkoohenkisiä. Vasta v. 1966 tehtiinkin osastossa päätös, että sauna ja kunnollinen tullaan hankkimaan. Valittiin kolmihenkinen toimikunta, johon allekirjoittaneen lisäksi tulivat Erkki Valden ja Toivo Karhu sauna-asiaa eteenpäin viemään.

Kuluneena kesänä on saunaa sitten rakennettu ja useamman kerran se on jo ehtinyt lämmetäkin. Palkalliset kirvesmiehet pystyttivät sen ostamistamme hirsistä. Avajaiset pidettiin elokuun 28 pnä. Osastoamme ovat saunan rakentamisessa auttaneet yhtiön ohella kolme rahalaitosta ja monet jotka suorittamissamme keräyksissä ovat olleet mukana.

Nyt kun Kurenniemessä on sekä tilava hirsimaja että kaksiosainen hirsinen saunarakennus on alueella entistä paremmat mahdollisuudet lomailuun, sekä samalla paremmat mahdollisuudet jokaisella osastomme jäsenellä alueen jatkuvaan kunnostamiseen ja kehittämiseen. Myös vieraiden kutsuminen on nyt paljon miellyttävämpää kuin aikaisemmin.

Neljä vuotta on osaston majarakennus ollut käytössä Heinolan mlk:n Marjoniemen Kurenniemessä.

Suomen Paperiteollisuuden Työntekijäin Liiton Heinolan osastolle kesällä valmistunut saunarakennus Kurenniemessä.

NELJÄ TYÖVUOROA – NELJ

Kun ensimmäiset palosammutussuunnitelmat Heinolan tehtailla laadittiin kiinnitettiin jo siinä vaiheessa huomiota jokaisessa työvuorossa olevan järjestetyn palotorjuntaryhmän aikaansaamiseen. Todettiin, että vaikka tehtaalla olisi miten hyvä palosammutuskalusto palon mahdollisesti syttyessä kalustoa käyttämään. Vuorossa oleviin sammutusryhmiin nimettiin ne kartonkitehtaan miehet, jotka tehtaan tuotannon kärsimättä voivat jonkin aikaa olla pois työpaikaltaan. Ryhmään tuli 5 pakkaajaa, varastotrukkimies joka toimii paloauton kuljettajana, uudestaanrullaaja, hylsymies ja varamies. Näille 9-miehisille ryhmille on annettu jonkin verran sammutuskoulutusta. Työajan lyhentyessä on näiden sammutusryhmien merkitys entisestään lisääntynyt, mistä aiheutuu myös niiden koulutustarpeen kasvaminen.

Palotorjuntaryhmille pidettiin viimeksi koulutustilaisuus elokuun loppupuolella, jolloin uutena asiana tutustuttiin paineilmalaitteiden käyttöön. Samalla kerrattiin jo aikaisemmin opittuja palotorjunta-asioita. Kun varsinaisen tehdaspalokunnan miehet ovat valtaosaltaan päivätyötä tekeviä, aiheutuu myös tästä syystä sammutusryhmien ja koko vuorotyöhenkilöstön merkityksen lisääntyminen palotorjuntatyössä.

Palotorjunta käsittää monia eri toiminta-aloja ja -muotoja. Siihen liittyy ennakkoehkäisevää toimintaa, palojen sammutusta, koulutusta, erilaisia tarkastuksia, kilpailuja jne.

Vuorojen palotorjuntaryhmät kuuluvat yhtenä osana siihen järjestelmään jonka pyrkimyksenä on "turvata tuotanto tulelta" niinkuin tämän vuoden palotorjunnan tunnus kuuluu.

Palokalustonhoitaja L. Talvioja, O. Lampila, M. Hiltunen, E. Kirjalainen, H. Rahkonen, J. Kottila, E. Paasonen, A. Numminen, E. Lindqvist ja A. Kiiveri.

A. Reunanen, M. Mattila, H. Mykrä, V. Vesala, O. Hakala, T. Koukonen, M. Kasurinen ja E. Seppälä.

PALONTORJUNTARYHMÄÄ

Palopääll. V. Virtanen, S. Mattila, U. Honkanen, T. Hovilainen, T. Sirviö, K. Ylönen, A. Honkonen, K. Ryhänen ja E. Bisi.

Hannu Mykrä kokeilemassa paineilmalaitteita.

Palosuojelujohtaja O. Linnakko, palopäällikkö V. Virtanen, V. Hakala, V. Kekkonen, V. E. Järvinen, E. Rouvinen, V. Heinonen, T. Valjakka ja V. Lehtinen.

Tampella mestariksi Heinolan puulaakipesäpallossa sekä -lentopallossa

Heinolan puulaakipesäpallosarja pelattiin loppuun ennen juhannusta. Loppuottelussa oli tällä kertaa tampellalaisia vastassa kaupungin joukkue, joka ensi kertaa oli selvinnyt finaaliin.

Ottelusta muodostui varsin mielenkiintoinen, sillä kaupunki tarjosi yllättävän lujan vastuksen Tampellan nimekkäälle yhdeksikölle. Kamppailun alkuvaiheissa Tampella oli niskan päällä, mutta viimeisessä eli viidennessä vuorossa kaupunki pystyi tasoittamaan ottelun.

Isännöitsijä H. Klemetti luovuttaa kiertopalkinnon Tampellan I joukkueelle. Takana kaupungin joukkueen miehiä.

Loppuotteluun selvinneiden kaupungin ja Tampella I joukkueiden kapteenit lyövät kättä ennen ottelun alkamista. Markku Helminen vasemmalla, Jouko Niemelä oikealla.

Tasoittavalla lyöntivuorolla Tampella kuitenkin sai jälleen sisäpelinsä luistamaan ja teki neljä voittoon oikeuttanutta juoksua, joten ottelu päättyi 10—6.

Parhaina palkittiin Tampellan joukkueesta sisäpelistä Jouko Niemelä ja Kaupungista Harri Tervala, ulkopelistä vastaavasti Ari Melkko ja Markku Helminen. Isännöitsijä Klemetti luovutti kamppailun päätteeksi kiertopalkinnon "omalle" joukkueelleen. 300 innostunutta katselijaa seurasi ottelua.

Tampella I ja Tampella II olivat selvinneet lentopallosarjan loppuotteluun joka pelattiin elokuun 17. pnä.

Ensimmäisen erän vei nimiinsä II joukkue pistein 18—16, mutta seuraavat erät päättyivät I joukkueen voittoon 15—1, 15—3 ja 15—10.

Mestaruusmitaleita jaetaan URHA:n puolesta Tampellan joukkueelle. Jakajina Toivo Tanskanen ja Antti Launia.

Lomamatkoilla pohjoismaissa

Vuosilomat ovat tältä vuodelta tulleet pidetyiksi. Kun ajattelimme suorittaa pientä jälkipuintia menneestä lomakaudesta ja haastatella muutamaa Heinolan tehtaitten palveluksessa olevaa sattui niin erikoisesti, että jokainen haastateltavamme oli viettänyt lomaansa tekemällä matkan Pohjoismaihin ja jokainen eri maahan. Seuraavassa he kertovat matkakokemuksistaan.

KEIJO KIMINGIN PERHE NORJASSA

Laboratorion esimies maisteri Keijo Kiminki oli pitkän aikaa ennen lomansa alkamista suunnitellut lomamatkaa Lappiin, joka oli hänen perheelleen vielä vieras maakunta. Perheen piirissä oli tehty joka kesä lomamatkoja eteläSuomessa ja retkeilyvarusteita oli tullut hankituksi vähitellen. Varusteiden puolesta perhe oli valmis lähtemään camping-matkalle Lappiin ja kun lapset olivat jo 5 ja 7 vuotiaita ei estettä ollut tässäkään mielessä.

Kun lähdimme matkalle oli tarkoitus ajaa Lapin suuntaan ja lähteä sitten paluumatkalle, kun tilanne näyttää sille kertoi maisteri Kinninki. Mitään tarkkaa ennakkosuunnitelmaa ei ennen matkaa oltu tehty. Tosin eräiltä tahoilta oli kehoitettu ajamaan Norjaan ja Jäämerelle kun kerran Lappiin saakka mennään.

Näkymiä Hammerfestistä

Oulun kautta sitten lomatunnelmissa ajelimme ensimmäisenä tavoitteena Pallastunturi ja toisena Kilpisjärvi. Pallastunturin Taivaskero ja Kilpisjärven Saanatunturi olivat paikkoja joista ihailimme laajoja alueita omaa maatamme. Kun Saanalta näkyi Norjan puoleisia mahtavia lumihuippuisia tuntureita, syntyi itsestään päätös ajaa Norjaan katsomaan lähemmin naapurimaan maisemia ja elämänmenoa.

Kyllä ajaminen eteenpäin kannattikin. Kilpisjärveltä eteenpäin ajettaessa muuttui maasto hämmästyttävästi. Pyöreälakiset, kotoiset tunturit muuttuivat jylhiksi ikuisen lumen ja jään peittämiksi terävähuippuisiksi tuntureiksi, joiden välisissä laaksoissa vaahtoavat vuoristopurot syöksyivät alas muodostaen yhä suurempia puroja ja jokia.

Skibottn oli ensimmäinen kohde jossa Norjan maisemia hämmästelimme ja ihailimme. Tromsö hyvine leirintäalueineen oli seuraava. Maailman pohjoisin kaupunki Hammerfest, Alta ja Lakselv seuraavia huomattavampia keskuksia pohjois-Norjan itään kaartuvan valtatien varrella.

Lakselvissä aprikoimme ajammeko Karikasniemen kautta suoraan Suomeen vaiko Porsangervuono kiertäen Utsjoen kautta. Vuono tuli kierrettyä, eikä siinä pahoittelemista ollutkaan. Luulisi luonnon muuttuvan karummaksi ja harmaammaksi Jäämeren rannalla, mutta päinvastoin se tulee rehevämmäksi ja vihreämmäksi. Vaivaiskoivu saa lisää pituutta ja tuntureiden värikkyys erilaisesta kallioperästä johtuen lisääntyy. Vain pari yötä retkemme aikana asuimme vuokratussa majassa. Kylän väki osoittautui kovin ystävälliseksi. Kielenkin puolesta tuli hyvin toimeen. "Jos osaa suomea ja savoa ja vähän ruotsia, jonka ääntää savoksi tulee erinomaisesti toimeen ja kaikki sujuu loistavasti" oli maist. Kimingin toteamus kieliasioista puhuessamme.

Retkemme aikana söimme kyllästymiseen asti lohikalaa. Ei kylläkään itsemme kalastamaa vaan ruokailupaikoissa tarjottua. Paikallisten asukkaiden kertoman mukaan oli kuulemma harvinaisen lämmin loppukesä Lapissa. Yöpyminen oli teltassa tästä johtuen miellyttävää. Leirintäalueet olivat Norjassa paremmat kuin meillä Lapissa ja myös halvemmat.

Hyvää ajoharjoittelua oli kallioon louhitulla "hyllyllä" ajaminen ja miksei myös jännittävää, koska putoaminen Jäämereen väikkyi usein mielessä.

Aika muuttuu: Norjan lappalaiset ajoivat autoilla, jotka olivat parkkeerattuina komeasti kodan edustalle. Eipähän siinä sen kummempaa, Lapissa on etäisyydet pitkät.

Paluumatka tehtiin Inarin, Ivalon, Kuusamon ja Lappeenrannan kautta.

EEVA KUUTTI TANSKASSA

Konekorjaamon konttorissa työskentelevä Eeva Kuutti kertoi osallistuneensa lomansa aikana Heinolan Työväenyhdistyksen sekakuoron mukana Tanskan matkaan. Mainittu kuoro osallistui pohjoismaisiin laulujuhliin Århusissa ja muutamia turisteja pääsi mukaan tälle puolitoista viikkoa kestäneelle matkalle.

Varauksitta voin sanoa matkan olleen suurenmoisen, vaikka tietysti ensikertalainen tuntee matkan voimakkaammin, mieliinpainuvammin, kuin ulkomailla useimmin käynyt.

Kun matka tehtiin linja-autolla muodostuivat matkustamiseen käytetyt päivät raskaanlaisiksi, jotka kuitenkin pian unohtuivat virkistävillä laivamatkaosuuksilla ja oleskeluvuorokausina Tanskassa. Ehkäpä matka oli myös kasvattava, ainakin siinä mielessä, että se opetti sopeutumaan matkaryhmään. Yhteishenki olikin kaikin puolin hyvä ja se teki lomamatkan miellyttäväksi. Haluaisin mainita myös laulujuhlien antamista vaikutteista:

Kun suuri suomalainen kuoro, n. 3000 laulajaa, lauloi vieraalla maalla teki se lämmittävän vaikutuksen ainakin meihin suomalaisiin. Tanskalaisista itsestään olisi paljon kertomista. Heidän luontainen ystävällisyytensä, välittömyytensä sekä avuliaisuutensa poikkesivat niin paljon meidän suomalaisten käyttäytymisestä. Jos tanskalainen näki turistin olevan vaikeuksissa oli hän heti valmis auttamaan. Tanskalaiset tuntuivat viihtyvän hyvin luonnossa. Nurmikot olivat ihmisten käytössä. Niillä otettiin aurinkoa yksin tai ryhmissä. Myös teiden ja katujen varsilla näkyi tanskalaisia auringon palvojia. Eivätkä he hämmästelleet vaikka auto tai jalkamies kulki läheltä ohitse. Århusin tivoli tuli luonnollisesti tarkasti tutkituksi. Kööpenhaminassakin kävimme pikaisesti.

Olen aikaisemmat lomani viettänyt kotimaassa, jossa olen tehnyt lyhyitä matkoja. Luulen vastaisuudessa mieluiten viihtyväni lomaajat edelleen Suomessa. Tänä kesänä houkutteli halpa matka lähtemään vähän kauemmas maailmaa katsomaan, eikä minulla ole lomani vieton suhteen mitään valittamista. Sen osittainen viettäminen iloisessa Tanskassa antoi sitä virkistystä jota lomalta odottaakin.

Kaksi Tampellassa työskentelevää tyttöä laivan kannella matkalla kohti Tanskaa. Eeva Kuutti oikealla vieressään Pirjo Jokinen.

Pakkaaja Huugo Rahkosen perhe lomamatkalla Ruotsissa.

HUUGO RAHKOSEN PERHE RUOTSISSA

Sukulaisten tapaaminen oli se aihe, joka sai pakkaaja Huugo Rahkosen perheen suuntaamaan lomamatkansa juhannuksen jälkeisinä päivinä Ruotsiin. Kun oma auto oli käytettävissä oli luonnollista, että se valittiin kulkuneuvoksi. Vaimo ja kaksi lasta olivat hyvänä matkaseurana. Rahkonen kertoi matkastaan seuraavaa:

Ensinnä huristimme autolla Heinolasta Paraisiin, josta matkan tekoa jatkettiin autolautalla Kappelskäriin Ruotsiin. Täältä edelleen maanteitse kohti Boråsia, erästä Ruotsin kutomateollisuuden keskuspaikkaa, jossa moni suomalainen on löytänyt uuden asuinpaikkansa. Sandared Boråsin eteläpuolella oli lomamatkamme päämäärä ja siellä siskon perheen koti.

Sandaredissa oli sisko perheineen meitä ystävällisesti vastaanottamassa ja tervetulleeksi toivottamassa. Itse olin käynyt näillä seuduilla aikaisemminkin, joten näkymät eivät minulle olleet uusia. Emme suinkaan viettäneet lomapäiviämme yksinomaan Sandaredissa, vaan retkeilimme paljon lähiseuduilla ja tutustuimme Ruotsin tähän alueeseen. Erikoisesti jäi mieleemme torpparimuseo Sveljungas-

H. Nordenswan:

Tambox-tehtaan laajentaminen

Puhe joka pidettiin Tambox-osaston Heinolan tehtaan lisärakennuksen harjannostajaisissa.

Oy Tampella Ab:n aaltopahvitehtaan, Tambox-tehtaan, synty perustuu yhtiömme voimaperäiseen pyrkimykseen säilyttää Suomen puun jalostustuotanto kilpailukykyisenä maailman markkinoilla. Vuodenvaihteessa 1960—61 valmistui Heinolaan uusi Flutingkartonkitehdas, joka ryhtyi koivupuusta valmistamaan aaltopahviin soveltuvaa nk. puolikemiallista flutingkartonkia.

Tämä varsin erikoinen tehdas tuotantokoneistoineen oli kehitetty, suunniteltu ja rakennettu yhtiön omassa piirissä. Uuden merkittävän tuotteen tuonti maailman markkinoille vaatii kuitenkin paljon kokeilua ja valvontaa moitteettoman laadun saavuttamiseksi. Toisaalta jalostusasteen **vieminen** mahdollisimman pitkälle omissa tuotantolaitoksissa on teollisuutemme tulevaisuuden elinehto.

Tätä varten perustettiin rinnakkain Rautsalon tehtaan kanssa oma aaltopahvitehdas.

Tämä aaltopahvitehtaan rakentaminen on osoittautunut hyödylliseksi ja kauaskantoiseksi päätökseksi, sillä se on ratkaisevalla tavalla osallistunut flutingkartongin kehitystyöhön, mutta samalla korkealaatuisella pakkaustuotannollaan vallannut itselleen vankan aseman maamme pakkausteollisuudessa. Tambox-pakkaukset ovatkin tänään tunnettuja laajalti maamme rajojen ulkopuolella. Tuotannon kehitys on kuitenkin edistynyt nopeasti. Vanhaan kiinteistöön sijoitettua aaltopahvitehdasta laajennettiin ensimmäisen kerran vuonna 1964 (varasto-osa), mutta jo vuonna -65 kävi selväksi, että aaltopahvin työstötilat ennenpitkää kävisivät pieniksi. Vuoden -66 aikana tehdaslaajennuksen suunnittelu pantiin alulle ja tämän vuoden huhtikuun 10 päivänä alkoivat perustavat työt.

Tehtaalla jouduttiin jo kevätkuukausina sivuamaan tuotantokyvyn ylärajaa, mutta kiitettävällä yrittämisen halulla on kaikki tilaukset valmistettu ja toimitettu tehtaalta ajoissa, joten tämän uuden työstösalin valmistuminen osuu juuri kohdalleen.

Kuudessa vuodessa oli aaltopahvin valmistuksemme kasvanut, vuoden 1966 lopussa, 10.500 tonniksi, mikä vastaa noin 18 % maamme kokonaistuotannosta. Tänä vuonna on ilmeistä, että tuotantoluku 12.000 tn rikotaan.

Nyt toteutumaisillaan oleva aaltopahvitehtaan laajennusratkaisu tarjoaa erittäin hyvät mahdollisuudet tuotannon rationalisoimiseen, joka on perusedellytys nykyisen konekannan puitteissakin tuotantokyvyn nostamiseksi.

Luonnollisesti laajennus ottaa myös huomioon lähitulevaisuuden tarpeet uusien koneistojen sijoittamiseksi uudisrakennusosaan ja ensimmäinen tällainen koneyksikkö onkin jo hankittu ja paikalleen asennettu, nimittäin sveitsiläisen Bobst-tehtaan valmistetta oleva stanssikone.

Voidaankin sanoa, että uudet työtilat on osittain jo tavallaan otettu käyttöön paitsi varastointitilana myös tuotannollisessa mielessä, sillä 22. 8. 67 suoritettiin mainitulla stanssikoneella ensimmäinen tilausajo.

Uusi tehdassali on pinta-alaltaan n. 3150 m² ja kuutiosisällöltään n. 19400 m³, sen primääripalkkien jänneväli on 24 m ja sekundääripalkkien jännevälit ovat 9 m. Koko kantava rakenne on tehty teräspalkeista. Teräsrunko on valmistettu kokonaisuudessaan Tampellassa, suurimmaksi osaksi Tampellan Konepajalla Tampereella, mutta osaksi myös Fluting-tehtaan korjauspajalla Heinolassa. Runkorakenteen valintaan on vaikuttanut tällöin saavutettava rakennustapasäästö verrattuna betonirakenteeseen.

Seinämateriaalina käytetään ns. Robertson-levyjä ja eristeenä on vuorivilla.

Rakennuksen katto on valmistettu myös Robertson-levystä, jonka päälle on sijoitettu lämmöneristeeksi ns. Parkolevy ja edelleen säätä vastaan suojaksi kattohuopa.

---

sa ja eläintarha Boråsissa. Näillä retkillä tekemistään havainnoista kertoi Rahkonen mm. Ruotsissa suosittanee aivan erikoisesti omakotiasutusta asumismuotona. Omakotitalojen pihamaiden kunnostamisessa oli kaikkialla tehty paljon töitä. Värikkäät kukkapengerrykset tai kivistä tehdyt luiskat olivat tyypillisiä. Pihamaiden hyvin hoidetuilla nurmikoilla pelasivat nuoret jalkapalloa. Myös poneilla ratsastamista harrastettiin nuorison keskuudessa. Erikoisuutena mainittakoon monilla pihamailla näkemäni takkauunit ja savustuspöntöt. Pihamaat liittyivät kaikesta päätellen läheisemmin varsinaisiin asumistaloihin kuin meillä Suomessa.

Kun meillä tavallisesti vain isät ja äidit tekevät töitä kotipuutarhoissa, näytti Ruotsissa hoitotyöt kuuluvan koko perheelle. Vanhemmat tekivät töitä yhdessä lapsien kanssa, jotka ilmeisen kiinnostuneina tekivät heille sopivia tehtäviä.

Yleisenä piirteenä havainnoistani Ruotsissa voin sanoa, että yritteliäisyyttä näytti olleen joka alalla.

"Lomasuuntana Suomi" ja "Suomalainen löytöretki" asioista puhuessamme mainitsi haastateltavamme tehneensä aikaisemmin lomamatkoja omassa maassamme mm. Lapissa. Meillä on paljon nähtävää eikä sen takia tarvitse muualle lähteä. Kannatan retkeilyä loman aikana. Matkustaminen opettaa. Muistot virkistävät ja tapahtumista ja näkymistä voi jutella myöhemmin perheen piirissä ja muuallakin.

Lattia-aineena on betoni. Lisäksi on osittain kulkukäytäviin käytetty Master plate-erikoismassaa.

Ilmastointilaitteet ovat Suomen Puhallintehtaan valmistamia ja niistä mainittakoon seuraavia yksityiskohtia:

— raitisilmapuhaltimia yhteensä 8 kpl

— kiertoilmapuhaltimia yhteensä 6 kpl

— poistoilmapuhaltimia yhteensä 4 kpl.

Konehalliin puhallettava ilmamäärä on yhteensä n. 48000 m³/h, poistoilmamäärä yhteensä n. 38000 m³/h.

Hallin valaistus on hoidettu sekä seinäpinnoilla että katossa olevilla ikkunoilla ja loisteputkivalaisimilla.

Koko tehdas tullaan palosuojaamaan sprinklerlaitteilla, jotka toimittaa Sammutin Oy.

Jos seuraamme pääpiirteittäin rakennustyön edistymistä, on todettavissa seuraavia vaiheita:

— työt aloitettiin 10 päivänä huhtikuuta viemäritöillä, jotka mainitun kuukauden aikana saatiin loppuunsuoritetuiksi,

— perustustöihin päästiin käsiksi huhti-toukokuun vaihteessa ja ne saatiin valmiiksi kesäkuun alkupuolella,

— lattiavalut aloitettiin kesäkuun loppupuolella ja työtä on tehty vaiheittain niin, että lattia on täysin valmiina elokuun loppuun mennessä.

— kantavien pilareiden asennus suoritettiin heinäkuun aikana, jota seurasi elokuun alussa kattopalkkien asennus, mikä työ primääripalkkien osalta saatiin suoritetuksi 7 päivässä koko työn kestettyä n. 2 viikkoa lukuunottamatta uuden konehallin ja vanhan tehtaan välistä osaa, jossa työt nyt ovat meneillään.

— katon aluspellitys on myös saatu suoritetuksi elokuun aikana ja katon täytelevyjen ja ulkohuovan asennus on parhaillaan menossa ja saataneen valmiiksi syyskuun alkupuolella.

— seinäkatteen asennustyöt ovat vast'ikään aloitetut ja nämä työt jatkuvat edelleen.

— sprinklertyöt on laskettu saatavan suoritetuiksi koko tehtaan osalta vuoden loppuun mennessä.

— putkityöt on aloitettu elokuun alkupuolella ja saataneen päätökseen syyskuun puoleen väliin mennessä.

Syyskuun aikana tulee vielä suoritettaviksi eräitä viimeistely-, kuten eristys-, maalaus- jne töitä.

Uusi konehalli on arvioitu voitavan ottaa käyttöön täydessä tehdasmitassa lokakuun alkupuolella.

Aaltopahvitehtaan nyt toteutettu laajennus käsittää paitsi työstöhallin, myös uuden höyryvoima-aseman ja uuden pumppuhuoneen, jotka molemmat on sijoitettu tehdasrakennuksen ulkopuolelle.

Höyryvoima-aseman rakentaminen katsottiin laajennuksen yhteydessä välttämättömäksi lisääntyneen höyryntarpeen vuoksi.

Höyryvoima-asema n. 100 m², n. 650 m³, on myös teräsrunkorakenteinen.

Asemalle asennetaan jo toimitettu uusi Kymin Osakeyhtiön Heinolan tehtaan valmistetta oleva 5 t/h:n ja 15 aty:n pakettikattila ja kaikki tarpeelliset lisälaitteet.

Höyryvoima-asema on valmis syyskuun aikana.

Uusi pumppuhuone tulee tyydyttämään koko tehtaan raakavesitarpeen ja sinne sijoitetaan mm. käyttö-, palo- ja sprinklervesipumput.

Uudisrakennukseen liittyviin töihin on osallistunut n. 80 työntekijää.

Alihankkijoina — edellä mainittujen lisäksi — ovat mm.

— Putkityöt:
Vesi- ja Lämpökeskus Oy

— Eristystyöt:
Lämpösulku Oy

— Sähkötyöt:
AHM-Sähkö

— Moottoriovi:
Oy Lippu- ja Kaihdin Ab

— Robertson-levyjen asennustyö:
Lahden Mekano

— Robertson-levyjen myynti:
Oy Finnrobertson Ab

Tähän rakennusvaiheeseen liittyy vielä ensi kesänä toteutettavan 150 hengen väestönsuojan rakentaminen.

Näemme nyt edessämme Aaltopahvitehtaamme uuden aaltopahvin työstöhallin, joka mittasuhteiltaan muodostuu suurimmaksi ja ajanmukaisimmaksi Tampellan Tambox-tehtaitten tuotantotiloista. Onnistuneen suunnittelun tuloksena niveltyy tämä uusi sali erinomaisesti vanhoihin tehtaan tiloihin sallien niin entisten kuin nykyistenkin tilojen hyväksikäytön tarkoituksenmukaiseen tuotantoon.

Varsinaisen rakennuksen suunnittelun kuten myös rakentamisen on suorittanut Tampellan rakennusosasto johtaja K. Sandsundin johdolla. Rakennusosaston hoitamina ovat konstruktiiviset, niin suunnittelu kuin rakennustyöt, niinkuin myös rakenteitten valmistamiset ja materiaalihankinnat, alihankintasopimukset sekä kaikki rakennusteknilliset kysymykset tehokkaasti viety ratkaisuihin määräajassa sekä suurella asiantuntemuksella. Tästä varsin kunnioitettavasta työpanoksesta sekä pyrkimystemme ymmärtämisestä haluan rakennusosastolle esittää Tambox-tehtaitten puolesta parhaat kiitoksemme. Rakennus osaston työmaan johdolle, insinööri Veikko Rätölle ja rakennusmestareille Pauli Vainiolle ja Lasse Laukkaselle esitämme myös parhaat kiitoksemme.

Rautsalon tehdas on myös ratkaisevalla tavalla ottanut osaa tämän rakennustyön läpivientiin luovuttaen käyttöömme työmaan valvojaksi insinööri Simo Hangasluoman, jolle kiitos täysipainoisesta työnsuorituksesta. Samaten kiitoksemme Rautsalon Korjauspajalle ja sen miehille, jotka omista kiireistään huolimatta ovat täsmällisesti toimittaneet monet rakenteet kuten mm. sekundääripalkit työmaalle. Samoin lausumme kiitoksemme insinööri J. Puukolle lämpö-, vesi- ja sähköasennusten ja töiden suunnittelusta ja valvonnasta.

Ajanmukaisen, puhdaslinjaiset ja tarkoituksenmukaisen muodon rakennukselle on luonut arkkitehti Henrik Wartiainen josta, kuten myös hyvästä yhteistyöstä häntä kiitämme.

Teknillisen tehdaslaajennuksen suunnittelutyön on suorittanut Tamboxin teknillinen osasto insinööri Matti Ruorasen johdolla avustajinaan insinööri Rauno Alarotu ja tehtaan käyttöpäällikkö Reino Korhonen.

Edellämainitut miehet ovat luoneet puitteet tälle rakennukselle, mutta varsinainen rakennustyö on Teidän, tänään vieraanamme olevien, rakennusmiesten suorittama. Tällainen suuri, näyttävä hallirakennus kertoo itse sen rakentajien ammattitaidosta ja sen eri rakennusvaiheitten täsmällisyys ahkeruudesta.

Tämä rakennus on myös esimerkki yhä enemmän teollistuvasta rakennustavasta ja sen teko perustuu suuressa määrin erikoistumiseen myös työmenetelmissä sekä kitkattomaan yhteistyöhön työmaalla. Meillä on ilo todeta, että hyvällä työpanoksellaan jokainen tähän työhön osallistunut on omalta osaltaan luonut pohjaa tämän tuotantolaitoksen tulevalle kilpailukyvylle. Ainoa mahdollisuutemme kansainvälisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi on teollistuminen ja tuotantokyvyn nousu, mikä koskee yhtä paljon rakennusalaa kuin varsinaista tehdastuotantoa. Tämän rakennuksen arviot rakennusaikaan ja kustannuksiin nähden ovat pitäneet paikkansa, mikä on perusedellytys jatkuvan toiminnan takaamiseksi nyt vallitsevana, ankeana pääoman puutteen aikana. Kiitos Teille hyvin suoritetusta työstä.

Nähdessämme nyt tehtaamme tuotannon kehittämiselle tärkeän, hartaasti toivotun lisätilan valmistuvan, me Tamboxilaiset olemme vilpittömän iloisia, mutta samalla tunnemme myös ne velvoitteet, jotka tämä tuotannon laajennus meille asettaa. Uskon jokaisen näissä kauniissa ja ilmavissa tiloissa työskentelevän tuntevan työn iloa ja pyrkivän edistämään yhteistä asiaamme — Suomen puun jalostamistyön kehittämistä mahdollisimman pitkälle kotimaassa — jotta tästä työstä tulevat ansiot myös jäisivät omiksemme.

VAINAJIA

SAIMA KANSANEN

Toukokuun 31 p:nä kuoli eläkeläinen Saima Kansanen. Hän oli syntynyt 22. 1. 1889 Lempäälässä, tullut Lapinniemelle 15. 8. 27, eläkkeelle 27. 5. 54.

HEIKKI PIHL

Kesäkuun 9 p:nä kuoli eläkeläinen Heikki Valdemar Pihl. Hän oli syntynyt 28. 5. 1896 Messukylässä, tullut Tampellaan 15. 8. 1936, eläkkeelle 1. 8. 1963.

HILMA SIKIÖ

Kesäkuun 24 p:nä kuoli eläkeläinen Hilma Sikiö. Hän oli syntynyt 15. 8. 03 Jaakkimassa, tullut Lapinniemelle 24. 8. 37, eläkkeelle 1. 5. 65.

ERKKI KUUSISTO

Heinäkuun 11 p:nä kuoli levyseppä Erkki Jeremias Kuusisto. Hän oli syntynyt 26. 6. 1920 Messukylässä, tullut Tampellaan 5. 10. 1937.

LYYLI JÄRVINEN

Heinäkuun 18 p:nä kuoli eläkeläinen Lyyli Maria Järvinen. Hän oli syntynyt 26. 1. 1900 Ikaalisissa, tullut Tampellaan 12. 7. 1922, eläkkeelle 1. 3. 1960.

MAUNO KETONEN

Heinäkuun 23 p:nä kuoli eläkeläinen Mauno Taavetti Ketonen. Hän oli syntynyt 25. 6. 1901 Längelmäellä, tullut Tampellaan 30. 8. 1926, eläkkeelle 20. 2. 1961.

OIVA LAURIKKA

Heinäkuun 29 p:nä kuoli konehuoltaja Oiva Laurikka. Hän oli syntynyt 30. 12. 02 Ikaalisissa, tullut Lapinniemelle 9. 11. 33.

FANNY LAAKSO

Elokuun 1 p:nä kuoli eläkeläinen Fanny Laura Laakso. Hän oli syntynyt 25. 7. 1895 Tampereella, tullut Tampellaan 30. 6. 1911, eläkkeelle 1. 1. 1958.

LEMPI SAARINEN

Elokuun 5 p:nä kuoli eläkeläinen Lempi Amanda Saarinen. Hän oli syntynyt 19. 9. 1896 Kangasalla, tullut Tampellaan 10. 4. 1912, eläkkeelle 1. 7. 1962.

Tampellalaisten 5-ottelutuloksia

5-ottelu, johon kuuluivat 100 m juoksu, pituus- ja korkeushyppy, keihäs ja kiekko, pidettiin Pyynikin urheilukentällä 17. 8. 67. Osanottajia oli yhteensä 44.

Tuloksia:

Nuorten sarja: 1) Erkki Hietanen 516.2 pist., 2) Toivo Laila 508.3, 3) Simo Nurminen 482.5, 4) Antero Harjuntausta 470.3, 5) Erkki Kinnunen 410.2.

Yleinen sarja: 1) Pertti Nieminen 600.4, 2) Armas Lähteenmäki 591.3, 3) Mauri Virtanen 557.3, 4) Seppo Rauhala 535.3, 5) Pekka Valo 503.3, 6) Veikko Vartinen 483.5, 7) Urpo Tamminen 481.6, 8) Esko Vuori 475.9, 9) Esko Leppänen 466.6, 10) Pertti Hietaniemi 460.9.

Ikämies sarja: 1) Pertti Karhe 477.7, 2) Arvo Tuomi 474.0, 3) Alpo Haikonen 457.7, 4) Lasse Saari 444.2, 5) Pekka Karttinen 437.6, 6) Onni Hämäläinen 428.6, 7) Matti Heikkilä 424.2, 8) Tapani Kurki 415.3.

Yli-ikämies sarja: 1) Erkki Montonen 438.0, 2) Elo Riekkola 299.6, 3) Johannes Koho 206.4.

Parhaat tulokset yksityislajeissa:

100 m.: Mauri Virtanen 11.8, Pertti Hietaniemi 12.0, Pertti Nieminen 12.2.

Pituus: Mauri Virtanen 613, Pertti Nieminen 559, Seppo Rauhala 546.

Korkeus: Armas Lähteenmäki 170, Arvo Tuomi 165, Mauri Virtanen 165.

Kiekko: Toivo Laila 39.88, Pekka Valo 35.77, Lasse Saari 35.36.

Kuula (5,4 kg): Armas Lähteenmäki 13.45, Lasse Saari 13.08, Pekka Valo 12.40.

Vaarallisin paikka autossa

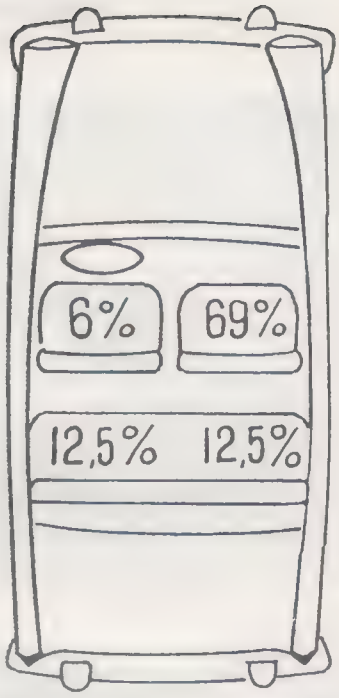

Ruotsalaisessa NTF:n (TALJAa vastaava järjestö) julkaisussa "Ljuspunkten" on useaan otteeseen korostettu sitä, että lasten oikea paikka autossa on takaistuimella. Aina on myös haluttu alleviivata turvavyön tärkeyttä myös takaistuimella matkustaville.

Useimmat meistä kai pitävät autolla ajoa hauskana puuhana. Mutta kuinkahan usein muistamme, miten vaarallista se oikeastaan on. Tietysti joudumme sanomalehdistä lukemaan vakavista auto-onnettomuuksista, mutta jostakin merkillisestä syystä sellaiset asiat eivät koske meitä. Vasta kun joku sukulaisistamme tai tuttavistamme joutuu onnettomuuden uhriksi, saamme aavistuksen tapahtuneen murhenäytelmän laajuudesta.

Hyvä lukijamme, pyri omassa ympäristössäsi aina huolehtimaan siitä, että lapsia ei panna etuistuimelle! Viereisestä piirroksesta voit nähdä, millä tavoin henkilövaurioiden vaara auto-onnettomuuksissa on jakautuneena auton eri osissa. Näihin lukuihin on päästy monien vaikeiden kokeiden jälkeen — mutta ennen kaikkea seuraamalla niitä onnettomuuksia koskevia tilastotietoja, joita on saatu sairaaloilta ja vakuutuslaitoksilta.

Huomaamme siis, että kuljettaja itse — kumma kylläkin — on paremmassa turvassa kuin muut. Tämä johtuu mm. siitä, että hänellä on jonkinlaisena "tukena" ohjauspyörä ja polkimet, ja että hän on koko ajan "valmiusasemissa".

Takaistuimella matkustavia uhkaa kaksi kertaa niin suuri vaara kuin kuljettajaa. Mutta kaikkein pahimmassa paikassa istuu kuitenkin se, jonka mielestä "on mukavaa istua edessä kuljettajan vieressä". Häntä uhkaava vaara on 5-kertainen takaistuimella matkustaviin verrattuna, mutta kuljettajaan verrattuna on vaara melkein 12-kertainen! Ymmärrät varmaan, minkälaisissa merkeissä sellainen matkaa alkaa, kun kuljettaja kiinnittää oman turvavyönsä, mutta hänen vieressään istuva matkustaja pitää tällaista varotoimenpidettä turhana. Että etuistuin ei ole sopiva paikka lapsille, sen varmasti olet nyt oivaltanut?

Tampellalainen Suomen mestariksi shakin kirjepelissä

Shakin kirjepelin Suomen mestaruus 1967 ratkaistaan 15. syyskuuta 66 — 15. joulukuuta 67 ja mestaruutta tavoittelee 13 pelaajaa.

Jo tässä vaiheessa on varmaa, että tamperelainen Tampellan konepajan työnjohtaja Armas Björkqvist on saavuttanut mestaruuden.

Hän on pelannut 11 peliä, joista on tullut 9 voittoa ja kaksi tasapeliä eli yhteensä 10 pistettä. Yksi peli on vielä kesken, mutta sen tulos ei vaikuta mitenkään hänen sijoitukseensa, koska lähinnä olevalla kilpailijalla on mahdollisuus päästä 9,5 pisteen lopputulokseen.

Suomen mestari Armas Björkqvist on syntynyt 3. elokuuta 1915 Tampereella. Hän pelaa I luokassa ja on saavuttanut useita kerhomestaruuksia Kalevan shakkikerhossa, Tampereen shakkiklubissa, Valmetin ja Tampellan shakkikerhoissa. Lisäksi hän on Kalevan shakkikerhon perustaja.

Keilaseura Peko 10-vuotias

Tampellan urheilutalon keilaratojen valmistuttua perustettiin Tampellan keilaajien keskuuteen syksyllä 1957 nopeassa tahdissa 5 keilaseuraa, joista Peko on ikäjärjestyksessä ensimmäinen. Syyskuussa -57 toimintansa aloittaneen seuran perustajajäsenet olivat Armas Eljaala, Reino Lahtinen, Seppo Koivula, Valdemar Myllys, Väinö Kummola, Kosti Kivenheimo, Atte Mäntylä, Urho Jokinen, Aulis Anttila ja Tauno Soitiala. Ensimmäinen puheenjohtaja oli insinööri Armas Eljaala ja hänen jälkeensä ovat nuijaa heilutelleet teknikot Väinö Kummola, Veikko Koski ja viimeksi vuodesta 1960 alkaen yhtäjaksoisesti Urho Jokinen. Sihteerinä on koko ajan yhtä kautta lukuunottamatta toiminut merkonomi Tauno Soitiala. Perustamisvuonna oli jäsenlukumme 30 eli juuri sääntöjen sallima maksimimäärä, ja sen jälkeen se on vuosittain vaihdellut 20—30 välillä, ollen viime keväänä 29, joista Suomen Keilailuliittoon rekisteröityjä 19.

Mestariluokan keilaajia on Pekon riveissä seuraavat 6, jotka kaikki ovat omia kasvatteja: Raimo Koivula, Kalevi Salminen, Eino Suonpää, Väinö Kummola, Keijo Santanen ja Matti Järvinen. Lisäksi on 4 A-luokan ja 9 B-luokan keilaajaa.

Pekon toiminta on koko 10-vuotiskauden ajan ollut erittäin vilkasta. Seuraotteluja on suoritettu kaikkiaan 172, joista on voitettu 122 ja hävitty 50. Tampellan keilaseurojen keskuudessa on ahkerin vastustajamme ollut Kolmio, jota vastaan on oteltu 25 kertaa. Niistä Peko on voittanut 20 ja Kolmio 5 ottelua. Ulkopuolisista seuroista on useimmin oteltu Aamulehden kanssa, joka on 21 ottelusta onnistunut voittamaan vain yhden. Tasaväkisin on tilasto Lokomon Keilaajia vastaan (9 voittoa ja 9 häviötä). Syksystä 1958 alkaen on osallistuttu Tampereen Keilailuliiton sarjakilpailuihin parhaana saavutuksena vuoden vierailu A I-lohkossa kaudella 1965—66. Nykyisin pelaa ykkösjoukkueemme A II-lohkossa ja kakkosjoukkueemme B III-lohkossa. Kuluneiden 10 vuoden aikana on myös järjestetty 45 jäsentenväliset kilpailut. Peko on voittanut 6 kertaa Tampellan ns. "Viiden seuran ottelun", joka on tähän mennessä järjestetty 10 kertaa. Keilaajamme ovat tietenkin runsaslukuisina olleet mukana Tampellan joukkueissa edustamassa toimipaikkaansa otteluissa muita tehdaslaitoksia vastaan sekä monet myöskin Tampereen Keilailuliiton joukkueissa otteluissa muita paikkakuntia vastaan.

Kaikki Tampellan seurat sekä Lokomon Keilaajat, Aamulehti, Kesko ja Kaupungin Liikennelaitoksen keilaajat ovat nykyisin vakinaisia seuraotteluvastustajiamme. Vuosien varrella on myös oteltu monia muita tamperelaisseuroja sekä eräitä Lahden, Valkeakosken ja Helsingin seuroja vastaan.

Pekon nykyiset seuraennätykset ovat seuraavat:

1 sarja:	E. Suonpää	278
2 sarjaa:	E. Suonpää ja P. Hukkila	438
3 sarjaa:	M. Järvinen	652
4 sarjaa:	M. Järvinen	875
5 sarjaa:	M. Järvinen	1065
6 sarjaa:	M. Järvinen	1305
7 sarjaa:	M. Järvinen	1488
8 sarjaa:	M. Järvinen	1695

Kauden 1966—67 paras keilaajamme oli Kalevi Salminen, joka voitti kausikilpailumme sarjakeskiarvolla 182,92.

Peko juhlii 10-vuotista toimintaansa osallistumalla Tampellan keilahallissa 3.—19. 11. 67 järjestettäviin Tampellan Keilahallin 10-vuotisjuhlakilpailuihin sekä järjestämällä oman vuosijuhlansa syksyn aikana. (Täytyypäs muistaa! Toim. huomautus.)

Toivotamme omasta puolestamme onnea myös muille juhliville Tampellan seuroille, Kelalle, Kolmiolle, Portille ja Otteelle!

Muuan monista seuraotteluista alkamassa. Kuva vuodelta 1960 ottelusta Peko—Helsingin IFK. Pekolaiset edessä vasemmalta lukien E. Suonpää, K. Salminen, M. Kehämaa, P. Kehämaa, P. Hellsten, T. Soitiala, H. Stenroos, K. Santanen ja M. Järvinen (takana). HIFK-laisilla tähti rinnassa.

Lapin vaellus 9. -18. 7.

tehtiin Saariselän vaihtelevaan tunturimaastoon. Reitti kulki Kiilopään, Rautulammin, Kotakönkään, Muorravaarakan, Anterinjoen, Sokostin ja Kopsus järven kautta. Matkaa kertyi noin 160 km.

Hannu Vuohio ylittämässä Kotaköngästä, jaka on eräs Suomujoen kauneimmista koskista.

Poikaleiri

Vieraita poikaleirillä.

Lännenleirille 12.—19. 6. osallistui 14 poikaa. Ohjelma, jonka suunnitteluun pojat aktiivisesti osallistuivat, muodostui suunnistuksesta, maastoleikeistä, ensiapuharjoituksista, uinnista ja erilaisista kilpailuista.

LAPIN VAELLUS (Jatkoa)

Tauolla. Jouko Rautkivi tutkii reittisuunnitelmaa kartalta.

"Kolme miestä lumessa".

Lännen leirin "perunateatteri".

"Saluunan ruokapöytä".

Harri keittiövuorossa.

Tyttöleiri pidettiin Haukkasaaressa 28. 6. - 7. 7. Leirille osallistui 14 tyttöä

Nuotiolla.

Maastossa.

Leirikaste.

Syystoimintaa

24.—25. 9. Retki Haukkasaareen Saukolla
27. 9. Kerholaisten yhteinen ilta juhlatalossa
7. 10. SKY:n vuosijuhlan illanvietto juhlatalossa
22.—29. 10. SAUKKOLA-VIIKKO
3.— 5. 11. Kerhonjohtajien retki Ahvenanmaalle
3.—10. 11. Pingismestaruuskilpailut
15. 11. Toveri-ilta juhlatalossa
17. 12. Saukkolan joulujuhla
19. 12. Kerhonjohtajien joulujuhla

Poikakerhojen kokoontumisajat:

Messunmäki:
Maanantaina klo 17.30 Ahmat
„ „ 19.00 Kulkurit
Petsamonkatu 5:
Maanantaina klo 18.00 Hippiäiset
„ „ 19.30 Salamat
Tiistaina „ 18.00 Ilves
Keskiviikkona „ 18.00 Marsut
Pekola:
Tiistaina klo 18.00 Hepokatit
Keskiviikkona „ 18.00 Santerit
„ „ 19.30 Virsu
Petsamonkatu 3:
Tiistaina klo 19.00 Foto-Sa
Impilinna:
Maanantaina klo 17.30 Veljekset
„ „ 19.00 Eräveikot

Urheilutalovuoroista ilmoitetaan erikseen, samoin Judokerhon kokoontumisesta. Jääkiekkokerhon, sekä askarteluhuoneella kokoontuvien kerhojen ajat ilmoitetaan Saukkola-lehdessä. Hämeenkadun kerhohuoneessa kokoontuvat Haukat torstaisin klo 17.30. Juhlatalon alakerrassa kokoontuu Lennokkikerho tiistaisin ja torstaisin klo 18.00 ja Saukot tiistaisin klo 18.00.

Retkeilykerho Kulkurit tekivät vaellusretken Paalijärven maastoon. Vaellukselle osallistui 6 retkeilijää. Kuvassa pojat räiskäleenpaistossa.

KEPULISTI KÄVI KALAKILPAILUMME...

Julistimme tampellalaisille kilpailun suurimmasta kalasta, joka kävisi pyydykseen elokuun 20 päivään mennessä, mutta yhtäkään vastausta emme saaneet. Palkinnoksi lupasimme suuren suklaarasian, jota nyt ei tarvinnut ostaa. Ehkä kilpailun julistaminen tapahtui liian huomaamattomasti vai onko ehkä niin, että tampellalaiset eivät lue omaa lehteään kovinkaan tarkasti.

Joka tapauksessa — ensi keväänä lupaamme palata asiaan uudelleen ja teemme sen silloin niin näkyvästi, että saamme mielenkiinnon viritetyksi.

Kultaisen iän leiri Paalijärvellä pidettiin 12.—22. 6. Leirille osallistui 28 vanhusta.

Saukkolan soittokunnan vierailun yhteydessä vierailivat myös mustalaiset Kultaisen iän leirillä Paalijärvellä. Kuvassa Hanna Tuominen ja Sylvi Kulmala mustalaisparis-kuntana.

Matkailukerhon Keuruun matka 27.—28. 5. Kuvassa "matkailijat" Keuruun Loma-hotellissa.

Tampellan retkeilysuunnistus

Suunnistuksen päivänä **8. 10. -67** järjestää Tampella palveluksessaan oleville henkilöille K a u p i n u r h e i l u m a j a n maastossa retkeilyn merkeissä **suunnistamislenkin.** Aikaa ei oteta ja lenkille voi mennä yksin tai perheineen, mieluimmin kuitenkin **kello 10.00—14.00 välisenä aikana,** jolloin rastit ovat varmimmin paikoillaan. Opastusta ja kompasseja saa myös mainittuna aikana urheilumajalta. Reitti suoritetaan allaolevan kartan mukaan. Jokaisella rastilla on leimasin, jolla leimataan kartan alla olevaan korttiin leimat. Kortti jätetään urheilumajalle osanottajan nimellä varustettuna.

Jokaisen loppuun suorittaneen henkilön kesken arvotaan useampia pareja suksia ja kompasseja osanottajamäärästä riippuen.

Kartta 1 : 20.000

matka 4,4 km.

Hyvää retkeilymieltä ja rastionnea.

TAMPELLAN URHEILULAUTAKUNTA

Teollisuussihteeri - uusi "ase" ulkoministeriömme palveluksessa

Ulkomaanedustuksemme erikoismiesten verkko täydentyi äskettäin, kun maamme ensimmäinen teollisuussihteeri nimitettiin Washingtonin suurlähetystöömme. Tehtävään valittiin dipl.ins. Karl H. Ranta, joka on jo matkustanut toimipaikkaansa.

Teollisuussihteerin tehtävänä on kerätä maallemme merkityksellisiä tietoja asemamaansa teknisten tieteiden, teollisuuden tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä tuotannon saavutuksista sekä teollisuutemme vientimahdollisuuksista. Tehtävää on tarkoitus hoitaa sekä omaaloitteisesti että saatujen toimeksi-

män toivomusten mukaisissa tehtävissä.

Tietoja hankitaan seuraamalla teknistieteellisiä konferensseja, tutustumalla näyttelyihin ja messuihin, käymällä tutkimus- ja teollisuuslaitoksissa sekä hankkimalla mietintöjä, standardeja, asetuksia yms. viranomaisilta ja laitoksista. Tietojen hankinnassa voidaan käyttää apuna myös Pohjoismaiden tiedotuskeskusta SCANDOCia (Washingtonissa), jonka toimintaan teollisuussihteerin työ tulee läheisesti liittymään.

Sihteeri toimittaa haltuunsa ker-

le Suo-
mionsa
dotuk-
yhtenä
oi ai-
knilli-

sen tutkimuslaitoksen informaatiopalvelulle, joka toistaiseksi hoitaa siitä tiedottamisen, sen jakelun ja lainaamisen.

Tehtäviin kuuluu myös apu tarpeellisten yhteyksien luomisessa Suomen ja USA:n kaupan ja teollisuuden sekä tutkimuselinten välille. Tämän luontoisista tehtävistä mainittakoon know-how- ja lisenssisopimusten valmistelutyöt ja mahdollisten yhteistyökumppanien etsiminen ja tarkkailu. Tarvittaessa sihteeri toimii kotimaasta saapuvien talouselämän edustajien yhdysmiehenä ja asiantuntijana kosketusten aikaansaamiseksi.

Sihteeri hoitaa Washingtonissa myös tiedotustoimintaa Suomessa tehtävästä tutkimustyöstä ja sen saavutuksista, vientikelpoisista tuotteista sekä teknisestä kehityksestä yleensä.

Ennen lähtöään määräpaikkaansa dipl.ins. Ranta vieraili myös konepajallamme, jossa konepajan johtaja N. Björklund otti hänet vastaan. Konepajaa esitteli vieraalle konepajan tiedotuspäällikkö Erkki Wuolio.

---

ssa
na
en
sa.
aa
s-

nalta rva Sakai, tri Sakai, rva Willner, suurlähettiläs Osato, ö Lindebäck ja rva Osato konepajan konttorin portailla.

Vuosia täyttäviä

KANTA-TAMPELLA

80 VUOTTA

Ent. levyseppä Johan Malin 17. 10. Tampellaan 27. 4. 1904, eläkkeelle 10. 3. 1958.

75 VUOTTA

Ent. konttoristi Alma Lappio 20. 9. Tampellaan vuonna 1905, eläkkeelle 1. 7. 1953.

Ent. sähköasentaja Kaarle Nieminen 14. 9. Tampellaan 9. 1. 1928, eläkkeelle 1. 1. 1963.

70 VUOTTA

Ent. vartija Ilmari Puuska 1. 9. Tampellaan 21. 5. 1943, eläkkeelle 27. 1. 1964.

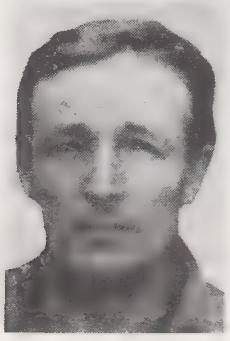

Ent. kursooja Kaarlo Vaarna 6. 9. Tampellaan 10. 7. 1926, eläkkeelle 27. 9. 1963.

Ent. pellavatehtaalainen Juho Villgren 24. 9. Tampellaan 26. 8. 1940, eläkkeelle 1. 12. 1964.

Ent. aikaleimaaja Eva Silius 26. 9. Tampellaan 25. 1. 1943, eläkkeelle 29. 6. 1963.

Ent. osastonjohtaja, insinööri Viljo Wirta 24. 10. Tampellaan 7. 4. 1930, eläkkeelle 1. 1. 1965.

Ent. kehrääjä Lempi Mursunen 23. 10. Tampellaan 19. 6. 1912, eläkkeelle 1. 7. 1963.

60 VUOTTA

Levyseppä Reino Lindholm 25. 9. Tampellaan 16. 2. 1942.

Lainopin kandidaatti Olof Furuhjelm 10. 9. Tampellaan 1. 10. 1946.

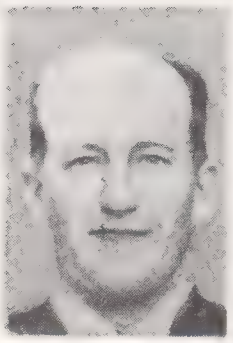

Viilaaja Erik Järvinen 1. 10. Tampellaan 26. 1. 1940.

Tarkastaja Toivo Salin 14. 9. Tampellaan 8. 5. 1935.

50 VUOTTA

Varastomies Otto Västilä 25. 9. Tampellaan 3. 6. 1955.

Kuljetus- ja varastopäällikkö, kapt. evp. Toivo Jussila 1. 10. Tampellaan 1. 7. 1959.

Työnjohtaja Väinö Kaivonen 12. 10. Tampellaan 20. 5. 36.

Työkaluviilaaja Auno Gustafsson 13. 10. Tampellaan 9. 9. 1941.

Dipl.ins. Aarne Vikkula 24. 10. Tampellaan 1. 1. 1945.

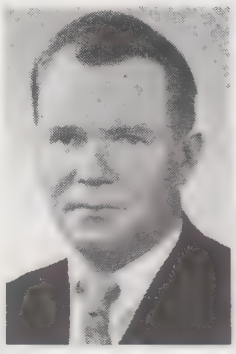

Työnjohtaja Emil Vaissi 27. 10. Tampellaan 5. 10. 34.

Kirvesmies Vieno Rajalahti 11. 9. Tampellaan 24. 3. 1941.

Venytyskoneen hoitaja Eeva Ojanen 22. 9. Tampellaan 12. 1. 1949.

Teollisuusvirkailija Lars Mickelsson 26. 10. Tampellaan 17. 2. 41.

Levyseppä Arvo Matkajärvi 15. 9. Tampellaan 16. 7. 1940.

Levyseppä Matti Lehtonen 8. 10. Tampellaan 30. 6. 37.

Vyyhtijä Aune Noronen 19. 10. Tampellaan 2. 2. 1935.

LAPINNIEMI

95 VUOTTA

Eläkeläinen Anna Lampinen 30. 10. Lapinniemelle 26. 7. 27, eläkkeelle 8. 12. 47.

75 VUOTTA

Eläkeläinen Amanda Laine 19. 10. Lapinniemelle 18. 11. 13, eläkkeelle 1. 5. 62.

70 VUOTTA

Eläkeläinen Katri Kytönen 27. 10. Lapinniemelle 18. 3. 24, eläkkeelle 13. 11. 62.

Eläkeläinen Martta Nieminen 16. 9. Lapinniemelle 8. 10. 25, eläkkeelle 24. 2. 62.

Eläkeläinen Viljo Koskinen 20. 9. Lapinniemelle 4. 12. 22, eläkkeelle 1. 5. 64.

60 VUOTTA

Pistelijä Tyyne Virtanen 1. 10. Lapinniemelle 26. 7. 33.

Puuseppämestari Tauno Aho 20. 9. Lapinniemelle 19. 3. 51.

50 VUOTTA

Seppä Arvo Vilenius 18. 9. Lapinniemelle 27. 11. 36.

Asentaja Toivo Laitinen 3. 10. Lapinniemelle 31. 10. 61.

Kankaiden tarkastaja Maire Saari 20. 9. Lapinniemelle 13. 11. 57.

Kehräämön työntekijä Aino Talvensaari 6. 10. Lapinniemelle 7. 9. 54.

INKEROINEN

85 VUOTTA

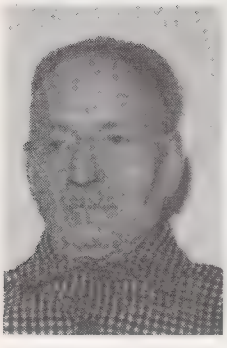

Eläkeläinen Juho Edvard Koskivirta 1. 10. 82. Eläkkeelle 1. 10. 52.

70 VUOTTA

Eläkeläinen Viljam Mänttäri 31. 10. 97. Eläkkeelle 31. 12. 62.

Ent. henkilök.pääll., eläkeläinen Gunnar Hartman 2. 11. 97. Eläkkeelle 31. 12. 64.

60 VUOTTA

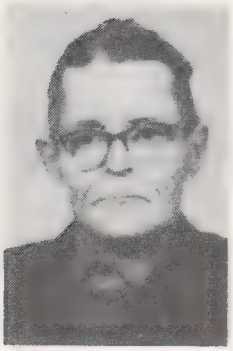

Uudell.rull. Antti Pinoniemi 26. 10. 07. Tampellaan 14. 10. 46.

Eläkeläinen Arvo Sinisalo 27. 10. 07. Eläkkeelle 1. 3. 64.

Muurari Veikko Heino 8. 11. 07. Tampellaan 5. 1. 46.

Voitelija Uuno Kujanpää 4. 11. 07. Tampellaan 7. 8. 47.

50 VUOTTA

Laatikkot.tek. Hilkka Mänttäri 4. 10. 17. Tampellaan 14. 8. 62.

Kirvesmies Olavi Santonen 16. 10. 17. Tampellaan 1. 2. 49.

Konepuuseppä Arvi Ekroth 22. 10. 17. Tampellaan 11. 6. 51.

METSÄOSASTO

60 VUOTTA

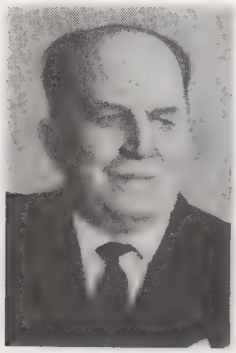

Ent. piirityönjohtaja Aarne Niinivirta, 16. 8. 1907. Eläkkeelle 1. 12. 1965.

Kiitokset menneistä!
Hymyillään kun tavataan!

Felix Arvid Lindgren

Vuosien kuluessa ovat kuviemme henkilöitten piirteet tulleet sangen tutuiksi pellavatehtaan ja konepajan palveluksessa oleville. Sateessa ja tuiskussa, helteessä ja pakkasessa on näiltä miehiltä aina saanut ystävällisen tervehdyksen ja päännyökkäyksen. Säädetyn eläkeiän saavutettuaan on toinen heistä jo, vartija Lindgren, siirtynyt eläkkeelle 1. 8. 67, kun taas toinen, vartija Lehtinen luopuu tehtävistään syyskuun viimeisenä päivänä.

Vartija Felix Arvid Lindgren on syntynyt 31. 8. 1900 Tampereella ja tullut Tampellan palvelukseen 28. 12. 1932. Portinvartijana hän oli koko ajan aina eläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Vartija Kalle Edvin Lehtinen on syntynyt 22. 9. 1900 Ikaalisissa. Hän tuli 11. 6. 1922 viilaajan oppiin konepajalle ja 30. 8. 1923 hänestä tuli johtajien hevosajuri. Portinvartijaksi hän ryhtyi välittömästi jatkosodan päätyttyä.

Niinpä niin, kiitos menneistä!

Hymyillään kun tavataan!

Kalle Edvin Lehtinen

Yllä vartija F. A. Lindgren saa eläkekirjansa varatoimitusjohtaja Lauri Forsblomin kädestä ja vasemmalla on kättelyvuorossa johtaja Kai Sandsund.

Tampellan Pallon nappulat toimivat

Suomen nappulaliiton SM-kilpailut olivat tänä vuonna Helsingissä 28. 7. 67. Käpylän Pallo toimi isäntänä. Hyvin oli majoitus ja ruokailu keskitetty Raviradan läheisyyteen kouluille. Tampellan Pallon nappulaliiga oli mukana myös näissä kisoissa. Vuoden 1966 tulos velvoitti, 8. sija oli silloin. Nyt kun saavuimme pääkaupunkiin oli meillä 2 tuntia aikaa ottelun alkamiseen. Varusteet vietiin koulun luokkahuoneeseen ja peliasusteet päälle, jonka jälkeen kentälle. Vastassamme oli Porin Karhujen nappulat. Ottelussa poikamme olivat työvoiton ansainneita, mutta se ei riitä, vaan maalit ratkaisevat. Niin hävisimme 2—0 Karhuille. Lauantaipäivänä oli meillä kaksi ystävyysottelua, jotka selvisivät meille voitollisesti. Ensiksi aamulla klo 9 Tampereen Palloveikot kaadettiin 1—0 ja iltapäivällä voitimme Riihimäen Palloseuran 3—0. Lauantaiiltana oli kisailijoille järjestetty tilaisuus seurata Linnanmäen nähtävyyksiä, sähköautorataa, kauhujunaa ja vekkulia pidettiin parhaimpina. Sunnuntai-aamuna jatkoimme ystävyysottelujen sarjaa Seinäjoen nappulaliigan kanssa. Lakeuden pojat voittivat 5—0. Ottelun jälkeen varusteet kasaan ja rautatieasemalle, iltapäivällä olimme jo sitten Tampereen asemalla, josta kukin suunnisti kotiinsa.

Tampellan Pallon pojat Nappulaliiton SM-kilpailuissa Helsingissä.

Nappulat rivissä SM-kilpailujen avajaisissa 28. 7. 1967.

Nappulajoukkueen pelaajat ovat 11 vuotta ja siitä alle olevia poikia. Suomessa oli vuoden vaihteessa 53 jäsenseuraa, liiton kirjoissa oli 438 joukkuetta ja n. 6500 poikaa. Huoltajat näillä joukkueilla tekevät epäitsekästä työtä. Nuorisoa ei pidä unohtaa, vaan pitäisi saattaa pojat pallon pariin, joka on vanha leikkiväline. Kolmen vuoden ajan on Tampellan Pallon nappulaliiga toiminut Lauri Mattsannin, Pauli Renvallin ja Pekka Hämäläisen johdolla. Poikain lukuisuus liigassamme kaipaa kipeästi lisää huoltajia. Toivomme, että palloilusta innostuneet vanhemmat ottaisivat osaa huolto- ja valmentajatehtäviin.

Matti Lehtinen

Pellavan omakotiyhdistyksen kesää

Pellavan Omakotiyhdistyksen jäsenet ovat viettäneet yhden merkittävimmistä kesälomistaan. Kun 21 vuotta sitten Pellavan palveluksessa olevat yhdessä yhtiön johdon kanssa valitsivat Onki- ja Havisevan järven ympäristöstä maata, josta muodostettiin omakotialue, eivät he varmaan tienneet, tuleeko hanke onnistumaan. Nyt se nähdään, että talvikauden tehtaalla työskentelevä reipastuu paljon, kun kesä tulee ja saa taas lähteä Suinulaan. Siellä tehdään huoneitten siivous, keitetään tulokahvit ja sitten käydään puutarhatyöhön. Saunan lämmityksessä, veden kannossa ja muussa siihen liittyvässä pikku touhussa kuluu miesten aika mukavasti ja löyly puhdistaa sitten lopullisesti kaupungin pölyt ihmisestä ja mieli virkistyy.

Syksyllä paranevat olot varsinkin alueen kokovuotisille asukkaille, kun saadaan muutama tievalolamppu. Sapikas-ojan tierumpu on myös saatu kunnan toimesta lopultakin kuntoon. Jo 15 vuotta sitten saatiin yhtiön avustuksella sementtiputket, jotka nyt pantiin paikalleen. Uimalaitureita ja teitä korjattiin talkoilla ja talkoohenki oli hyvä. Kauniin kesän ansiotako lie myös ollut, että monelta tontilta kuului rakennusten kohentamiseen viittaavia ääniä.

Tänäkin kesänä pidettiin urheilupäivä nuorisolle. Kilpailupäivä, heinäkuun viimeinen sunnuntai, oli kaunis ja lämmin, joten osanottajia ja katselijoita oli sangen runsaasti. Johtaja Pekka Reinvall oli lahjoittanut 24 kaunista lusikkaa ja kauppias Aimo Mäkinen monta kiloa saunalenkkiä ja lauantaimakkaraa palkinnoiksi. Nuoriso oli kilpailuun innokasta ja vanhempi väki kannusti heitä huudoillaan. Olipa siellä vanhan ajan pullansyöntikilpailukin, jonka voittaja, Markku Ahola, sai palkinnokseen tietysti 10 pyöreätä pullaa. Kilpailutuloksista näkee, että Pellavan Omakotiyhdistyksen jälkikasvu pitää pintansa ja pyrkii urheilussa kohti suurempia kilpakenttiä.

A. Tuominen

Uintikilpailuja seurataan.

Nuorison "olympiakisat" menossa.

KESÄKISOJEN TULOKSET:

60 m juoksu, tytöt: 1. Pirjo Korpula 8.7, 2. Sirpa Högman 10.0, 3. Outi Harjuntausta 10.4, 4. Kristiina Koski 11.7, 5. Ritva Nykänen 12.0, 6. Maarit Ahola 12.8, 7. Heini Patokorpi 14.2, 8. Maritta Koski 15.4.

60 m juoksu, pojat: 1. Kai Multisilta 10.0, 2. Juha Nykänen 10.7, 3. Juha Peltonen 11.6, 4. Markku Ahola 12.0, 5. Olli Moisio 13.8, 6. Ari Laakso 16.3.

300 m juoksu, pojat ja tytöt yli 14 v.: 1. Rauno Launamo 48.0, 2. Rauno Laakso 50.0, 3. Risto Järvinen 52.0, 4. Timo Järvinen 54.0.

100 m juoksu, pojat ja tytöt 12—20 v.: 1. Rauno Launamo 12.4, 2. Risto Järvinen 13.0, 3. Timo Järvinen 13.3, 4. Vuokko Niemi 16.7.

25 m uinti, pojat ja tytöt alle 12 v.: 1. Sirpa Högman 14.0, 2. Outi Harjuntausta 14.0, 3. Kai Multisilta 16.0, 4. Pirjo Korpula 17.0, 5. Juha Nykänen 20.2, 6. Ritva Nykänen 21.2.

50 m uinti, pojat ja tytöt alle 14 v.: 1. Marja-Liisa Taipalus 28.7, 2. Jyri Reinvall 30.5, 3. Timo Tuominen 37.8.

100 m uinti, pojat ja tytöt yli 14 v.: 1. Kari Reinvall 44.8, 2. Martti Linna 45.0, 3. Eija Merikoski 65.0.

SYYSTAKIT

Syystakit alkavat olla ajankohtaisia. Naisten takki on valmistettu liekkiraitaisesta PMK:n talvijacquardista. Takissa on lämmin vuori. Miehen kaksirivinen takki on ruskeaa puuvillagabardiinia, vinot taskut, satulatikkaukset. Ora-mallistoa.

TAMPELLAN MOOTTORIKERHON KERHOILTA

torstaina 19. 10. 67 Tampellan juhlasalissa

Ohjelmassa m.m. autokatsastaja kertoo uusista asetuksista, Volvo-filmejä ja esittelyä, palkintojenjako syksyn st-ajoista.

KAHVITARJOILU TERVETULOA

Värikäs vaate pimeän syksyn vastapainoksi

Kesä- ja syysväreillä ei eroa

Huolimatta siitä, että Pariisi puhuu jopa mustasta syksystä ovat suomalaiset puuvillakankaat värien juhlaa. Tämä on täysin laskelmoitua sillä ihmisten pitää saada pukeutua juuri niihin väreihin, joista he pitävät ja väreillä on erityisesti pimeänä vuodenaikana erittäin suuri merkitys. On vähitellen tultu huomaamaan kuinka tärkeä koristeellinen tekijä värikäs vaate on ympäristössään.

Käsitys väreistä onkin viime vuosina ratkaisevasti muuttunut. Aikaisemmin puhuttiin talviväreistä ja kesäväreistä. Tämä raja on ollut selvästi häviämässä, ensi alkuun tunnustellen ja varovasti, nyt aivan selvästi näkyvänä piirteenä. Värien ilmeikkyys, kirkkaus ja heleys ovat silmiinpistävänä piirteenä uudessa suomalaisessa puuvillakokoelmassa täksi syksyksi.

Suomalaiset puuvillakankaat ovat aina olleet värikkäitä, mutta emme ole ennen nähneet näin ennakkoluulottoman iloista ja värikästä syyskokoelmaa. Lämpimät jopa kuumat värit ovat siinä etummaisina. Tässä muutamia yhdistelmiä, jotka puhuvat itse puolestaan: keltaista ja oranssia, violettia ja aprikoosia, terrakottaa ja sinistä, vihreää ja oranssia, shokkiroosaa ja oranssia. Mukana on vielä paljon viininpunaista ja lilaa. Vihreät sävyt tuovat mieleen kesäiset heinäpellot. Toisinaan värit tuntuvat häikäilemättömiltä ja ne ovatkin laskelmoidun raakoja, sellaisia joita nuoriso haluaa tällä hetkellä. Tänä protestien aikakautena voisi melkein puhua protestiväreistä. Värit puhuvat samaa kieltä kuin nykyiset protestilaulajat. Kaikki värit eivät sentään ole hälyvärejä. Hillityllä linjalla tapaamme uuden sävyn, jota voisi kutsua luun väriksi. Ruskean asteikko on tänä syksynä erityisen tärkeä, kameli on mukana ja yleensäkin beigen asteikko on voimakkaasti edustettuna.

Jos asiaa ei tietäisi voisi syyspuuvilloja värien heleyden vuoksi pitää kesäksi tarkoitettuina. Näin ovat vähitellen hävinneet sesonkien rajat.

PLP

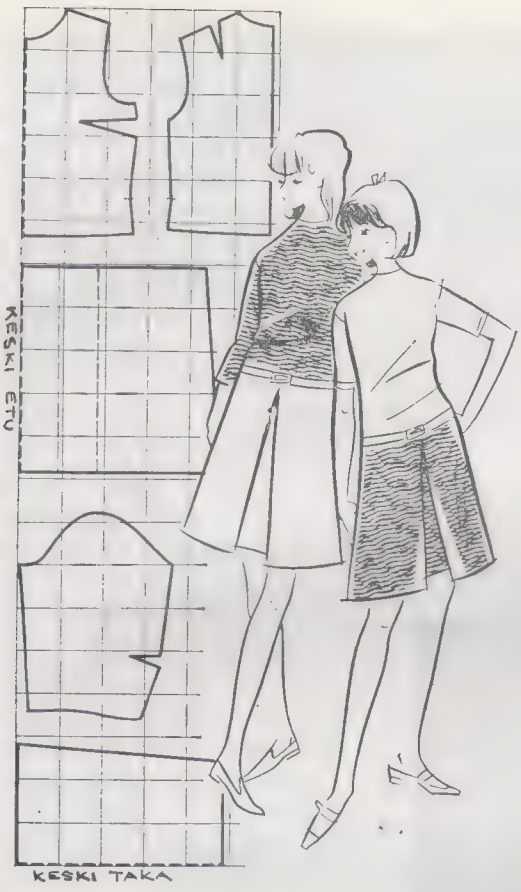

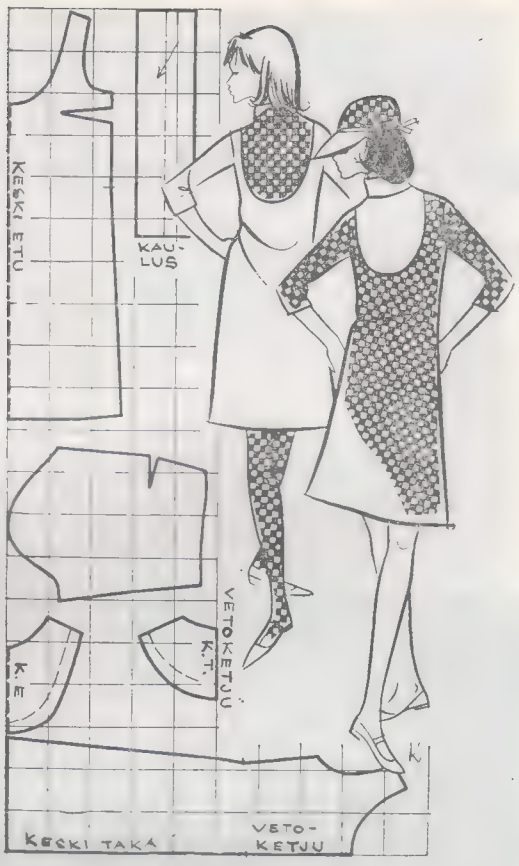

RATKAISU SISARUSTEN PUKUPULMIIN

Uusi koulumekko puuvillasta

Sisarusten pukeutuminen on aina pieni ongelma. Toisaalta sisarukset eivät nuorina naisina mielellään pukeudu toistensa kaksoiskuviksi, mutta toisaalta on sisarusten yhteenkuuluvaisuudentunne niin korostunut ja heidän makunsakin usein niin samanlainen, etteivät he mielellään pukeudu myöskään aivan kokonaan erilaiseen tyyliin.

Kuvassa ehdotus kotiompelijoille. Sisaruksille voi valmistaa saman kaavan mukaan ja kahta kangasta yhdistelemällä juuri sopivasti toisistaan poikkeavat koulumekot. Kaavan ruudun sivu on 10 cm.

Ensimmäinen malli on hame-puseroyhdistelmä. Pusero on vartaloa myötäilevä, hihat joko 3/4 pituutta tai lyhyet. Hame on mukavan väljä ja urheilutyylinen, edessä syvä vastalaskos. Toinen tytöistä saa mekon, jossa pusero on yksivärinen ja hame kuviollinen, toisen tytön mekossa ovat kankaat päinvastoin.

Oikealla on eräänlainen "haarniskapuku", tyyliltään prinsessalinjainen. Hihat ovat 3/4 pituiset, edustasta kaulus on savupiipputyylinen. Toisen puvun edusta on yksiväristä puuvillaa ja puku kuviollista, toisen taas päinvastoin.

Yksivärisen kankaan pariksi voi pukuihin valita painetun kankaan. Suomalaisissa syyspuuvilloissa on painokankaissakin mukavan lämpimiä ja ryhdikkäitä laatuja. Painokankaiden pohjina on nyt paljon satiineja. Top-satiinien kuosit on värjätty siten, että ne sopivat käytettäviksi yhdessä mm. yksiväristen velvetonien kanssa. Painettu velveton jatkaa suosikkiasemaansa nuorten muodissa. Sen rikas ornamenttikuviointi ja kalanruotokuosi ovat omiaan inspiroimaan hilpeiden pukimien tekoon. Puuvillaripsi Color on nukattu lämpimäksi nurjalta. Palma- ja Flora-sarjoissa on nyt entistä puhtaampi ja optimistisempi väriasteikko.

PLP

Saukonmäen alueesta kohta puolet valmiina

Saukonmäen asuntoalueella nousi hiljattain kaksi uutta tornitaloa harjakorkeuteen. Asunto-osakeyhtiö Saukonpesän ja Saukonlinnan valmistuttua on Tampellan henkilökunnan asuntoalueesta rakennettu puolet. Viime vuonna ns. Saukonmäkisuunnitelmasta valmistui kaksi torni- ja kaksi lamellitaloa, asunto-osakeyhtiö Saukonportti ja Saukonrinne. Koko alue saadaan rakennetuksi v. 1971.

— Kun Tampella sai v. 1963 ostaa Saukonmäen asuntoalueen perustettavan asuntoyhtiön lukuun, päätti yhtiön johto myydä tonttialueen omakustannushintaan Tampellan henkilökunnan keskuuteen perustettaville asuntoyhtiöille, totesi maist. Artturi T i e n a r i harjannostajaistilaisuudessa. Tätä silmällä

Näkymä harjannostajaistilaisuuden rakentajien pöydistä.

Saukonmäen kolme tornia harjakorkeudessa.

pitäen yhtiön johdon toimesta aluetta varten laadittiin asemakaava- ja rakennussuunnitelma, joka on pyritty saamaan mahdollisimman korkeata Arava-tasoa. Suunnitelman on laatinut Jaakko ja Antti Tähtisen Arkkitehtitoimisto niiden tietojen perusteella, jotka sosiaaliosasto sai käyttöönsä toimeenpanemansa ennakkomerkinnän perusteella. Suunnitelmaa asiantuntijat pitävät onnistuneena.

Tonttialue tulee siis siirtymään sille perustettavien asuntoyhtiöiden omistukseen. Saukonmäen asuntoalue on liittynyt kaupungin toimesta rakennettuun kaukolämpöverkostoon.

Saukonmäen suunnitelma käsittää viisi 7-kerroksista tornitaloa ja yksitoista 3-kerroksista lamellitaloa, joihin tulee kaikkiaan noin 500 asuntoa. Lisäksi suunnitelmaan liittyy ostoskeskus- ja autotallirakennus sekä Saukkolan kerhokeskuksen toimitalo.

Viime vuonna tästä Saukonmäen suunnitelmasta valmistui kaksi torni- ja kaksi lamellitaloa, Saukonportti ja Saukonrinne, joiden asuntojen määrä nousi 128:aan. Nyt harjakorkeuteen kohonneiden Saukonpesän ja Saukonlinnan tornitalot käsittävät yhteensä 117 asuntoa. Saukonpesän lattiapinta-ala on 2302 m² ja kuutiomäärä 9200 m³, vastaavien lukujen ollessa Saukonlinnassa 4530 m² ja 18.400 m³. Kun mainitut asuinrakennuksen valmistuvat, Saukonmäen asuintaloista on silloin puolet rakennettu. Pääurakoitsijana on Saukonmäki-suunnitelman tämän vaiheen rakennusvastuu ollut Nopan rakennustoimistolla.

Saukonmäki-suunnitelmasta on vielä toteuttamatta yhdeksän lamellitaloa, joista 56 asuntoa käsittävän aravalainoitetun lamellitalon työt aloitetaan tämän vuoden lokakuussa. Muut rakentamatta olevat lamellitalot, joiden osakkeet on jo pääosaltaan myös merkitty, rakennetaan vuosina 1968—71. Kaikki nämä talot, joiden asuntojen määrä on 189, on tarkoitus rakentaa asuntohallituksen rakennuslainojen turvin Postisäästöpankin ollessa ensisijaisten lainojen päärahoittajana.

kerhot toimivat

Tampellan Kamerakerho kokoontuu kerhoiltoihin kerran kuussa juhlatalon alakerhohuoneessa. Jäsenillä tilaisuus valmistaa kuvansa kerhon pimiössä ja lainata kerhon projektoreita ja kaitafilmikameraa. Kerhon puheenjohtajana toimii asentaja Reijo Alhovuori.

Tampellan naiskuoro harjoittelee joka maanantai klo 19 Tampellan juhlatalolla. Toivomme kaikki entiset ja uudet laulajat joukolla mukaan. Johtajana rva Taimi Järvinen ja puheenjohtajana neiti Helmi Lilja.

Tampellan mieskuoroa johtaa toim.johtaja Matti Hakala ja kuoro kokaantuu harjoituksiin tiistaisin klo 19 Tampellan juhlatalolla. Kuoron puheenjohtaja on Åke Aarnio.

Tampellan orkesteri pitää soittoharjoituksiaan niinikään tiistaisin klo 17 Tampellan juhlasalissa johtajanaan konserttimestari Eero Bister. Tampellan soittoniekat mukaan omaan "soittajapoppooseen". Orkesterin puheenjohtajana toimii Olavi Ahlgren.

Ruotsinkielen keskustelukerho kokoontuu joka perjantai klo 16.30—17.30. Johtajana toimii ruotsalainen Bengt Carlsson.

Englanninkielen keskustelukerho kokoontuu keskiviikkoisin klo 16.30 alkaen. Ryhmä kokoontuu Tampellan juhlatalon alakerhohuoneessa ja johtajana toimii amerikkalainen Miss Karen Buege.

Tampellan shakkikerho pelaa maanantaisin alk. klo 18.30, jolloin opetusta myös vastaalkajille ja torstaisin klo 18.30 Tampellan juhlatalolla. Kerhon puheenjohtajana toimii tekn. Aatos Haapanen.

Tampellan bridgekerho pelaa perjantaisin Tampellan juhlatalolla klo 18.30 alkaen. Kerhon puheenjohtajana toimii ins. Heikki Railo ja pelinjohtajana tekn. Aatos Haapanen puh. 461.

Tampellan ompelukerho kokoontuu maanantaisin klo 13—17.00 Tampellan juhlatalon yläkerhohuoneessa. Ohjaajana toimii käsityönopettaja Kaisu Ruuskanen.

Kiitämme

Parhaat kiitokseni Huolto ry:lle saamastani avusta sairauteni aikana.

Yrjö Mattsson

Sydämelliset kiitokset yhtiön johdolle, sairaus- ja hautausavustuskassalle, Huolto ry:lle sekä Arvo Mattsson'in työtovereille osanotosta suureen suruuni.

Ilmi Mattsson

Parhaat kiitokset osakseni tulleesta huomaavaisuudesta 16. 8. -67.

Ilmari Ahlqvist

Parhaat kiitokset Tampellan Sairauskassalle mieheni Johannes Pietilän pitkäaikaisen sairauden johdosta saamastani suuresta avusta.

Kaija Pietilä

Kiitän sydämellisesti työtovereitani ja Huolto ry:tä osakseni tulleesta huomaavaisuudesta siirtyessäni eläkkeelle 31. 5. -67.

Kaisa Salmivaara

Parhaat kiitokseni työtovereille, Huoltorenkaalle ja kaikille, jotka muistivat minua siirtyessäni eläkkeelle.

Lauri Hildén

Lämmin kiitokseni Teille, jotka muistitte minua erotessani Tampellan palveluksesta.
Kiitos menneistä vuosista!

Kaarina Vilppo

Sydämelliset kiitokseni kaikille työtovereilleni saamastani rahasta.

Sirpa Vesanen

Kiitän Huolto ry:tä sairauden aikana saamastani tuesta.

Eeva Mäkinen

Kiitän Tampellan Huolto ry:tä sekä konepajan lähetysosaston johtajistoa sekä työtovereita minulle osoitetusta huomaavaisuudesta siirtyessäni eläkkeelle.

Ossi Niittynen

Sydämelliset kiitokset teille kaikille, jotka olette niin monella tavalla muistaneet minua pitkän sairauteni aikana.

Toini Mäkinen

Kiitämme sydämellisesti Huolto ry:tä sairauden johdosta saamastamme avusta.

Maila ja Kalle Lehtonen

Sydämelliset kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Tuure Listokari

Parhaat kiitokseni työnjohtajalleni ja työtovereilleni sekä kaikille niille, jotka muistitte minua merkkipäivänäni 6. 8. -67.

Ida Mäkinen

Parhaat kiitokset Teille kaikille, jotka muistitte minua täyttäessäni 60-vuotta.

Paavo Keskinen

Sydämelliset kiitokset minulle 60-vuotispäivänäni osoitetusta ystävällisestä huomaavaisuudesta.

Aarne Rajasilta

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni 15. 7. 67.

Laina Laine

Parhaat kiitokseni työnjohdolle, työtovereilleni ja Tampellan Huolto ry:lle minulle osoitetusta huomaavaisuudesta siirtyessäni eläkkeelle.

Yrjö Lahtinen

Parhaat kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua merkkipäiväni johdosta.

Katri Honkanen

Parhaat kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua merkkipäiväni johdosta.

Vilho Kivekäs

Lämpimät kiitokseni työtovereilleni huomaavaisuudesta jäädessäni eläkkeelle 29. 7. -67.

Väinö Tuittu

Kiitän Teitä kaikkia kaikesta runsaasta ystävällisyydestänne jäädessäni eläkkeelle.

Elsa Katjala

Kiitän lämpimästi sosiaalipäällikkö Tienaria, urheilulautakuntaa ja urheilutalon johtokuntaa osakseni tulleesta huomaavaisuudesta merkkipäivänäni.

Reino Suominen

Kiitän sydämellisesti Huolto ry:tä ja sairaskassaa osoittamastanne huomiosta.

Atte Koivisto

Kiitän lämpimästi yhtiön johtoa, työtovereitani sekä Huolto ry:tä huomaavaisuudesta siirtyessäni eläkkeelle.

Lempi Lehtinen

Parhaat kiitokseni Huolto ry:lle saamastani tuesta pitkän sairauteni aikana.

Hilja Kivimäki

Sydämelliset kiitokseni konepajan johdolle, esimiehilleni ja työtovereilleni saamistani lahjoista ja kukista merkkipäivänäni.

Helmi Michelsson

Parhaat kiitokseni osakseni tulleesta huomaavaisuudesta merkkipäiväni johdosta.

Eero Ojanen

Kiitän sydämellisesti yhtiön johtoa, kaikkia esimiehiäni ja työtovereitani osakseni tulleesta huomaavaisuudesta siirtyessäni eläkkeelle.

Hilja Laurikka

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua siirtyessäni eläkkeelle.

Anni Koivisto

Lämpimät kiitokseni viimeistämön ja värjäämön insinööreille, työnjohtajille ja työtovereilleni sekä Tampellan Huolto r.y:lle osakseni tulleesta huomaavaisuudesta eläkkeelle siirtyessäni.

Mimmi Riekko

Kiitän sydämellisesti Lapinniemen Puuvillatehtaan johtoa ja virkailijoita ystävällisestä huomaavaisuudesta 70-vuotispäivänäni.

Ivar Harkko

Sydämelliset kiitokseni kaikille teille, jotka muistitte minua 50-vuotispäivänäni.

Eino Niironen

Kiitämme lämpimästi Tampellan Huolto ry:tä osaksemme tulleesta huomaavaisuudesta.

Eila Vilavuo ja lapset

Parhaimmat kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua.

Taimi Virtanen

Huom. keilaajat!

3—19. 11. 1967 järjestetään Tampellan Keilahallin 10-vuotisjuhlakilpailut! Pidetäänpäs mielessä!

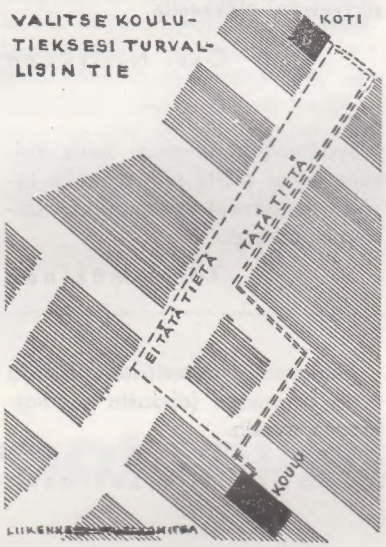

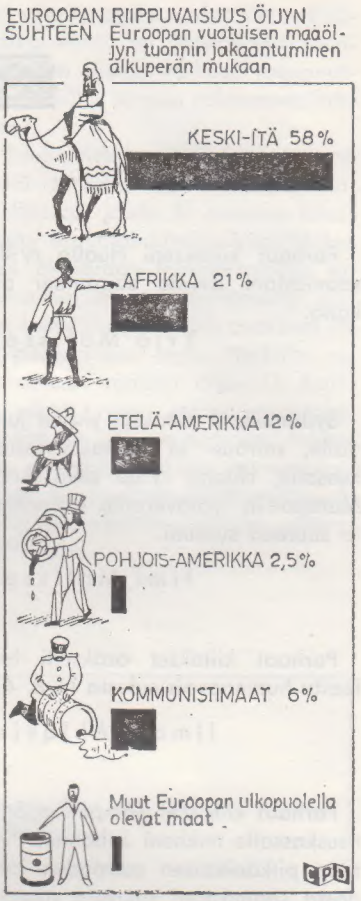

PERHEUUTISIA

Vihitty: 30. 6. 1967 Kalle Ilomäki ja Salli Rantala pellavatehtaan kutomosta.

SEURAAVA NUMERO

lehteämme ilmestyy marraskuun lopulla ja siihen tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään toimitukselle **15. 10. -67.**

Joulunumeroon tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat taas pyydetään lähettämään samaan paikkaan **15. 11. 1967** mennessä.

Harjoitusvuorot

Tampellan urheilutalossa toimikautena 1967—68

Palloiluhalli

sunnuntai	klo 12.00—14.00	jalkapalloilijat
	„ 14.00—23.00	tennistä
maanantai	„ 16.00—18.00	jalkapalloilijat
	„ 18.00—23.00	tennistä
tiistai	„ 12.30—14.00	lentopalloilijat (vuorotyöntekijät)
	„ 16.00—19.00	lentopalloilijat
	„ 19.00—20.30	naisten voimistelijat
	„ 20.30—21.30	Saukkolan tytöt
	„ 21.30—23.00	tennistä
keskiviikko	„ 16.00—17.00	yleisurheilijat
	„ 17.00—23.00	pesä-, jalkapall. + Saukkolan pojat
torstai	„ 14.00—16.00	Konepajakoulu (Messukylä)
	„ 16.00—23.00	tennistä
perjantai	„ 16.00—18.00	jalkapalloilijat
	„ 18.00—19.30	Saukkola
	„ 19.30—23.00	tennistä
lauantai	„ 10.00—12.00	Konepajakoulu
	„ 12.00—23.00	tennistä

Voimailusali

maanantai	klo 18.00—20.00	painia
tiistai	„ 16.30—19.00	nyrkkeilyä
torstai	„ 17.00—20.00	pöytätennistä
joka arki-ilta	„ 16.00—22.00	painonnostoa

Keilahalli keilajaoston lähemmin jakamien vuorojen mukaisesti.

Ampumarata

maanantai- ja tiistai-illat kaikki aseet Pääk. + Pellavalaiset sekä Konepajalaiset.
keskiviikkoilta pistooliampujat kaikille.
torstai- ja perjantai-illat kaikki aseet Lapinniemeläiset.
lauantai ilma-aseet. Sunnuntai varattu kilpailuille.

Urheilutalon käytöstä perittävät maksut:

Yleiskortti toimintavuodelta mk 2:—, joka oikeuttaa pääsyyn voimailusaliin ja palloiluhalliin (muihin harrastuslajeihin paitsi verkkopalloon). Verkkopalloilijat maksavat mk 1:60 tunnilta ja keilaajat harjoitusvuoroluettelon mukaisesti mk 1:55 tunnilta. Ampumaratakortti mk 2:— toimintavuodelta. Pukukaapeista perittävä vuokra on mk 1:— toimintavuodelta.

JOHTOKUNTA

KALEVA 19
Teiskontie 21 C 24
Laurila Antti

Kirjapaino Hermes Oy
Tampere
1967